

Gorenjski Glas

PETEK, 22. NOVEMBRA 2019

LETO LXXII, ŠT. 93, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odlagališča zapiramo prepočasi

Med osmimi odlagališči, ki jih moramo zaradi sodbe evropskega sodišča zapreti, je tudi odlagališče v Suhadolah, a občina in ministrstvo za okolje in prostor za zdaj še nista našla skupnega jezika.

ALEŠ SENOŽETNIK

Suhadole – V Sloveniji še vedno nismo zaprli osmih od skupno 21 odlagališč, ki bi sicer morala biti zaprta že od leta 2009. Zaradi neizpolnitve obveznosti je Sodišče EU Sloveniji pred skoraj točno enim letom izdalo ugotovitevno sodbo. Država mora tako do konca naslednjega leta zapreti odlagališča Jelšane, Dolga Poljana, Izola, Dvori, Stara Gora, Stara vas in Dolga vas, odlagališče v Suhadolah pa do leta 2022.

Do težav naj bi prihajalo prav v Suhadolah, kjer

odlagališče od maja 2018 upravlja Občina Komenda, pred tem pa je bil upravljavec komunalno podjetje Publikus. Kot so nam sporočili z ministrstva za okolje in prostor, so Publikusu že leta 2005 potrdili načrt še neizvedenih del v postopku zapiranja, ki do zdaj še vedno ni bil izveden. Medtem pa je bila spreminjena tudi zakonodaja s področja odlaganja odpadkov, zato upravljavec odlagališča sedaj za obratovanje in tudi za obdobje zapiranja odlagališča ter po zaprtju potrebuje okoljevarstveno

dovoljenje, za katero upravni postopek teče.

Do razhajanj med ministrstvom in občino pa očitno prihaja glede načina zaprtja. »Občina Komenda kljub pravnomočni odločbi, s katero so določeni za upravljavca odlagališča Suhadole, v vlogi še ni predložila podatkov, potrebnih za izdajo odločbe o zapiranju in zaprtju odlagališča, niti ne izvaja zahtevanih monitoringov in nadzora vplivov odlagališča na okolje,« pravijo na ministrstvu, kjer občini očitajo neodzivnost.

► 9. stran

Večji del zemljišč, na katerih je v Suhadolah odlagališče, ki ga je treba zapreti, je v zasebni lasti treh podjetij, del pa v lasti Občine Komenda.

Ponosni na rezultate gospodarstva

Slovensko gospodarstvo dosega izjemne rasti, a izzivov je tudi v prihodnje še dovolj, je bilo glavno sporočilo štirinajstega Vrh slovenskega gospodarstva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – V sredo je pod geslom Slovenija gre naprej v Ljubljani potekal 14. Vrh slovenskega gospodarstva, na katerem se je zbralo okoli 450 predstavnikov vodilnih slovenskih podjetij ter tudi politike in drugih javnosti. Na Vrh, ki ga je organizirala Gospodarska zbornica Slovenije, so gospodarstveniki z vlado in znanostjo podpisali tudi Izjavo za Slovenijo 5.0. Z izjavo so se zavezali, da bodo v gospodarstvu povečali vlaganja v razvoj in inovativnost, v posodobitve procesov ter skrb za okolje.

Na Vrh so udeleženci sprejeli več ukrepov za nadaljnji razvoj slovenskega gospodarstva, ki dosega rekordne številke.

► 3. stran

Gorenjci med najbogatejšimi

Z lestvice stotih najbogatejših Slovencev smo izluščili 29 gorenjskih in drugih poslovnežev, ki imajo v (so)lasti gorenjska podjetja.

► 15. stran

Priloge: **Karavanke**
jeseniške novice
deželne novice

45. kranjski zimskošportni sejem

od 21. - 24. 11. 2019

Mercator Center
Kranj Primskovo
v kletni etaži

četrtek 21. 11.
14.00 - 20.00

petek 22. 11.
09.00 - 20.00

sobota 23. 11.
09.00 - 20.00

nedelja 24. 11.
09.00 - 13.00

AKTUALNO

Premik pri gradnji druge cevi Karavank

Pri izbiri graditelja druge cevi predora Karavanke je bil narejen premik naprej. Revizijska komisija je zavrnila zahtevka za revizijo Gorenjske gradbene družbe in Kolektorja CPG. Dars tako lahko začne pogajanja s tremi ponudniki.

2

GORENJSKA

Naslednji izziv bo vrtec v Poljanah

Ob letošnjem občinskem prazniku so v občini Gorenja vas - Poljane posebno ponosni na novo športno dvorano v Gorenji vasi, ob tem pa že snujejo nove načrte. Naslednji izziv bo vrtec v Poljanah.

8

KRONIKA

Na Triglav kar v supergah

V torek so bohinjski gorski reševalci v dolini Sedmerih jezer posredovali zaradi mlajšega azijskega planinca, ki se je kljub slabemu vremenu v tekaških copatih in trenirki odpravil na Triglav. Na pot se je odpravil čez Komarčo.

16

CG+

Raziskovala med Indijanci

Prihodnje leto bo minilo sto let od rojstva antropologinje dr. Brani-slave Sušnik. Rodila se je v Medvodah, raziskovala pa je staroselske kulture v Paragvaju. Tam je še vedno izjemno cenjena, v Medvodah pa je slabo poznana.

20

VREME

Danes bo oblačno. Dopolodne bo suho, popoldne se bodo pojavljale krajevne padavine. Jutri bo vreme podobno. V nedeljo bo suho.

6/10 °C

jutri: oblačno s padavinami

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

V kulturnem domu pri Sv. Duhu pester gledališki in glasbeni program

Kulturno društvo Simba je organizator gledališkega abonmaja Komedija in abonmaja Plus. Letošnji abonma Komedija je v celoti razprodan. V abonmaju Plus bosta do konca leta na sporedu še Predstava za vsako priložnost in koncert glasbene dive Helene Blagne. V glasbeni komediji Predstava za vsako priložnost nastopata Lado Bizovičar in Gašper Konec, režiser predstave je Jure Karas. Predstava bo na sporedu 29. novembra ob 19.30. Več informacij o predstavi je na spletni strani www.sv-duh.si ali na telefonski številki 041 915 955. Vstopnice so na voljo v TIC Škofja Loka (051 427 827) in prodajnih mestih Eventima.

Naročniku Gorenjskega glasa podarjamo dve vstopnici za ogled komedije Predstava za vsako priložnost. Nagradno vprašanje: V kateri predstavi SiTi Teatra Lado Bizovičar nastopa skupaj z Janezom Hočevarjem - Rifletom? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 26. novembra, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Bajaga z Instruktorji na Gospodarskem razstavišču

V veselem decembru bodo v Kurzschluslu v Ljubljani na svoj račun prišli vsi ljubitelji roka, za kar bo poskrbel ikonični pevec, kitarist in avtor Bajaga s svojo spremljevalno zasedbo Instruktorji. Oder dvorane Kocka na Gospodarskem razstavišču bodo zatresli 19. decembra ob 21. uri, zato si čim prej zagotovite svojo vstopnico za klubski koncert, na katerem se boste naučili dobrega razpoloženja ob prepevanju nostalgičnih uspešnic, nabitih s čustvi. Ena največjih pop-rok skupin na področju nekdanje Jugoslavije po več kot 35 letih delovanja še vedno navdušuje zveste oboževalce po vsej Evropi, njihove uspešnice pa poznajo tudi mlajše generacije. Vstopnice so na voljo na vseh prodajnih mestih Eventima.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kdaj in kje si lahko 19. decembra ogledate koncert Bajage z Instruktorji? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 29. novembra 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Nagrajenki

V nagradni igri, ki je bila objavljena 15. novembra 2019, prejme dve vstopnici za koncert skupine Slade Valerija Ceferin iz Sorice.

V nagradni igri, ki je bila objavljena 19. novembra 2019, prejme dve vstopnici za koncert Vlada Kalemberja Nevenka Rupnik z Golnika. Nagrajenkama čestitamo!

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA BEŠTER** iz Kroke.

Elektronski bolniški listi

Delodajalci bodo morali za zaposlene začasne zadržanosti od dela od 1. februarja 2020 dalje prevzemati elektronske bolniške liste prek spletnega sistema SPOT.

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana, Kranj – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je v sodelovanju z ministrstvom za javno upravo pripravil spremembo na področju izdajanja in prevzemanja potrdila o upravičeni zadržanosti od dela oziroma bolniškega lista, ki ga zavarovancu izda njegov izbrani osebni zdravnik ali otrokov zdravnik, in s katerim uveljavlja pravico do izplačila nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela. Z uvedbo elektronskega bolniškega lista (eBOL) bosta poenostavljena pridobivanje in dostop do bolniških listov, so prepričani pripravljavci. V novembru in decembru poteka

nacionalna uvedba eBOL pri izvajalcih zdravstvenih storitev, ki bo zaključena s 1. januarjem 2020. Nacionalna uvedba elektronske rešitve za delodajalce, ki jim bo omogočala pregled in prenos elektronskega bolniškega lista prek portala SPOT (eVEM), pa bo zaključena s 1. februarjem 2020. »Prva faza uvedbe eBOL še ne bo vplivala na uveljavljanje pravic zavarovancev. Zavarovanci bodo do konca januarja tako še vedno prejeli t. i. »zelene« bolniške liste na predpisanih obrazcih, ki jih bodo predložili svojim delodajalcem, kot je to veljalo do sedaj. V drugi fazi od prvega februarja dalje pa bodo morali delodajalci za svoje zaposlene začasne zadržanosti

od dela obvezno prevzemati eBOL prek spletnega sistema SPOT, kar pomeni, da od zaposlenih ne bodo več zahtevali, da jim morajo bolniške liste dostaviti v papirni obliki (razen redkih izjem),« je poudarila direktorica kranjske območne enote ZZZS Nataša Čarman Korenjak.

Samostojnim zavezanecem zaradi izplačila nadomestila na ZZZS ne bo več potrebno priložiti eBOL. Za tiste zavarovance, ki so zaposleni pri delodajalcih, ki niso vpisani v Poslovni register Slovenije, pa bodo osebni zdravniki še naprej izstavliali bolniške liste tudi v papirni obliki.

Pripravljavci sprememb so prepričani, da bodo z uvedbo eBOL olajšali delo

izbranim osebnim zdravnikom in poenostavili prenos dokumenta od izbrane zdravnik do delodajalca. »Uvedena sprememba bo zmanjšala število obiskov zavarovancev v ambulantah zaradi pridobitve eBOL, kadar bo zdravnik ocenil, da pregled ob zaključku bolniškega dopusta ni potreben. To bo bistvena prednost za izvajalce in zavarovance. Delodajalci pa bodo sproti seznanjeni z izdanimi eBOL za zaposlene. Omogočen bo avtomatski vnos podatkov iz eBOL v informacijski sistem delodajalca za obračun plač in nadomestil plač ter pripravo zahtevkov za refundacijo nadomestila,« je še povedala Nataša Čarman Korenjak.

Premik pri gradnji druge cevi Karavank

URŠA PETERNEL

Jesenice – V sagi o izbiri izvajalca gradnje druge cevi predora Karavanke je bil narejen pomemben premik naprej. Državna revizijska komisija je namreč zavrnila zahteve za revizijo Gorenjske gradbene družbe in Kolektorja CPG. Dars tako lahko začne pogajanja s tremi izbranimi ponudniki. To so turški Cengiz (ponudba

99,6 milijona evrov), konzorcij Kolektor CPG, Yapi Merkezi in Riko (121 milijon evrov) ter konzorcij Implenia Avstrija, Implenia Švica in CGP Novo mesto (121,5 milijona evrov).

Na Darsu že pripravljajo protokol pogajanja, ki se bo zgodilo v dveh tednih, trajalo bo en dan, najmanjše možno znižanje cene bo milijon evrov, edino merilo izbire bo cena. Zatem bo

Dars izdal sklep o izbiri izvajalca.

Na odločitev bo sicer še možna ponovna, zadnja pritožba, a na Darsu upajo, da do nje ne bo prišlo. Računajo, da bi pogodbo z izbranim izvajalcem lahko podpisali okrog novega leta. Sledila bo uvedba v delo, gradnja druge cevi na naši strani pa bi se lahko začela februarja ali najkasneje marca prihodnje leto,

odvisno od vremenskih razmer. Rok za dokončanje je pet let. Na avstrijski strani so drugo cev začeli graditi septembra lani. Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem se namerava Dars sestati tudi z avstrijskimi kolegi in pregledati časovnico projekta. Na naši strani bi se namreč gradnja morala začeti že sredi lanskega leta, a so pritožbe postopek močno zavlekle.

Zadovoljni z delom župana

MATEVŽ PINTAR

V tokratni anketi smo se osredotočili na eno najbolj živahnih in obiskanih mest Slovenije, na zimski turistični center Gorenjske, Kranjsko Goro. Vemo, da je to mesto, ki najbolj zaživi prav v tem letnem času, ko ga preplavijo turisti, željni lepe narave in aktivnega preživljanja prostega časa, nas pa je zanimalo, kako se v svojem mestu počutijo

domačini, ali so zadovoljni z delom župana in občinske uprave in ali pogrešajo privilegije velikih mest, npr. večji trgovski center.

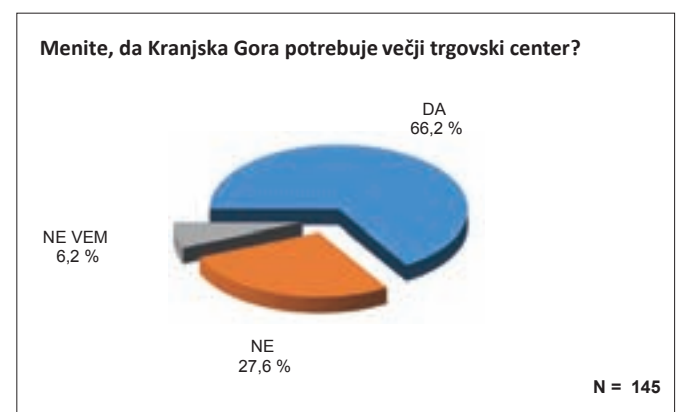
V anketi je sodelovalo 146 prebivalcev občine Kranjska Gora, telefonske številke so bile naključno izbrane iz telefonskega imenika Slovenije. Pri branju rezultatov je treba upoštevati, da tokrat nismo pazili na enakomerno zastopnost vseh starostnih skupin.

V prvem delu pogovora nas je zanimalo, kako so prebivalci občine zadovoljni z delom župana in občinske uprave. Skoraj 90 odstotkov vprašanih je povedalo, da se stvari v občini premikajo v pravo smer in da so z delom voditeljev občine zadovoljni ali zelo zadovoljni, kar kaže, da župan in njegova ekipa upravičujeta zaupanje občanov.

V nadaljevanju nas je zanimalo, ali prebivalci

pogrešalo večji trgovski center – pri tem vprašanju pa so mnenja bolj deljena. Dobri dve tretjini vprašanih idejo o trgovskem centru podpira, slabih 28 odstotkov ji nasprotuje, preostalim pa je vseeno oz. o tem nimajo mnenja.

Vsem sodelujočim se še enkrat zahvaljujemo za sodelovanje. Vse, ki razmišljate o naročilu časopisa Gorenjski glas, vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 04/51 16 440 in z veseljem vam bomo predstavili vse ugodnosti, ki jih prejmejo novi naročniki.

Ponosni so na rezultate

◀ 1. stran

Politika bo omogočila dolgoročno vlaganja v znanost, raziskave in razvoj ter s transparentnim delovanjem in čim manj birokratskih zapletov omogočala raziskovalnim institucijam in podjetjem učinkovitejše poslovanje in prenos znanja. Znanost pa bo krepila tako bazična raziskovanja kot povezovanje z gospodarstvom pri aplikativnem raziskovanju in skrbela za razvoj karov, ki bodo nosilci prihodnjega razvoja Slovenije.

Predsednik GZS Boštjan Gorjup je v uvodnem nagovoru strnil uspehe slovenskega gospodarstva v preteklih letih. »V zadnjih letih gospodarstvo dosega zelo dobre rezultate. Visoka gospodarska rast, ki je višja od evropskega povprečja, visok izvoz, rast domačih in tujih investicij, rast dodane vrednosti, zaposlenosti, polne knjige naročil, so kazalci, ki upravičeno vzbujajo ponos in samozavest.« je dejal Gorjup in dodal: »V zadnjem desetletju smo se iz enega največjih evropskih bolnikov prelevili v eno uspešnejših evropskih gospodarstev.«

Že pred dvema letoma je bil na vrhu gospodarstva sprejet cilj do leta 2025 ustvariti šestdeset tisoč evrov dane vrednosti na zaposlenega in petdeset milijard izvoza. Kot je povedala generalna direktorica GZS Sonja Šmuc, bo za doseg prvega potrebnega še nekaj napora, medtem ko smo si drugega morda celo postavili prenizko. Že danes namreč slovensko gospodarstvo dosega

Slovenska politika in gospodarstvo imata v tem času precej razlogov za smeh. Od leve proti desni: predsednik državnega zbora Dejan Židan, predsednik GZS Boštjan Gorjup, premier Marjan Šarec in minister za gospodarstvo Zdravko Počivalšek.

skoraj 43 milijard evrov izvoza. Medtem pa bi morali za doseg cilja šestdeset tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega do 2025 lanskoletno triodstotno rast dodane vrednosti dvigniti za dobro polovico, na 4,6 odstotka. Šmuceva se je dotaknila tudi ukrepov za razbremenitev dela, na kar je gospodarstvo opozarjalo že dlje časa, a dodala, da si tovrstnih ukrepov želijo tudi v prihodnje. Razveseljiva je nizka stopnja brezposelnosti, a se je v desetletju za 19 tisoč povečalo tudi število zaposlenih v javnem sektorju. »Morda bi raje videli, da bi se teh 19 tisoč ljudi zaposlilo v gospodarstvu, kjer jih potrebujemo,« je dodala. Prav tako so se v obdobju največje gospodarske rasti povečali

socialni transferji. Transferji gospodinjskim in posameznikom so se v zadnjem letu povečali za štiristo milijonov evrov, v zadnjih petih letih pa kar za eno milijardo evrov. Razveseljivo je, da so slovenska podjetja danes za polovico manj zadolžena od evropskega povprečja, medtem ko so bila še nedolgo bistveno nad povprečjem. »To pomeni, da je potencial za investiranje izjemen, da so podjetja kreditno sposobna oziroma imajo denar na računu,« je ob tem dejala Šmuceva.

Zbrane je nagovoril tudi predsednik vlade Marjan Šarec. »Proračuna za leti 2020 in 2021, ki sta v sprejemanju, bosta začrtala nadaljnji razvoj Slovenije in predstavljata pogoj, da

država nemoteno deluje in opravlja svoje naloge,« je dejal Šarec. Kot pravi, sta pomembna tako javni kot zasebni sektor. Ključ za uspeh oziroma uresničevanje slogana Slovenija gre naprej pa vidi v sodelovanju, saj le to prinese rezultate.

Na vrhu so udeleženci kot ključne ukrepe za nadaljnji gospodarski razvoj izglasovali uvedbo raziskovalnih vavčerjev in podporo zaposlovanju mladih raziskovalcev v podjetjih, izdelavo kariernih platforme za dolgoročno načrtovanje kompetenc prihodnosti v podjetju in družbi, sprejem ciljev in strategije povečanja ugleda blagovne znamke Made in Slovenia ter načrtno in sledljivo debirokratizacijo države – »poe-nostavljamo za vas«.

k

KOMENTAR
VILMA STANOVNIK

Železna in druge ceste

To, da imamo na Gorenjskem precej slabih cest in tudi hudih zadržev zaradi prometa, je dejstvo, na katero pogosto opozarjamo.

Kljub temu da se je gneča po poletni sezoni na Bledu malce umirila, te dni domačine pa tudi tiste, ki večkrat obiskujemo Bled in Bohinj, razburja novica, da se bo začetek gradnje južne razbremenilne ceste prestavil vsaj za tri leta. In to čeprav je v načrtih že skoraj pol stoletja in da so prometne razmere na Bledu vsaj nekaj mesecev na leto nevzdržne.

Podobno kot na Bledu na slabšanje kakovosti življenja in nevarnost za udeležence v prometu že vrsto let opozarjajo v Vodica, kjer na obvoznico čakajo že vsaj dvajset let. Kljub protestom pa še nič ne kaže, da se bo gradnja kmalu lahko začela.

O zastarelih cestnih odsekih in načrtovanih obvoznicah bi bilo moč napisati še marsikaj, kar nekaj besed in črnih pa je bilo zadnje dni prelitega glede zastarele gorenjske železne ceste oziroma železniške proge od Ljubljane do Jesenic. Ta je bila namreč zgrajena pred 130 leti, od takrat pa so na njej opravljena le nujna dela.

Da hitrost vlakov sodi v prejšnje tisočletje, da so nadvozi in podvozi v slabem stanju, da so postaje zastarele, da ob njih ni zadostno število parkirišč, in še marsikaj bi se našlo. To vedno povedati stro-

kovnjaki, zlasti pa tisti, ki se redno ali občasno iz Gorenjske proti prestolnici ali nazaj vozijo z vlakom.

Jaz se, po pravici povedano, z vlakom ne vozim več. Ko sem se pred leti zadnjič hotela peljati iz Škofje Loke v Ljubljano, sem na vlak čakala skoraj uro, nato pa sklenila, da se vseeno (kljub zastojem v Šentvidu) raje usedem v avto, saj se je ura, ko bi morala biti v Ljubljani začela bližati – vlaka pa (brez pojasnila) ni bilo od nikoder.

Tudi zato sem še kako dobro razumela vse, ki so prejšnji teden povzdignili glas oziroma vložili amandna, ker je kazalo, da bo nadgradnja gorenjske proge izpadla iz državnih proračunov vsaj še za naslednji dve leti. In to kljub dejstvu, da jo predvideva Resolucija o nacionalnem programu razvoja prometa in da bi bilo najprimerneje, da se nadgradi hkrati s predvideno prenovo in zato zaporom med Jesenicami in predorom Karavanke, ki naj bi potekala drugo jesen.

Ko to pišem, še ne vem, ali bo sprejet državni proračun za naslednji dve leti, v katerem naj bi se vsaj gorenjski železni cesti že kmalu obetala nujna nadgradnja. Vem pa, da je veliko tistih, ki bi se iz Gorenjske v prestolnico raje kot z avtomobilom vozili z vlakom. Ne nazadnje tudi zato, ker nam ni vseeno, v kakšnem okolju bomo živeli čez leta in desetletja.

Spremembe v starševskih zakonih

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je pripravilo spremembe zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Kranj – S predlagano novelo zakona se očetom ob rojstvu dvojčkov ali več hkrati živorojenih otrok očetovski dopust podaljša za dodatnih deset dni za vsakega otroka. Isto velja za vsakega nadaljnje otroka tudi ob posvojitvi dvojčkov ali več hkrati živorojenih otrok ali več različno starih otrok do končanega prvega razreda osnovne šole najstarejšega otroka. Pravica do starševskega dopusta do trideset dni se z novelo uvaja tudi za rejnike, kadar je v rejniško družino nameščen otrok starejši od 11 mesecev

oziroma še ni končal prvega razreda osnovne šole.

Predvideno je tudi zvišanje najnižjega materinskega, očetovskega in starševskega nadomestila, in sicer na osnovni znesek minimalnega dohodka, to je 547 evrov bruto (402 evra neto). Tak znesek se upošteva tudi za manjkajoče mesece, če vlagatelj ni bil zavarovan za polnih 12 mesecev, kar se upošteva pri izračunu višine nadomestila. Na enak znesek se dviguje tudi starševski dodatek, ki pripada staršem, kadar niso upravičeni do materinskega, očetovskega oziroma starševskega nadomestila, ker niso zavarovani za

starševsko varstvo oziroma niso bili zavarovani za starševsko varstvo v zadnjih treh letih vsaj 12 mesecev (najpogosteje študentke in študenti). Nove višine bodo veljale za starše otrok, rojenih po 1. januarju 2022.

Za vlagatelje, ki dan pred nastopom dopusta niso zavarovani za starševsko varstvo, bili pa so zavarovani za starševsko varstvo v zadnjih treh letih vsaj 12 mesecev, je predviden dvig višine nadomestila na 547 evrov bruto. Tako določena osnova se za vsak mesec zavarovanja za starševsko varstvo, ki ga je imel v zadnjih treh letih pred uveljavljanjem pravice do

nadomestila, poveča za dobrih dvajset evrov bruto, vendar največ za 359 evrov bruto. Novela odpravlja tudi neskladnost slovenske zakonodaje z evropsko direktivo, zaradi česar bodo pravice do družinskih prejemkov vezane na prijaviteljo (stalno ali začasno) prebivališče enega od staršev oziroma otroka in ne več na stalno prebivališče.

S predlagano novelo bosta do delnega plačila za izgubljeni dohodek upravičena tudi oba starša hkrati, kadar začneta delati krajši delovni čas od polnega zaradi nege in varstva otroka, a skupna izraba pravice ne sme presegati štirideset ur tedensko.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Prostofer tudi v žirovniški občini

URŠA PETERNEL

Breznica – Prihodnje leto bo projekt Prostofer – prostovoljni šofer predvidoma zaživel tudi v žirovniški občini. S tem so se strinjali žirovniški občinski svetniki na seji prejšnji teden. Občina bo zagotovila najem električnega vozila, v projekt pa bodo skušali pritegniti do deset prostovoljnih voznikov, zlasti mlajših upokojencev. Projekt izvaja Zavod Zlata mreža, uspešno pa deluje že v več gorenjskih občinah, tudi v Kranjski Gori in Radovljici. Namenjen je socialno šibkejšim upokojencem, ki nimajo lastnega prevoza ali sorodnikov, ki bi jih lahko odpeljali po opravkih, do zdravnika, v trgovino, do javnih ustanov ... Ko

potrebujejo brezplačni prevoz, pokličejo v klicni center in ponje pride prostovoljni voznik.

Občino Žirovnica bo sodelovanje v projektu (pokrivati mora stroške klicnega centra in najema električnega vozila) stalo okrog 8700 evrov letno. Občinski svetniki so na seji podprli projekt, saj bodo na ta način olajšali življenje starejšim; v občini je delež starostnikov višji od slovenskega povprečja. Po besedah župana Leopolda Pogačarja so sicer »starejšim prijazna občina«, saj v visokem odstotku sofinancirajo pomoč na domu, v občini uspešno deluje projekt Starejši za starejše, potekajo pa tudi aktivnosti za začetek gradnje doma starostnikov.

Evropski poslanec Grošelj v Radovljici

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Evropski poslanec dr. Klemen Grošelj je v soboto na dogodku, poimenovanem EU lokalno, javnosti v Radovljici predstavil svoje delo. Kot je pojasnil, se s pojavljanjem v lokalnem okolju najlažje seznaniti s potrebami ljudi. Udeležencem je predstavil delo poslanca in delovanje vseh evropskih institucij, nekaj pozornosti pa je namenil tudi pridobivanju evropskih sredstev. Tako

dr. Grošelj kot nekdanji minister za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Iztok Purič sta izrazila mnenje, da se v Sloveniji na tem področju premalo povezujejo in sodelujemo, tako na nivoju občin kot regij. Grošelj je na srečanju še poudaril, da kot evropski poslanec glas državljanov Slovenije posreduje v evropski parlament, zato je zbrane pozval, naj izkoristijo priložnost, da so slišani tudi na evropskem nivoju, in mu posredujejo svoje predloge.

Srečanje evropskega poslanca dr. Klemena Grošlja z občani Radovljice so organizirali na Posavcu.

Pirčevi dnevi na Taboru

Podbrezje – V Pirčevem domu na Taboru bodo danes, 22. novembra, ob 19. uri, že 17. Pirčevi dnevi. Kulturno društvo Tabor Podbrezje bo prireditev ponovno vrnil k »prvaku umne sadjereje« Francu Pircu, ki je s petletnim duhovniškim službovanjem v Podbrezjah tam zapustil neizbrisen pečat in po katerem dnevi tudi nosijo ime. Prof. Bogo Brvar iz Peč je pripravil razstavo o Pircu, sadjarju, misijonarju, gospodarstveniku, pesniku in predvsem dobrem človeku. Prisluhnili boste njegovim besedam o Pircu, v spremljajočem kulturnem programu bo na obisk prišel sam Pirc, uživali boste lahko v glasbenih točkah družine Klančnik in pesmih pesnika Milana Debeljaka. Največji trije podbreški sadjarji bodo pripravili pregled najboljših sort svojih letošnje jabolčne letine.

Donacija kranjski bolnišnici

Aparat za pomoč pri dihanju za novorojenčke je že v Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Društvo Slojenčki je v sodelovanju z Zavalnico Triglav Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) Kranj doniralo aparat za pomoč pri dihanju za novorojenčke v vrednosti 1.200 evrov. Za Društvo Slojenčki ta donacija predstavlja enkratno darilo, saj gre za primer sočasne donacije vsem 14 slovenskim porodničnicam. Peter Bonin iz podjetja Inspira je pripravil predstavitev delovanja aparata, ki so ga že preizkusile medicinske sestre neonatalnega oddelka in pediatrijni v BGP Kranj. Direktor bolnišnice Marko Breznik se je vsem skupaj zahvalil in poudaril pomen sodelovanja.

Predaja aparata s kratko predstavitvijo delovanja je bila v torek. / Foto: Tina Dokl

Podelili stanovska priznanja

Turistično-gostinska zbornica Slovenije je podelila priznanja najboljšim v turizmu in gostinstvu. Številne nagrade v Kranjsko Goro in na Bled.

MARJANA AHAČIČ

Ljubljana – Na nedavno končanih Dnevih slovenskega turizma je v okviru letošnjega Gostinsko-turističnega zbora (GTZ) priznanja za kakovost in uspešnost podelila tudi Turistično-gostinska zbornica (TGZS). Med prejemniki priznanj, ki sta jih podelila Fedja Pobegajlo, vršilec dolžnosti direktorja TGZS, in Srečko Koklič, vodja projekta GTZ Slovenije, so bili tudi gorenjski gostinsko-turistični delavci, predvsem iz destinacij Bled in Kranjska Gora.

V družbi Sava Hoteli Bled so zadovoljni z letošnjo bero

nagrad in priznanj. Dobili so jih: Miha Ogris (bronasta medalja v tekmovanju hotelskih receptorjev), Janez Povhe (zlata medalja na tekmovanju v poznavanju slovenskih vin), Milan Mašović (zlata medalja na tekmovanju v pripravi jedi po naročilu Magic Box in zlata medalja v finalu Tuševa zvezdna kuhinja), Tatjana Dobnikar (zlata medalja na tekmovanju v mešanju pijač) ter Aleksander Roganović, Džena Musič, Matej Golja, Miloš Stošič in Janez Povhe kot vodja ekipe, ki je prejela bronasto medaljo na tekmovanju v pripravi in postrežbi menija.

Turistično-gostinska zbornica je družbi Sava podelila tudi srebrno priznanje za najboljši kamp ter nagrado za inovativni produkt, ki so jo prejeli za Rikljevovo bosonogo pot.

Iz destinacije Kranjska Gora so priznanja za posebne dosežke in doprinos k dvigu kakovosti storitev prejeli: Ramiza Ališič, glavna sobarica v Hotelu Špik v Gozdu - Martuljku, in Janja Bučič, vodja kuhinje v Hotelu Korona v Kranjski Gori. V roke vodje igralniško-zabavišnega centra Korona Saše Pretnarja je šlo priznanje za investicijo v prenovu igralniško-zaba-

višnega centra Korona, ki pomembno prispeva k dvigu kakovosti slovenske turistične ponudbe.

Na letošnjem Gostinsko-turističnem zboru so se na različnih tekmovanjih pomerili tudi študentje in dijaki. V ekipnem tekmovanju dijakov srednjih živilskih šol – pekarstvo so Kaja Ključar, Kristjan Uranker in Tilen Lenček (Biotehniški center Naklo, mentorica Barbara Orešnik) prejeli srebrno medaljo, študent VSS Bled Tim Guadagnino pa je prejel srebrno medaljo na tekmovanju študentov Sloveniaskills v kuharstvu.

Kam bi z odpadki brez pogodbe

SUZANA P. KOVAČIČ

Naklo – Nakelski občinski svetniki so na novembrski seji z večino glasov soglašali s podpisom pogodbe o pristopu Občine Naklo k skupnemu ravnanju z odpadki v Regijskem centru za ravnanje z odpadki Ljubljana – RCERO, v katerega je vključenih 57 občin (na začetku jih je bilo 37), naprava pa že dosega zmogljivost od 92 do 95 odstotkov. Že na prejšnji seji so svetniki občinsko upravo pooblastili, naj pripravi vse potrebne dokumente za

podelitev koncesije za obdelavo in odlaganje mešanih komunalnih odpadkov Javnemu podjetju vodovod kanalizacija Snaga. Prvi korak k formalni ureditvi gospodarske javne službe obdelave in odlaganja mešanih in kosovnih odpadkov je podpis pogodbe k skupnemu ravnanju z odpadki v RCERO. Občina Naklo bo imela po podpisu status občine pristopnice, po pogodbi bodo tudi upravičeni uporabljati storitve RCERO. Da pogodbe v tem trenutku ne bi podpisal oziroma bi jo prekvalificiral v

pismo o nameri, je bilo stališče nekdanjega župana, zdaj svetnika Marka Mravlje. Pogodba je namreč zavezujoča, kot je opozoril Mravlja in dodal, da vseh členov originalne pogodbe niti še ne pozna, niti ga med drugim niso prepričali argumenti predstavnika Snage, da so v elaboratih, kjer določajo ceno, že vključeni tudi stroški amortizacije. Župan Ivan Meglič in podžupan Drago Gorican sta opozorila, da bi bila občina lahko v hudi zadregi, kam voziti odpadke, če pogodbe ne bi podpisali.

Sanirajo vodohran nad Tržičem

Tržič – »Ena od večjih letošnjih investicij, ki jo vidijo zlasti prebivalci mestnega jedra, je sanacija vodohrana na pobočju med Tržičem in cerkvijo sv. Jožefa,« je povedal tržički župan Borut Sajovic. Gradbena dela potekajo že več kot mesec dni, Komunala Tržič s podizvajalci izvaja zunanjo sanacijo in zaščito ter obnovo betonskih sten zato, da bo pitna voda znotraj rezervoarja dobro zaščiten pred zunanjimi vplivi. Dela financirajo iz občinskega proračuna, vredna so nekaj čez petdeset tisoč evrov. V naslednjem letu občino čaka še druga faza obnove vodohrana.

Milijonska razlika v investicijah

Občinski svet v Preddvoru je prvič obravnaval proračun za leto 2020. V njem je predvidenih skoraj štiri milijone evrov prihodkov in dobrih 4,1 milijona evrov odhodkov. Glede na dogodke v letu 2019 se je proračun za prihodnje leto sprostil v delu zadolževanja za dobrih dvesto tisoč evrov.

MAŠA LIKOSAR

Preddvor – Občinski proračun za prihodnje leto vsebuje nekaj zelo pomembni vsebin, ki niso bile praksa preteklih proračunov. Kot je pojasnil župan Rok Roblek, je ena tovrstnih vsebin uskladitev in dopolnitev gradiva v zvezi z izrednimi prihodki, ki so se zgodili v začetku oktobra in so imeli za posledico poplačilo kreditov in sprostitev prostih sredstev za investicije v delu, ki je bil prej namenjen plačevanju kreditov in vodenju kreditnih pogodb. »V predlogu proračuna je zato ena od večjih sprememb temeljno povečanje sredstev – gre za milijonsko razliko v investicijah – na kontu režijskega obrata, ki vključuje splošno projektno dokumentacijo. Sredstva, ki smo jih prejeli iz naslova dediščine in daril občanov, bomo porabili za pripravo in realizacijo projektov,« je pojasnil župan.

Proračun za leto 2020 zajema tri večje investicijske

projekte v skupni vrednosti osemsto tisoč evrov. Prva je modernizacija državne ceste Tupaliče, kjer je soča-

Proračun za leto 2020 zajema tri večje investicije: modernizacijo državne ceste Tupaliče, Športni park Preddvor in cesto proti Vokam.

sno z rekonstrukcijo ceste predvidena gradnja kanalizacije in spremljajoče infrastrukture od pločnika do javne razsvetljave in avtobusne postaje. Druga investicija zajema nogometno igrišče v Športnem parku Preddvor in tretja realizacijo ceste proti Vokam. Svetniki so se podrobneje dotaknili vprašanja ceste, saj jih je zmotila visoka vrednost investicije. Ta znaša 320 tisoč evrov za izgradnjo približno dvesto metrov dolge ceste od šole do Šiške in mostu čez lokalni potok. Župan je pojasnil, da gre pri vrednosti za

oceno projektanta, obenem pa izrazil prepričanje, da bo končna cena nižja. Svetniki so predlagali, da bi preostali denar namenili za izgradnjo pločnika med Belo in Preddvorom, ki trenutno v proračunu ni predvidena.

Novosti proračuna so tudi nakup gasilskega vozila za Gasilsko reševalno službo Kranj, polovično znižanje subvencij omrežnin za komunalo ter povečanje splošne proračunske rezervacije s šest na trideset tisoč evrov. Večje spremembe se obetajo pri projektu hiše v Kokri poleg šole, ki je bila po besedah župana kupljena pred leti z namenom ureditve okolice šole predvsem za zagotovitev površin za rekreacijo in druženje občanov. »Glede na stanje v hiši, ki je zelo vlažna in nima urejenega solidnega načina ogrevanja, bi bil vložek v obnovo izredno visok. Predlog je, da se hiša poruši in preuredi v nekaj parkirnih mest in prostor za manjše zunanje igrišče,« je

povedal župan. Letos je občina zaključila enega večjih projektov, in sicer LAS – Zelena naselja, prišlo je tudi do združitve manjših turističnih projektov in prenos sredstev na Zavod za turizem Preddvor, občina pa zanje ne predvideva denarja.

Svetniki so v dolgi razpravi podali še nekaj predlogov, na primer okrepitev tekočega investicijskega vzdrževanja cest in proračunskih sredstev za šport, otroška igrišča, novorojenčke in prireditve. Izrazili so željo po obnovi pločnika na mostu pri Kračmanu, nakupu občinskega vozila in opozorili na nujnost obnove Doma krajanov Bela. Postavili so tudi vprašanje o ureditvi okolice jezera Črnava, za katero je predvidenih nekaj manj kot 140 tisoč evrov. Poleg ureditve obale jezera pa nameravajo postaviti tudi mobilni objekt za nudenje turističnih informacij in zagotovitev osnovne gostinske ponudbe.

Voda namesto sladkorja

ILIJA BREGAR

Kranj – Sladkorna bolezen je ena največjih zdravstvenih groženj tega stoletja, zato temu problemu v zadnjem času posebno pozornost posveča tudi Mednarodna zveza Lions klubov. Letos se je v to gibanje aktivno vključil tudi kranjski Lions klub, ki je v četrtek, 14. novembra, na svetovni dan sladkorne bolezni, v kranjskem nakupovalnem centru Qlandia na stojnici

ozaveščal mimoidoče o dejavnih tveganja za sladkorno bolezen. Geslo letošnjega svetovnega dne Voda namesto sladkorja so ponazorili z veliko stekleno posodo, v kateri je bilo deset kilogramov sladkorja – toliko ga namreč človek letno zaužije, če vsak dan spije zgolj četrt litra sladke pijače. Na stojnici so brezplačno delili pollitrške steklenice vode z etiketami, na katerih je bilo nekaj informacij o sladkorni bolezni.

Na stojnici v Qlandii (od leve proti desni): Brigita Eling, Miro Matijašević, Jožica Belšak, Vanda Pečjak in Mirjam Božnik / Foto: Ilija Bregar

Postavko za globe bi zmanjšal na minimum

Železniki – Ob prvi obravnavi proračuna Občine Železniki za naslednje leto na zadnji seji občinskega sveta je svetnika Janeza Thalerja zmotila postavka za globe in druge denarne kazni, na kateri je občinska uprava predvidela 56 tisoč evrov. Kot je dejal, nekateri občani to razumejo, kot da je cilj pobrati takšen znesek in da bodo redarji postavljali radarje na mesta, kjer bodo hitro prišli do njega. V izogib takšnemu razmišljanju je predlagal znižanje te postavke na minimum, nato pa bi jo glede na višino pobranih glob med letom usklajevali z rebalanso. Občinska svetovalka za proračun, finance in gospodarstvo Cirila Tušek je pojasnila, da so predvidena sredstva nižja kot letošnja realizacija, saj so redarji do začetka novembra pobrali že 75 tisoč evrov glob za prekrške. Postavko, vredno 56 tisoč evrov, so predvideli na podlagi finančnega načrta medobčinskega inšpektorata in redarstva. Nesmiselno se ji zdi, da bi ta znesek skrivali. Zatrnila je še, da nikakor ni namen občine pobrati čim več denarja, pač pa povečanje varnosti v prometu.

Obnova korita iz participatornega proračuna

Breznica – Občina Žirovnica je za leto 2020 prvič uvedla participatorni proračun. To pomeni, da o porabi določenega dela denarja – tokrat deset tisoč evrov – odločajo občani. K zbiranju predlogov so povabili vaške odbore, pristojna komisija pa je med šestimi predlogi izbrala obnovo vaškega korita v Doslovčah. To je poškodovano, zato ga bodo obnovili, v vaškem jedru pa namestili dve klopci in smetnjak. Ostali predlogi so bili še gradnja parkirišča pred vhomom v Završnico, širitev otroškega igrišča na Bregu, postavitve informacijskih tabel, postavitve nadstreška za avtobusno postajališče in razpis natečaja za celostno krajinsko ureditev Vrbe. Po napovedi župana Leopolda Pogačarja se bo delež participatornega proračuna v prihodnjih letih povečal, možnost odločanja o porabi denarja pa bodo imele različne skupine občanov, denimo kmetije, društva, mladi ...

Srečanje čebelarjev v Preddvoru

Preddvor – Čebelarstvo društvo Fran Lakmayer Preddvor prireja vsakoletno srečanje gorenjskih čebelarjev. Namesto pri čebelarski lipi bo srečanje v nedeljo, 24. novembra, ob 13.30 v kulturnem domu v Preddvoru. Po kulturnem programu bo družabno srečanje s pogostitvijo.

Zlata plaketa s pohvalo za tržiško godbo

Ormož – Pihalni orkester Trzič se je 9. novembra v Ormožu udeležil 24. Tekmovanja godb Slovenije v zabavnem programu za pokal Vinka Štrucla. Tekmovanje je potekalo v treh kategorijah. Pihalni orkester Trzič je bil v drugi kategoriji (od 35 do 40 članov) skupaj s KD Godba na pihala Slovenske Konjice, Pihalnim orkestrom Prebold in Godbo Središče ob Dravi. Trzičani so osvojili zlato plaketo s pohvalo in pokal Vinka Štrucla v svoji kategoriji, prejeli pa so 95,5 točke (od 100), kar je tudi najvišje število zbranih točk na tem tekmovanju v vseh kategorijah.

Dobrodelni dogodek Ostani človek

Medvode – V Športni dvorani Medvode se bo v nedeljo, 24. novembra, ob 16. uri začel dobrodelni dogodek Ostani človek. Namen je zbiranje denarja za otroke z redkimi boleznimi (za Sklad Viljem Julijan). Vstopnine ne bo. Donirate lahko tudi z SMS-sporočilom VJ5 na 1919 (prispevali boste 5 evrov za otroke z redkimi boleznimi). Med nastopajočimi bodo Čuki, Ines Erbus, Trkaj, Špela Grošel, Rebela Dremelj in številni drugi. Nastopil bo tudi oče Viljema Julijana – SoulGreg Artist.

SLAVNOSTNI KONCERT
OB LETU BRATOV AVSENIK

Veter nosi pesem mojo

FESTIVALNA DVORANA BLED
29. november 2019, ob 19. uri

ORKESTER SLOVENSKE POLICIJE
Z GOSTI

Leto bratov Avsenik 2019 poteka pod častnim pokroviteljstvom predsednika RS Boruta Pahorja.

ZAVOD ZA KULTURO BLED, CESTA SVOBODE 11, BLED

Vesela jesen pod Krivo jelko

Zgornje Duplje – Kulturno-turistično društvo Pod Krivo jelko vabi jutri, v soboto, 23. novembra, ob 19. uri v dvorano Gasilskega doma Duplje na že 21. Veselo jesen pod Krivo jelko. Nastopili bodo moški pevski zbor KUD Triglav Duplje, ženski pevski zbor Dupljanke, otroški pevski zbor Podružnične šole Duplje, Rokovnjaška muzika, ljudski pevci Folklorne skupine Podkuca in narodnozabavni ansambel Hozentregarji z gosti. Na prireditvi bodo podelili priznanja za najlepše urejene stanovanjske hiše in druge objekte v Dupljah. Vstop je prost.

Predstavljal bo pomen pravega dihanja

Naklo – Združenje za naravni razvoj otrok vabi na še zadnje srečanje v tem letu v petek, 22. novembra, ob 17.30 v Vita center Naklo. Gost bo dr. Milan Hosta, ki bo predstavil pomen polnega in pravega dihanja, ki je pomembno za vse generacije, od otrok do starostnikov. Drugi del srečanja bo namenjen druženju in pogovoru še o drugih aktualnih zadevah.

Sprejemajo dveletni proračun

V občini Šenčur letos prehajajo na dveletni proračun. Tako so proračuna za leti 2020 in 2021 že sprejeli v prvi obravnavi, zdaj sta dokumenta do 13. decembra v javni razpravi.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Šenčur – Za prihodnje leto v proračunu načrtujejo za 13,8 milijona evrov prihodkov in za 14,3 milijona odhodkov. Investicijski odhodki v višini 9,5 milijona evrov, torej kar 66 odstotkov proračuna, nakazuje njegovo razvojno naravnost. Tako je predvideno: obnova Kranjske ceste, dokončanje čistilne naprave v Trbojah, gradnja namakalnega sistema, nadaljevanje gradnje infrastrukture na jugu občine in dograditev Blagneče hiše. Zadolževali se prihodnje leto ne bodo, pač pa nameravajo plačati dolg v višini 189 tisoč evrov, ki je nastal na podlagi letošnjega zadolževanja. V letu 2021, ko se bo še vedno nadaljevalo urejanje komunalne infrastrukture na južnem delu občine (končano naj bi bilo v letu 2022), pa v proračunu načrtujejo občutno nižje zneske: odhodkov

bo za 8,8 milijona evrov, od tega skoraj polovica za investicije.

Naložbe več kot leto dni

Občinski svetniki v Šenčuru so si za prvo branje proračunov vzeli veliko časa. Najprej je bilo treba razbliniti dvome glede dveletnega proračuna, kjer zdaj tudi Šenčur sledi praksi države in večine občin, ki proračune zaradi naložb, ki se vlečejo vsaj dve proračunski leti, načrtujejo za dve leti. Sicer pa so dobili še podrobnejša pojasnila v zvezi z naložbami v prihodnjem letu, ko jih čakajo tudi odkupi zemljišč za vrtec Visoko in dom starostnikov ter nakup kulturnega doma. Gradnja namakalnega sistema na jugu občine je investicija, ki v letu 2019 ni bila izvedena. Vloga na okoljskem ministrstvu je v zaključni fazi, računajo na čimprejšnjo pridobitev

gradbenega dovoljenja in možnost kandidiranja za nepovratna sredstva. Načrtovana je tudi gradnja komunalne infrastrukture ob regionalni cesti (pri Ančki) za stanovanjsko in ob cesti za poslovno gradnjo, v kar bodo vložili denar iz prispevka

finančni perspektivi kandidirati za evropska sredstva. Pri gradnji cest poleg rekonstrukcije Kranjske ceste z ločenim pasom za kolesarje načrtujejo še projektiranje ceste proti Britofu (in leta 2022 gradnjo), gradnjo dveh krožišč in izdelavo nove po-

hiše, kjer po poružitvi lesenega nadstropja zdaj stojijo goli zidovi. Širijo se govornice, da bodo tudi te porušili in zgradili parkirišče, kar pa so na občinski upravi zanikali. Parkirišč tam zagotovo ne bo, res pa razmišljajo o rušitvi, vendar bi Blagnečo hišo potem postavili nazaj natanko po njeni izvorni podobi. O možnostih se še pogovarjajo z zavodom za varstvo kulturne dediščine in gradbeno stroko. Več razprav je bilo tudi o gradnji doma upokojevcem, za kar morajo še kupiti zemljišče in dobiti investitorja. Polemizirali pa so tudi o načrtovanem kolesarskem parku, ki ga želijo po predlogu dveh kolesarskih društev v občini prostorsko umestiti ob kolesarski nadvoz nad avtocesto. Vsem predlog ni všeč, raje bi imeli tak športni objekt v športnem parku ali kje drugje, kjer bi bil moč večji nadzor.

Pri Blagneči hiši po poružitvi lesenega nadstropja zdaj stojijo goli zidovi. Širijo se govornice, da bodo tudi te porušili in zgradili parkirišče, kar pa so na občinski upravi zanikali. Razmišljajo sicer o rušitvi, vendar bi Blagnečo hišo potem postavili nazaj natanko po njeni izvorni podobi.

za komunalno urejanje zemljišč. Potem ko so komunalno uredili Trboje in Žerjavko, jih v naslednjih letih čaka urejanje na območju Prebačevega in Voklega, kjer imajo ambicijo končati investicijo do leta 2022. Še vedno pa čakajo na novo državno uredbo o aglomeracijah, kar bi jim omogočilo še v tej

vezave za dom starostnikov in tranzita proti Britofu, kar bi razbremenilo promet na zdaj zelo obremenjenih lokalnih cestah. Gradili bodo pločnik od Luž do Srednje vasi, uredili kolesarsko povezavo Beleharjeva-Bivje.

Svetniki so v razpravi izrazili zaskrbljenost zaradi zastojanja pri gradnji Blagneče

57. ROJSTNI DAN radia GORENC

Naj polka
Gorenca
2019

Petek, 29. 11. 2019 ob 19h

DVORANA TRŽIŠKIH OLIMPIJCEV

DEJAN VUNJAK

MODRIJANI

TANJA ŽAGAR

VESELI SVATJE

RAUBARJI

101KA BAND

MARKO VOZELJ
IN MOJSTRI

eventim

Prodaja vstopnic: www.eventim.si
in prodajna mesta sistema Eventim Si
ter Casa Latina, Tržič

www.radiogorenc.si

Šteje edino zadovoljstvo

Na slavnostni seji ob sedemdesetletnici Planinskega društva (PD) Iskra Kranj so nekdanji in aktualni člani zaobjeli zgodovino ter predstavili bilten in organizacijo vodništva v društvu.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Tri leta po ustanovitvi Tovarne za finomehaniko in elektromehanično Iskra Kranj, leta 1949 je peščica zagnancev v obratu električnih števec ustanovila Planinsko društvo Iskra. Že leto kasneje je društvo prenehalo obstajati in Kranjčani so se začeli udeleževati izletov PD Kranj, z njegovo podporo so leta 1974 ustanovili planinsko sekcijo. Na prelomu tisočletja je nesoglasje s PD Kranj privedlo do ustanovitve samostojnega PD Iskra Kranj, ki jo beležijo 20. aprila leta 2000.

Društvo je do sodbe Vrhovnega sodišča RS leta 2016 upravljalo kočjo oziroma planinski dom na Sv. Jakobu nad Preddvorom, ki so ga pred tridesetimi leti na pogorišču meznarije zgradili njihovi člani. Kasneje so energijo usmerili v kočjo na Čemšeniku, ki si jo

Marjan Ručigaj je prejel priznanje častnega člana PD Iskra Kranj. / Foto: Primož Pičulin

skupaj z lastnikom, Komunalo Kranj, trudijo čim bolj okoljevarstveno urediti. Najpomembnejši simbol, čigar izgradnja je bila temelj, na katerem je zraslo PD Iskra Kranj, pa je Bivak v Kočni. Ob jubileju društva sta njihova častna člana Janez Drašler in Jože Oštrek napisala

in slikovno oblikovala Bilten o omenjenem bivaku. »Članstvo se v društvu povečuje, trenutno jih štejemo nekaj manj kot dvesto. Naši tradicionalni izleti, ki so z letošnjim letom tudi tematsko obarvani, so vedno bolj obiskani. Zadovoljstvo naših članov je edino, kar šteje,

a ker nam leta ne prizanašajo in nam postajajo nekatere poti prestrme, se trudimo v naše vrste privabiti čim več mladih, zato smo ustanovili Mladinski odsek, ki že strumno koraka proti vršacem,« je povedala predsednica družstva Rozalija Rajgelj.

Društvo je Marjanu Ručigaju ob tej priložnosti podelilo priznanje častnega člana PD Iskra Kranj. »Ručigaj sodi med tiste, ki so postavili temelje novejšemu društvu. Vrsto let je skrbel za izobraževanje, ki je žal z njegovim odhodom zamrlo. Pohodnike, planince in gornike je treba naučiti pravilnega ravnanja v gorah, zato upamo, da bomo dobili njegovega naslednika,« je pojasnila Rajgelj. Za uspešno delo in prispevek k razvoju slovenskega planinstva ob sedemdesetletnici je podpredsednik Planinske zveze Slovenije Miro Eržen PD Iskra Kranj izročil jubilejno listino.

Za Hrastje okoljska presoja

Ministrstvo za okolje in prostor za načrtovano Obrtno-poslovno cono Hrastje zahteva celovito presojo vplivov na okolje, s čimer pa se na kranjski občini ne strinjajo.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranjski mestni svetniki so na septembrski seji podprli gradnjo ceste in potrebne infrastrukture do že več let načrtovane Obrtno-poslovne cone Hrastje. Da se urejanje cone vendarle bliža, so bili zadovoljni tudi na Območni obrtno-podjetniški zbornici Kranj, konec prejšnjega meseca pa so nato na kranjski občini prejeli dopis ministrstva za okolje in prostor, da je pred posegom v prostor potrebna celovita presoja vplivov na okolje (CPVO). S tem je podžupan Janez Černe seznanil tudi kranjske svetnike na zadnji seji.

»Postopek CPVO se vodi ločeno, v okviru postopka sprejemanja Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu (OPPN). Skladno z določbami 9. in 14. člena ZUP smo bili kot stranka v postopku pozvani, da se izrečemo o ugotovljenih dejstvih in okoliščinah,« pojasnjujejo na Mestni občini Kranj in dodajajo, da so 12. novembra na ministrstvo za okolje in prostor poslali dopis, v katerem so zapisali, da uvedba postopka CPVO po njihovem mnenju ni potrebna. Pri tem so upoštevali mnenja Zavoda RS za varstvo narave, mnenja ministrstva za kulturo, ministrstva za zdravje, Nacionalnega inštituta za javno zdravje in Direkcije RS za vode.

»Iz pregleda mnenj je namreč razvidno, da bi bil

ključni razlog za uvedbo postopka edino mnenje Zavoda za gozdove Slovenije in posledično njegovo povzemanje v mnenju ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Menimo, da je z izpolnitvijo zahtev iz OPN in smernic postopek CPVO, ki bi izhajal iz skrbi o verjetnosti pomembnejših vplivov z vidika gozdarstva in lovstva, nepotreben, saj so zahteve mnenja zgolj tehnične narave, kar je moč smiselno vnesti v odlok, besedilo in grafike OPPN in s tem v celoti upoštevati utemeljene zahteve. Področja, ki so vezana na varstvo narave, pa je v svojem mnenju ocenila tudi kranjska območna enota ZRSVN, ki ne vidi potrebe po uvedbi postopka CPVO,« pojasnjujejo na kranjski občini in dodajajo, da v primeru, da bi bila vendarle potrebna uvedba CPVO, še pred tem predlagajo usklajevalni sestanek z ministrstvom za okolje in prostor in Zavodom za gozdove.

»Če bi po mnenju ministrstva za okolje in prostor morali izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje o sprejemljivosti vplivov njegove izvedbe na okolje, bi se postopek priprave Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu zavlekel do zaključka CPVO,« dodajajo na kranjski občini. Kot je pojasnil podžupan Janez Černe na novembrski seji mestnega sveta, bi to trajalo najmanj pol leta.

Dva koncerta ob častitljivi obletnici

Folklorna skupina (FS) Sava Kranj praznuje sedemdesetletnico delovanja.

ALENKA BRUN

Kranj – V počastitev tako jutri, 23. novembra, v Prešernovem gledališču Kranj pripravljajo koncert in tudi že njegovo ponovitev: ob 17. uri in 19.30. Koncert so naslovili Kolo – sučemo že 70 let, v Mestni knjižnici Kranj pa pripravili tudi novinarsko konferenco, kjer so podrobneje predstavili koncert in delovanje FS Sava Kranj. Dotaknili so se njenih začetkov, sedanosti, uspehov. Prisotni so bili nekdanji strokovni vodja, prejemnik Maroltove listine in še vedno zelo aktiven Zvonko Gantar, ravno tako aktivni članci skupine in zastopnici Kulturnega društva Sava Kranj,

v okviru katerega folklorna skupina deluje, Darja Eterovič in Klavdija Kopar. Prva je dogodek tudi povezovala, Koparjeva pa spregovorila o letos septembra ustanovljeni mladinski skupini, kjer so še vedno veseli kakega novega člana. Na tiskovni konferenci je sodelovala tudi Mija Aleš, predsednica Zveze kulturnih društev Kranj, ki je poudarila, da ima Kranj bogato tradicijo ljubiteljske kulture. Dečve, njihove pevke ljudskih pesmi, pa je predstavila Špela Golmajer.

Darja Eterovič je v nadaljevanju razložila, da je zanimanje za sobotna koncerta izjemno, predstavili pa se bodo z desetimi točkami. Začeli bodo s prekmurskim

Klavdija Kopar, Darja Eterovič, Zvonko Gantar, Mija Aleš in Špela Golmajer

plesom, nadaljevali s Štajersko, pogledali v Šumadijo, na oder povabili Bojance, s Svatovskim kolom prikazali belokranjske plesse. »Nato se vrnemo na Gorenjsko,

zapeli bodo Murnovi godci, sledijo posoški plesi, Dečve z Oj, mamca, mamca, za zaključek pa bodo na vrsti rezijanski plesi v formaciji kola,« je še povedala Eterovičeva.

Občina kupila prostore za glasbeno šolo

Kamnik – Glasbena šola Kamnik je vrsto let kot najemnik delovala tudi v prostorih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, s katerim se je občina dolgo dogovarjala za odkup. To jim je tudi uspelo, saj so pred dnevi podpisali pogodbo o nakupu prostorov na Ljubljanski 1. Ti obsegajo vse prostore v prvem, drugem in tretjem nadstropju, prav tako pa tudi klet in kotlovnico, iz katere se ogrevajo javni zavodi v okolici (knjižnica, glasbena šola, del Osnovne šola Toma Brejca in Zavod RS za zaposlovanje). Gre za skupno 489 kvadratnih metrov površin in 616 kvadratnih metrov pomožnih prostorov, kamor spada tudi celotna neizdelana podstreha. Kupnina znaša slabih 382 tisoč evrov, prevzem in s tem predaja v upravljanje Glasbeni šoli Kamnik pa bosta izvedena 31. decembra.

Proslava ob dnevu Rudolfa Maistra

Kamnik – Občina Kamnik tudi letos pripravlja proslavo ob državnem prazniku, dnevu Rudolfa Maistra, ki bo v soboto, 23. novembra, ob 18. uri v Domu kulture Kamnik. Zbrane bo nagovoril župan Matej Slapar, tokratna slavnostna govornica pa bo predsednica Zveze društev general Maister mag. Lučka Lazarev Šerbec. Uro pred slovesnostjo, torej ob 17. uri, bodo ob prisotnosti zastavonoš pri spomeniku Rudolfa Maistra - Vojanova na Trgu talcev ter ob obeležitvi stote obletnice Maistrovim borcem na Kamniškem, katere pobudnik je Društvo general Maister Kamnik. Slavnostni govornik bo nekdanji predsednik Društva general Maister Kamnik Ivan Miroslav Sekavčnik. Ta dan bo veljal prost vstop v Maistrovo rojstno hišo.

Že šestnajste Železne niti

ANA ŠUBIC

Železniki – Muzejsko društvo Železniki je izdalo nove Železne niti. Predstavitve 16. zbornika za Selško dolino bo nocoj ob 19. uri v Kulturnem domu Železniki. V kulturnem programu bo nastopil tercet Rožančevi fantjiči.

Novi zbornik zajema prispevke 33 avtoric in avtorjev. V ospredje so postavili pomembni muzejski obletnici: pol stoletja Muzeja Železniki in štiridesetletnico muzejskega društva, o čemer je spregovoril tudi njegov dolgoletni član Lojze Tolar. Zbrane so tudi druge pomembne obletnice, ki jih letos obeležujejo v Selški dolini, med drugim 240-letnica

šolstva v Selcih. Opisali so življenjske poti nekaterih rojakov: pravnik dr. Antona Dermote, profesorja in pedagoga Franca Čemažarja ter prvega slovenskega knjižničarja Filipa Trpina. Zanimiva sta pogovora z lansko častno občanko dr. Jožico Rejec in orglarskim mojstrom Tomažem Močnikom. Zbornik prinaša tudi prispevke o taljenju železa po železnodobnih postopkih s Štalce, trudu za pridobivanje koncesije za delovanje Boncljeve gostilne, srednjeveškem jezeru v zgorjem delu doline in znamenju Pod zijavko, dvesto let starih papirnatih jaslicah, oddajanju in arhivu lokalne postaje TV Železniki ...

Naslednji izziv bo vrtec v Poljanah

Ob letošnjem občinskem prazniku so v občini Gorenja vas - Poljane posebno ponosni na novo športno dvorano v Gorenji vasi, ki so jo slovesno odprli minuli petek. A čeprav gre za največjo naložbo v zgodovini občine, ne spijo na lovrikah, ampak že snujejo nove načrte. Predstavil jih je župan Milan Čadež.

Praznik je tudi priložnost za »obračun« s preteklim letom. Kaj bi poudarili kot največji uspeh v tem letu?

Občina Gorenja vas - Poljane se je tako kot pretekla leta tudi letos trudila izvajati različne projekte po vsej občini. Največji letošnji uspeh je vsakakor predaja namenu in blagoslov težko pričakovane večnamenske športne dvorane Gorenja vas, ki z urejenimi novimi parkirišči, zunanjim igriščem in novo kotlovnico na lesne sekance predstavlja dovršeno celoto, na katero smo občani občine Gorenja vas - Poljane lahko upravičeno ponosni. Zelo sem ponosen tudi, da nam je do realizacije uspelo pripeljati zahteven projekt urejanja poplavne varnosti v Poljanah.

V preteklih dneh so se v mnogih krajih po Sloveniji znova s strahom ozirali v nebo, saj je obilno deževje spet prinašalo poplave. Tudi v vaši občini ste se že srečali s katastrofalnimi poplavami in tudi zato ste se skupaj z državo lotili ukrepov za večjo poplavno varnost Poljan. Kako poteka ta projekt?

Občina je študijo z naborom ukrepov za izboljšanje poplavne varnosti Poljan tedanji pristojni ministrici predstavila le dva meseca po katastrofalnih poplavah v oktobru 2014, nato pa nas je čakalo kar pet let vodenja zahtevnih postopkov. Pridobljena so bila tri gradbena dovoljenja, štirje sklopi PZI-projektov za izvedbo ter niz poplavnih, okoljevarstvenih in investicijskih študij; za vse naštetu so bile zahtevane še recenzije, pogosto v več krogih z dolgimi odzivnimi roki pristojnih ustanov. Objavljeni sta bili dve javni naročili, zadnje za izvedbo krožišča se bo predvidoma izteklo do novega leta, prvega za ves preostali del je občina objavila sredi letošnjega maja, izvajalska pogodba z izbranim

glavnim izvajalcem GGD iz Kranja pa je bila podpisana 11. septembra.

»Prva lopata« je bila zasajena na martinovo prav na trasi nove dostopne ceste do cerkve svetega Martina, kjer bomo temeljito znižali obsežen plato, ki poplavni vodi preprečuje odtekanje in s tem poplavljanje Poljan. Intenziven zagon gradnje planiramo z naslednjo gradbeno sezono, ko se bo začela tudi gradnja novega mostu čez Soro, sredi poletja pa bo na vrsti preurejanje območja Ločivnice skozi celotne Poljane ter prestavitve struge Sore v Hotovlji, kjer bo na novonastalem platoju desnega brega Sore urejeno novo kopaljšče. Dela se bodo zaključila v drugi polovici leta 2021 z izgradnjo nove pešpote do cerkve po znižani poplavni ravnici na trasi sedanje dostopne poti k cerkvi.

Ob občinskem prazniku ste slovesno odprli novo športno dvorano v Gorenji vasi, ki predstavlja največjo naložbo v zgodovini občine. V kaj boste v prihodnje usmerili največjo pozornost – je to prizidek k Vrtcu Agata v Poljanah?

Izgradnja nove, energetske varčne in sodobno opremljene športne dvorane Gorenja vas je bila za našo občino največja naložba od obstoja občine, za katero smo odšteli 3,6 milijona evrov, temu pa je treba dodati še stroške izgradnje obsežnega parkirišča ter preureditev obstoječe centralne kotlovnice za celoten šolski kompleks z vrtcem, s čimer smo iz fosilnih goriv prešli na trajnostni, obnovljivi vir ogrevanja – lesne sekance.

Slovesno odprtje z blagoslovom športne dvorane Gorenja vas je bilo težko pričakovano in odlično obiskano, program pa zelo prisrčen in izviren. Novozgrajena športna dvorana je namreč izrednega pomena tako za šolajoče otroke in vrtec kot za

razvoj dejavnosti športnih klubov, ponuja se tudi možnost organiziranja večjih dogodkov v občini. V dvorani se že nekaj mesecev odvija različni programi in športne dejavnosti, v prihodnje se nadejamo še bogatejšega dogajanja.

Naš naslednji velik projekt pa je gradnja prizidka vrtca v Poljanah, kjer je v teku priprava javnega naročila za izbiro izvajalca del. Gradbeno dovoljenje imamo že pridobljeno, prav tako so odobrena nepovratna sredstva Ekosklada, saj gre za energetske varčne gradnje. Pridobili bomo šest novih igralnic za potrebe vrtca, ki že skoraj desetletje gostuje v poljanskem lovskem domu in v šolskih učilnicah.

Ta čas poteka energetska sanacija Podružnične šole Sovodnj. Kdaj bodo dela končana?

S potekom energetske sanacije šole na Sovodnju smo zelo zadovoljni, saj izvajalec Zidgrad iz Idrije, s katerim smo v maju 2019 podpisali gradbeno pogodbo, vsa dela izvaja v dogovorjenih rokih. Pridobili smo 156 tisoč evrov nepovratnih sredstev Eko sklada za prenovo fasadnega ovoja in oken, strešne kritine in menjavo energenta, saj bo namesto peči na kurilno olje vgrajena sodobna toplotna črpalka. Do začetka šolskega leta je bila že v celoti izvedena sanacija strehe, fasadni ovoj ter vgrajeno stavbno pohištvo, nadaljevali pa smo s celovito sanacijo kletnih zidov ter generalno prenovo vseh sanitarij, garderob in centralnega ogrevanja v vseh nadstropjih, uredili smo še nov večnamenski prostor v mansardi. Obnovo bomo zaključili do sredine prihodnjega leta z izgradnjo novih teras za prostore vrtca. Šolsko poslopje z vrtcem bomo tako ne le energetske sanirali, pač pa tudi celovito prenovili za daljše obdobje.

V podružnični šoli v Javorjah že nekaj časa opozarjajo na precejšnjo prostorsko stisko, zato razmišljate o nadzidavi šole. Kdaj bi lahko prišel na vrsto ta projekt?

V Javorjah smo se odločili za gradnjo povsem novega šolskega poslopja z vrtcem in telovadnico, saj je bil objekt že v preteklosti večkrat dozidan in ne ustreza več današnjim standardom. Investicija bo še večja kot gradnja prizidka Vrtca Poljane, zato bomo za gradnjo poskušali predhodno pridobiti nepovratna sredstva.

Letos je v občini veliko težav povzročal trop volkov. Ste že dobili odgovor pristojnih glede izrednega odstrela, ki ste ga predlagali?

Na našem območju so se zadrževali kar trije tropi volkov, iz zadnjega strokovnega mnenja Zavoda za gozdove Slovenije pa je razvidno, da je bilo na območju naše in treh sosednjih občin kar 45 napadov volkov, v katerih je bilo pokončanih 233 živali drobnice in tudi velike pašne živali. Zato smo na občini vložili že dve vloži za izredni odstrel te še vedno zaščitene vrste zveri, prva je bil odobrena, na odobritev druge še čakamo.

Pritiski stroke po ščitenju populacije volka so zelo močni, vendar si občina vztrajno prizadeva za pridobitev potrebne statusa našega območja, ki zaradi visoke gozdnatosti in hkrati večstoletne razpršene poselitve ter strmih terenov in hudourniških dolin, ki ne omogočajo izvajanja učinkovitih zaščitnih ukrepov, ni primerno za stalno naselitev populacije volka. Navedeno izhodišče je bilo že podprto na skupnem sestanku predstavnikov Zavoda za gozdove Ljubljane, ki smo ga organizirali v oktobru. Kot nesprejemljivo ocenjujemo dejstvo, da lokalne skupnosti nikoli niso vprašali za mnenje o naselitvi in širitvi populacije katerekoli vrste divje zveri na naše območje, stroka pa se premalo zanima za realno stanje in posledice. Pričakujemo, da bodo odločevalci naše pozive vzeli resno in ukrepali odgovorno. Jaz od tega, da ima pri tem lokalna skupnost prvo in zadnjo besedo, ne odstopam!

Kako pa je s financiranjem podaljšanih šolskih linij, ki ste jih uvedli zaradi nevarnosti, ki bi jo lahko za šolo-obvezne otroke predstavljala volk? Vam je v zvezi s tem uspelo doseči dogovor s ministrstvom za izobraževanje?

Milan Čadež / Foto: Tina Dokl

Občina je bila zaradi povečanega pojava divjih zveri že primorana podaljševati linije šolskih prevozov, vendar obljubljenega odziva ministrstva ni. Odgovora nismo prejeli niti po dveh mesecih od posredovanja zahtevanih podatkov, kaj šele, da bi nam bila za izvajanje šolskih prevozov dodeljena kakršnakoli sredstva. Pozive podpore sta vložili tudi obe šoli, vendar ministrstva o resnosti razmer še nismo prepričali.

Na dvorcu Visoko ste letos dokončali obnovo pritličja, kjer je zaživela nova kavarna. Katera dela vas na dvorcu še čakajo v prihodnje in kdaj bi bil lahko dvorec odprt skozi vse leto?

Kavarna Visoko je dodatno obogatila ponudbo dvorca, kjer je na voljo ogled zanimivih razstav muzejskih zbirk. Od aprila naprej smo na Visokem našli več tisoč obiskovalcev. Veseli smo, da se na Visokem odvija tako pozitivna zgodba, da nas vsako leto obišče veliko obiskovalcev, celo nad našimi pričakovanji. Z novembrom sta kavarna in muzejski del dvorca zaradi nadaljevanja obnovitvenih del začasno zaprta svoja vrata za obiskovalce. Izvedli bomo še obnovo dotrajane strehe dvorca, v notranjosti pa bo sočasno potekala trajna obnova manjkajočih tlakov talnih oblog in ogrevanja v glavnini preostalega pritličja, ki doslej še ni bilo ogrevano. Pričakujemo, da bomo dela zaključili do pomladi, ko bo visoka kavarna ponovno odprla svoja vrata.

Doslej ste obnovo večinoma financirali sami. Lahko zdaj računate tudi na pomoč države, glede na to, da gre za kulturni spomenik državne pomena?

Na javnem razpisu nam je junija že uspelo pridobiti 95 tisoč evrov nepovratnih sredstev ministrstva za kulturo za potekajočo obnovo, ki jo bomo zaključili v naslednjem letu.

Občina je letos pridobila vrsto programov primarne zdravstvene dejavnosti, ki so občanom po novem na voljo v gorenjevaškem zdravstvenem domu. Zaradi rasti števila prebivalcev v prihodnje načrtujete še dodatne širitve programa družinske medicine. Je dokumentacija za ureditev novih ambulant družinske medicine v prostorih nekdanje lekarne že pripravljena?

Čeprav gre pretežno za odpravljanje preteklih zaostankov in prilagajanje rasti števila prebivalcev, smo s širitvijo zdravstvenih programov letos res lahko zadovoljni. Z januarjem je začela delovati nova ambulanta za otroke in deloma odrasle, z avgustom se je razširil tudi program odraslega zobozdravstva obstoječih ambulant, kjer je bila zaposlena nova zobozdravnica. Posebno nas veseli, da smo v začetku leta pridobili tudi razširjeni delovni čas otroške ambulante, ki je po novem odprta vse dni v tednu, v njej pa deluje priznani pediater z dolgoletnimi izkušnjami dr. Gorazd Kalan.

Gorenjevaški zdravstveni dom postaja sodoben zdravstveni center priznanih strokovnjakov z vizijo nadaljnega razvoja s ciljem promocije zdravega načina življenja. Učinki so že vidni, saj se iz leta v leto uvrščamo na najvišja mesta med občinami, v katerih se najbolje živi, tudi zaradi ugodnih kazalnikov zdravja občanov, zato nekateri Poljansko dolino že imenujejo kar dolina zdravja.

Vsem občankam in občanom Občine Gorenja vas - Poljane čestitamo ob občinskem prazniku, 23. novembru, ki ga praznujemo v spomin na prvo omembo naših krajev v pisnih virih. Obenem se zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje in si še naprej želimo, da bi s pozitivno energijo in dobro voljo iskali poti za uresničevanje naših skupnih ciljev.

Prijazno vabljeni, da se nam 23. novembra pridružite na slovesni akademiji ob praznovanju občine!

Župan in sodelavci občinske uprave

Novo življenje za odslužen les

V Žireh so v sredo predstavili projekt Lesni feniks, v okviru katerega bodo iz lesnih ostankov in odsluženega lesa nastali novi izdelki – klopi in druga urbana oprema.

MATEJA RANT

Žiri – Lesni feniks je projekt ponovne uporabe lesa, ki povezuje Občino Žiri, Šolski center Škofja Loka in podjetje M Sora. V okviru projekta, ki je podprt z evropskimi sredstvi in bo trajal do konca prihodnjega leta, naj bi tako iz odsluženega lesa izdelali klopi in druge leseno urbano opremo, s katero bodo opremili središče Žirov in kopalnišče Pustotnik, je pojasnil župan Janez Žakelj.

Po besedah Dimitrija Jeraja iz Šolskega centra Škofja Loka ta čas z dijaki višjih letnikov načrtujejo in oblikujejo vzorčne klopi. »Naprej smo si ogledali lokacijo postavitve klopi, da bi začutili duh kraja in bi tako izdelke čim bolj prilagodili kraju,« je pojasnil in dodal, da bodo na podlagi tega dijaki poiskali rešitve in tudi izdelali svoje klopi. Sodeluje šestdeset dijakov, pri čemer Jeraj pričakuje, da jih bo vsaj polovica tudi izdelala svoj predlog klopi. V nadaljevanju pa se bodo povezali s strokovnjaki iz podjetja M Sora, ki bodo na podlagi izbranega prototipa izdelali klopi iz odsluženega lesa in lesnih ostankov. S tem imajo po besedah

Projekt Lesni feniks so predstavili (od leve proti desni): Barbara Zorko iz društva Ekologi brez meja, Dimitrij Jeraj, Aleš Dolenc in Janez Žakelj.

direktorja M Sore Aleša Dolenca že veliko izkušenj, saj se pomemben sklop njihovih razvojnih projektov naša tudi na ponovno uporabo lesa. »Odslužen les se nam, ki živimo med gozdovi, morda ne zdi pomemben, a v prihodnosti bo zagotovo tudi tu problem,« je poudaril Dolenc, ki se mu projekt Lesni feniks zdi zanimiv tudi zaradi povezave s šolskim centrom, saj v tem vidi priložnost za medsebojno

spoznavanje z novimi kadri. Glavni namen projekta Lesni feniks je varovanje okolja z zniževanjem količine odpadkov, preprečevanjem nastajanja odpadkov in ponovno uporabo materialov ter dvig ozaveščenosti lokalnih prebivalcev o načinih, možnostih in pomenu prehoda v krožno gospodarstvo. »Odslužen les predstavlja grožnjo okolju, saj je lahko kontaminiran zaradi uporabe premazov ali impregnacijskih sredstev, ki

obremenjujejo okolje,« opozarjajo partnerji v projektu in dodajajo, da po drugi strani v industrijskih obratih nastajajo precejšnje količine lesnih ostankov, ki so ne samo okoljsko neoporečni, ampak je v njih les visoke kakovosti. Lesni ostanki in odslužen les predstavlja surovino, ki v veliki večini primerov konča na odlagališčih ali v domačih in industrijskih pečeh, v projektu Lesni feniks pa jim bodo vdahnili novo življenje.

Odlagališča zapiramo prepočasi

◀ 1. stran

Na drugi strani komendski župan zatrjuje, da niso neodzivni in da ministrstvu predlagajo drugačen, celo boljši način zaprtja: »Med odpadki na odlagališču je večinoma gradbeni material, gre torej za nenevarne inertne odpadke. Predlagali smo, da bi te odpadke odstranili, nato pa bi bilo to področje prosto za gradnjo. Dejstvo namreč je, da Občina Komenda ni v celoti lastnica tega območja, ampak so del zemljišč kupila tri različna podjetja, ki bi tu rada gradila. Ministrstvo pa zahteva, da se odpadki zasujejo, nato pa se še deset let izvaja monitoring izcednih voda, deset let pa bi trajal tudi moratorij na gradnjo,« pojasnjuje Poglajen, ki se ob tem boji odškodnin, ki bi jih v primeru, da še naslednjih deset let ne bi mogli graditi, zahtevali lastniki zemljišč. Zato ministrstvu tudi predlagajo rešitev, s katero bi se tovrstnim zapletom izognili. Komendski župan sicer meni, da bi odlagališče po njihovem predlogu lahko uredili v enem letu, če bi jim ministrstvo to dopustilo.

Na kakšen način se bosta obe strani dogovorili za zaprtje odlagališča, za zdaj še ni znano. Inšpekcija za okolje in naravo pa zoper Občino Komenda vodi inšpekcijski postopek. Kot pravijo na ministrstvu, upravljavec ni pridobil okoljevarstvenega dovoljenja za čas zapiranja in po zaprtju odlagališča, kakor veleva zakonodaja, zato bo inšpekcija ukrepala na podlagi zakona o varstvu okolja.

Če Slovenija pravočasno bo uspela zapreti preostalih osmih odlagališč, so

posledice lahko precej resne. Kot pravijo na ministrstvu, neizvrševanje sodb evropskega sodišča predstavlja eno najresnejših kršitev prava Unije, zato menijo, da mora država brez odlašanja sprejeti vse ukrepe za odpravo očitanih kršitev. Evropska komisija, ki nadzira izvrševanje sodbe, v primeru, da to ne poteka oz. poteka prepočasi, lahko zadevo ponovno preda sodišču in zahteva plačilo pavšalnega zneska in dnevne denarne kazni. »Kazen predlaga glede na konkreten primer, zato je splošno oceno o višini kazni nemogoče podati vnaprej. Predlagana kazen je namreč odvisna od resnosti kršitve, časa trajanja kršitve ter velikosti države,« pravijo na ministrstvu, kjer dodajajo, da je iz dosedanjih sodb zaradi kršitev s področja ravnanja z odpadki razvidno, da so izrečene kazni izjemno visoke. Slovaški je bil denimo v podobnem primeru izrečen pavšalni znesek v višini en milijon evrov ter pet tisoč evrov dnevne denarne kazni za vsak dan zamude do izvršitve sodbe. »Italiji je bil naložen pavšalni znesek v višini štirideset milijonov evrov, Grčiji pa pavšalni znesek v višini deset milijonov evrov. Poleg tega je bilo naloženo plačilo denarne kazni, ki se plačuje na pol leta do izvršitve sodbe – Italiji so bili naloženi šestmesečni penali, ki se od začetne vrednosti 42,8 milijona vsakič zmanjšajo za odmerjeno vrednost glede na usklajenost/odpravo posameznih nepravilnosti na odlagališčih, Grčiji pa šestmesečni penali, ki se od začetne vrednosti 14,52 milijona zmanjšajo za odmerjeno vrednost glede na že zaprta odlagališča,« so še dodali.

Solidarnost praznuje sto let

Člani Delavsko kulturnega društva Solidarnost iz Kamnika te dni praznujejo stoletnico delovanja. V dvorani nad kavarno Veronika so odprli razstavo, danes, v petek, pa vabijo še na slavnostni koncert v Dom kulture Kamnik.

JASNA PALADIN

Kamnik – Sto let mineva, odkar je bilo v Kamniku ustanovljeno eno prvih delavsko-kulturnih društev na Slovenskem – Solidarnost, katere člani so bili takrat po večini delavci tovarne Titan. Danes so »solidarci« znani po svoji zborovski dejavnosti, a v začetku je njihovo

društvo združevalo čitalnico ter pevsko, dramsko in glasbeno sekcijo. Društveni arhiv pred drugo svetovno vojno je bil uničen, a kljub vsemu se je v stotih letih nabralo veliko fotografij, plakatov, letakov in časopisnih izrezkov, ki so ta teden na ogled v društveni dvorani nad kavarno Veronika. Gradivo je razporejeno

kronološko, razstavili pa so tudi fotografijo prvega pevovodje zbora društva Franca Vidmarja - Cibra, ki je bil kot talec ustreljen leta 1941. »Mnogo jih je, ki so zaslužni, da je Solidarnost obstala skozi stoletje, v zadnjem času pa gre zahvala predvsem Janezu Malešu, ki je zaslužen, da društvo danes deluje v lastnih prostorih,« je poudaril aktualni predsednik društva Martin Gorenc in dodal, da v društvu zdaj delujeta samo moški in ženski pevski zbor in da si bodo člani še naprej prizadevali ohranjati tradicijo praznovanja 1. maja v Kamniški Bistrici, kjer so solidarci prvič zapeli že leta 1923.

Razstavo so v dvorani nad kavarno Veronika odprli 15. novembra, na ogled pa bo še danes, v petek, med 16. in 18. uro. Danes bo ob stoletnici tudi slavnostni koncert, ki se bo v Domu kulture Kamnik začel ob 19. uri.

Stoletnico društva so člani predstavili s starimi fotografijami, vabili, plakati ... / Foto: Gorazd Kavčič

Danes odprtje drsališča

Medvode – Pokrito drsališče v središču Medvod bo obiskovalce razveseljevalo tudi letošnjo zimo. Odpirajo ga nekoliko prej kot običajno in na drugi lokaciji – na novi ploščadi Tržnice Medvode. Uradno odprtje bo že danes, 22. novembra, ob 18. uri ob zvokih akustičnega dua Andreja Sonc & Sergej Škofljaneč.

Jadraj z menoj!

GENEJŠE VSTOPNICE DO 6.12.

ANSAMBEL SAŠA AVSENIKA IN GREGOR AVSENIK

KVATROPIRCI

Medijski pokrovitelj: Gorenjski Glas

ŠKOFJA LOKA - DVORANA TRATA - 14. DECEMBER - 20:00

PRODAJNA MESTA: Bife BS OMV Škofja Loka, Loška zadruga Trata in Poljane, KGZ Sloga Kranj, Bazem Železniki, BS Logo Tupaliče in 051 697 737

MEDIA BUTIK DOB. INPIRE T. POLJANE/SKOPJO/LOGO

PESTRO LETO ZA LOKALNO AKCIJSKO SKUPINO LOŠKEGA POGORJA

Za Lokalno akcijsko skupino loškega pogorja, katere vodilni partner je Razvojna agencija Sora in ki povezuje območje občin Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka, Železniki in Žiri, se zaključuje še eno uspešno leto. Na Škofjeloškem so se zaključili še štirje projekti, deset jih je trenutno v izvajanju. V programskem obdobju 2014–2020 je bilo tako razdeljenih že skoraj milijon evrov sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Več kot tristo tisoč evrov pa je bilo pridobljenih še na javnem razpisu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za projekte sodelovanja. Trenutno je v teku 6. javni poziv za nabor novih projektov. Rezultati tako zaključenih projektov kot tudi tistih v teku so že vidni na terenu.

Uspešno zaključeni

V prvi polovici leta se je zaključil projekt **Marejne** pod vodstvom Razvojne agencije Sora. Pri sedmih gostinskih ponudnikih na Škofjeloškem so se postavile promocijsko prodajne omare – »marejne/morajne/morejne«. V njih so na voljo lokalno pridelani izdelki blagovne znamke Babica in Dedek, naravni izdelki škofjeloških hribov, ki se je v okviru projekta tudi prenovila. Omare so postavljene na turistično zanimivih točkah in ponujajo obiskovalcem kakovostne izdelke iz lokalnega okolja.

Foto: Arhiv LAS

Muzejska zbirka v Domu čebelarjev

Škofja Loka, Društvo Sožitje in Razvojna agencija Sora. Skupaj z v lanskem letu odprto čebelarstvo učno potjo zbirka prikazuje življenjsko okolje kranjske sivke, predstavi članke čebelarstva in čebelje proizvode ter načine, kako čebele in človek pridejo do njih. Hkrati tudi opozarja na njeno ogroženost zaradi klimatskih sprememb in onesnaževanja ter predstavi njeno vlogo v slovenski kulturni dediščini. Muzejska zbirka in učna pot predstavljata popestritev turistične ponudbe Škofjeloškega in sta odlična ideja za izlet. Celotno ponudbo povezuje nov inovativen turistični produkt Čebelar za en dan, kjer obiskovalec lahko poleg ogleda zbirke in učne poti tudi aktivno sodeluje s čebelarjem pri delu s čebelami in drugih čebelarstvih opravilih.

Mesec oktober je bil zaključek projekta **Impresije Škofjeloškega** pod vodstvom Zavoda za turizem in kulturo Poljanska dolina. Cilj je ohranjanje in prenašanje kulturne dediščine ter tradicionalnih znanj na mlajše generacije. Nagradila se je že vzpostavljena transverzala muzejev in kulturnih centrov na Škofjeloškem. Oblikovala sta se dva nova pedagoška programa za Rupnikovo linijo in Visoško domačijo. Na Žirovskem se je postavila stalna muzejska zbirka o klekljani čipki in izdal se je učbenik klekljanja. V muzeju Železniki so se nadgradile učne ure za najmlajše obiskovalce. Nastala je video zgodba o mojstrih rokodelcih in ohranjanju tradicionalnih rokodelskih znanj na Škofjeloškem. Vse partnerje v projektu pa povezuje družabna igra, ki obiskovalce popelje po kulturnih centrih Škofjeloškega in promocijski video, ki prikazuje njihovo ponudbo.

Novosti v letu 2019

Spomladi sta se začela izvajati dva projekta sodelovanja na temo čevljarstva in kolesarstva. Projekt **Domače in umetnostne obrti – dediščina in sodobnost** bo povezal tradicionalno in industrijsko čevljarstvo v promocijsko-turistični produkt območja. Med drugim bodo vzpostavljeni tudi sprejemno-rastavni prostori o razvoju čevljarstva skozi čas v prostorih Alpine, v prostorih čevljarstvene delavnice AK Alojz Karner v Žireh pa prostori za demonstracijo ročne izdelave čevljev. Cilj projekta je obogatiti turistično ponudbo, ki bo prispevala k ohranjanju dediščine čevljarstva na Žirovskem. Prav tako ima turistično noto projekt **E-nostavno na kolo**. Namen je ozaveščanje in spodbujanje ljudi k večji uporabi kolesa. V okviru projekta se bodo kupila električna kolesa, na trasi gorenjskega kolesarskega omrežja se bodo na izbranih lokacijah postavila stojala za kolesa, servisni stebrički in polnilnice za električna kolesa. Hkrati pa se bo poskušala obstoječa turistična

ponudba prilagoditi potrebam kolesarjev. Rezultati bodo na terenu vidni spomladi, ob začetku nove kolesarske sezone.

Dva projekta bosta poskrbela za večjo vključenost ranljivih skupin v družbo. V okviru projekta **Sožitje na grajskem vrtu** bo Društvo Sožitje Škofja Loka – Društvo za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju v sodelovanju z Občino Škofja Loka, Loškim muzejem in Razvojno agencijo Sora revitaliziralo zeliščni grajski vrt na Loškem gradu, ki bo članom društva služil kot aktivni prostor za dnevne dejavnosti. Tečje pa tudi že prve aktivnosti na projektu Center medgeneracijskega učenja, ki ga vodi Ljudska univerza Škofja Loka. Organizirana bodo številna izobraževanja, ki bodo omogočala druženje, učenje in aktivno preživljanje prostega časa različnim generacijam in s tem spodbujala njihovo medsebojno sožitje.

Tema varovanje okolja je osrednja nit projekta **Lesni feniks**, kjer sodelujejo Zadruga Lokatur, podjetje M Sora, Občina Žiri, Razvojna agencija Sora in Šolski center Škofja Loka. Eden izmed načinov zmanjševanja količine odpadkov je tudi ponovna uporaba odsluženega lesa. Iz njega se bo oblikovala urbana infrastruktura, ki bo postavljena na območju Občine Žiri, izvedle se bodo delavnice z mojstri o obnovi lesenega stavbnega pohištva in filmske projekcije na temo ozaveščanja.

Razvojna agencija Sora in Loški muzej sta povezana v projekt **Zaljubljeni v ustvarjalnost**, kjer se bo vzpostavila mreža rokodelcev, ki bodo svoje delavnice odprli javnosti in s tem popestrili turistično ponudbo Škofjeloškega. K popestritvi

slednje bodo prispevali tudi rezultati projekta **Okusi Škofjeloškega**, ki se bo začel izvajati v prihodnjem letu. S kulinarčnim zemljevidom se bodo povezali gostinski ponudniki in turistične kmetije, ki nudijo kakovostne produkte iz lokalnega okolja. Kulinarčni festival in kulinarčni turistični paketi bodo skrbeli za ohranjanje in nadgradnjo kulinarčne tradicije območja.

Intenzivno nadaljevanje projektov

Iz leta 2018 se v tem letu nadaljujejo še projekti **Vključevanje mladih s posebnimi potrebami v športne aktivnosti**, ki skrbi za večjo vključenost oseb z motnjami v duševnem razvoju v športne dejavnosti s podarkom na pohodništvu in smučanju. **Igrifikacija mest** bo v prihajajočem letu poskrbela za oživitve starih mestnih jader Škofje Loke in Železnikov in ustvarila nov turistični produkt, ki bo deloval po principu sobe pobega in lova na zaklade. V okviru **Učilnic v naravi** so se pred osnovnimi šolami v Žireh, Gorenji vasi, Poljanah in Železnikih postavili učni vrtovi, ki bodo učencem služili kot aktivni prostor za praktično učenje pri pouku. Na domače in lokalno se navezuje tudi projekt sodelovanja **Odprta vrata kmetij**, kjer se na kmetijah vzpostavljajo mentorški programi, namenjeni individualnemu strokovnemu svetovanju na kmetijah, ter izobraževanja in ogledi za različne ciljne skupine, od zahtevnejših strokovnih izobraževanj do ogledov, namenjenih ozaveščanju najmlajših. Spodbuja se večanje pridelave, predelave in porabe senenega mleka ter avtohtonega sadja in jagodičevja.

Novi izzivi

Tudi v prihajajočem letu dela na projektih ne bo zmanjkalo. Trenutno je odprt 6. javni poziv LAS loškega pogorja za nove projektne ideje, v naslednjem letu pa mu bo sledil še 7. javni poziv, na katerega se lahko prijavijo novi inovativni projekti. Vse aktualne novice o dogodkih, razpisih in projektih lahko spremljate na spletni strani LAS loškega pogorja (www.las-pogorje.si) ali pa informacije dobite v pisarni LAS loškega pogorja na Razvojni agenciji Sora, Poljanska cesta 2, Škofja Loka.

Špela Stanonik,
LAS loškega pogorja

Foto: Jana Jocič

Promocijsko prodajne omare

Projekt **Znanje – dodana vrednost podeželju**, ki se je zaključil v septembru, je doprinesel k izboljšanju znanja posameznikov na področju peke kruha, potic, peciva in testenin. Projekt je vodil Kmetijsko gozdarski zavod Kranj. Organizirana so bila usposabljanja, svetovanja ter pomoč pri registraciji dopolnilne dejavnosti na kmetiji. Na eni od udeleženi kmetij je bilo vzpostavljeno tudi novo delovno mesto. Z novimi znanji so domači izdelki pridobili vrednost in kakovost oziroma so ponudniki na trg postavili nove produkte.

V septembru se je v Čebelarstvu domu v Brodeh odprla muzejska zbirka »Tle se špegaljate lenuhi, po tej mali, marni muhi!«. Zbirka je rezultat mednarodnega projekta sodelovanja **Med-O-Vita**, kjer smo bili povezani LAS loškega pogorja, LAS s CILjem z idrijsko-cerkljanskega območja, LAS Mežiške doline s Koroške in LAS Istočna Istra iz Hrvaške. Znotraj LAS loškega pogorja so sodelovali partnerji Loški muzej Škofja Loka, Čebelarstvo društvo

Foto: Lucija Kavčič

Kulturna doživetja Škofjeloškega

ŠKOFJELOŠKO OBMOČJE BOGATEJŠE ZA ŠTIRI UČILNICE V NARAVI

Ste si kdaj želeli, da bi se učili matematike ob zelenjavni gredici? Da bi pouk glasbe potekal pod krošnjami dreves? Da bi pri pouku gospodinjstva skuhalo juho iz zelenjave s šolskega vrta?

Vzpostavitev pogojev izkustvenega učenja in spodbujanje pozitivnega odnosa otrok do narave in naravno pridelane hrane sta cilja projekta **Učilnice v naravi, šolski učni vrtovi**, ki je bil odobren v okviru 4. javnega poziva za izbor operacij za izvajanje Strategije lokalnega razvoja LAS loškega pogorja v programskem obdobju 2014–2020. Štirje projektni partnerji – Razvojna agencija Sora, Občina Gorenja vas - Poljane, Občina Železniki in Občina Žiri – so za izvedbo projekta pridobili sofinanciranje s strani Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014–2020. Projekt, ki se je začel izvajati decembra 2018, je razdeljen na dve fazi in se zaključuje junija naslednje leto. V prvi fazi projekta je poudarek na vzpostavitvi učilnic v naravi z različnimi učnimi vrtovi pri štirih osnovnih šolah na Škofjeloškem. Poudarek druge faze pa je na izvajanju izkustvenega učenja v vzpostavljenih učilnicah v naravi, kar prinaša določene spremembe v ustaljenem pouku v učilnicah.

Pri štirih osnovnih šolah na Škofjeloškem, OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas, OŠ Poljane, OŠ Železniki in OŠ Žiri so vzpostavljene oziroma potekajo še zadnja dela vzpostavitve učilnic v naravi z različnimi učnimi vrtovi, kot so sadni, zelenjavni in zeliščni vrt.

Učilnice v naravi so zanimiv izkustven učni prostor na prostem, mesto za spoznavanje rastlin, procesov v naravi in tudi priložnost za delo z orodjem in zemljo ter za spodbujanje pozitivnega odnosa do narave in naravno pridelane hrane. Vendar so učilnice v naravi namenjene tudi izvajanju rednih učnih vsebin, šolskih in obšolskih dejavnosti, saj učenec omogočajo izkustveno učenje, kar prispeva h kakovostnejšemu pedagoškemu procesu tudi pri drugih šolskih predmetih in dejavnostih. Učilnica v naravi je torej

Foto: Anton Bohinc

Foto: arhiv OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

Učilnica v naravi pri OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

prostor za raziskovanje, izkušanje, prostor za pridobivanje znanja neposredno z izkušnjami. Vzpostavljene učilnice v naravi vsebujejo različne elemente, kot so nasadi sadnega drevja, grmovnic in jagodičevja, visoke in nizke grede, kompostniki, hišice za koristne žuželke, ter tudi elemente klasičnih učilnic, kot so mize in klopi.

Učilnica v naravi pri OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas je

Foto: Jerneja Klemenčič Lotrič

Foto: Jerneja Klemenčič Lotrič

Učilnica v naravi pri OŠ Poljane

vzpostavljena na šolski parceli ob teniškem igrišču, okrog in okrog obdana z zelenimi površinami. V osrednjem prostoru učilnice so na lesenem podu postavljene leseni mize in klopi. Na dvignjenih gredah rastejo zelenjava in zelišča. Okoli osrednjega dela bodo še to jesen posadili drevesa in grmovnice.

Učilnica v naravi pri OŠ Poljane je vzpostavljena na šolski parceli za šolo. Poleg sadnih dreves in jagodičevja

Foto: Jerneja Klemenčič Lotrič

Foto: arhiv OŠ Železniki

Učilnica v naravi pri OŠ Železniki

so na devetih visokih gredah posajeni raznovrstna zelenjava, zelišča in jagodičevje. Ob nasadu ameriških borovnic so klopi, ki prostoru dajejo pridih učilnice.

Učilnica v naravi pri OŠ Železniki je vzpostavljena na šolski parceli za šolo, zraven otroškega igrišča. Poleg sadnega drevja in jagodičevja so na visokih in nizkih gredah zasejane trajnice, zelenjava in zelišča. Z lesenima kompostnikoma, mizami

in klopki je vzpostavljena vsestranska učilnica v naravi.

Vzpostavlja se tudi učilnica v naravi pri OŠ Žiri na dveh občinskih parcelah, ki sta od šole oddaljeni približno tristo metrov. Parceli sta poleg gozda, zato bo sadni vrt ograjen z zaščitno ograjo. Učilnica v naravi bo poleg sadnega vrta in jagodičevja vsebovala tudi visoke grede, hišice za koristne žuželke, kompostnika in vrtno uto.

Foto: arhiv Občine Žiri

Foto: arhiv Občine Žiri

Učilnica v naravi pri OŠ Žiri v vzpostavljanju

Vzpostavljene učilnice v naravi s sadnimi, zelenjavnimi in zeliščnimi vrtovi ter nasadi jagodičevja omogočajo širok spekter vsebin, ki se v učilnicah že izvajajo. V septembru in oktobru so učilnice že služile svojemu namenu. Poleg rednih učnih vsebin so v učilnicah potekala tudi predavanja, delavnice, aktivni pa so tudi učenci zeliščarsko-vrtnarskih krožkov, ki delujejo v okviru vseh štirih osnovnih šol. Tudi učenci podaljšanega bivanja so že marsikatero uro preživeli v učilnicah v naravi, spoznavali zelenjavo in jo okušali. V okviru projekta so tudi zagotovljena sredstva za zunanjo strokovnjaka, katerega naloga je, da v vsaki učilnici v naravi izvede določen obseg vsebin oziroma delavnice s področja pridelave sadja, jagodičevja, zelenjave, zelišč in njihove uporabe v prehranjevanju, tako za učitelje kot učence posamezne šole. Osnovne šole so imenovale tudi mentorje vzpostavljenih učilnic v naravi. **Naloga mentorjev je, da razvijejo programe izkustvenega učenja, ki se bodo izvajali v vzpostavljenih učilnicah.** Poudarek programov bo na razvijanju pozitivnega odnosa otrok do narave in lokalno pridelane hrane, raziskovanje poti od semena do ploda, od vrta do krožnika. V vsebine, ki se bodo izvajale v učilnicah v naravi bodo vključeni vsi učenci posamezne osnovne šole.

V projektu poudarjamo predvsem vzgojno funkcijo in pridobivanje praktičnega znanja otrok. S spoznavanjem posameznih rastlin v živo, poučevanjem, kako obdelovati zelenjavni in zeliščni vrt, kako skrbeti za sadno drevje, jagodičevje, rokovati z orodjem, pa želimo prispevati tudi, da bi otroci čim več časa preživeli v naravi in krepili svoje motorične sposobnosti. Delo v naravi, na šolskih vrtovih vidimo tudi kot priložnost za družbeno in medgeneracijsko povezovanje, prenos znanja in izkušenj med generacijami.

Pripravila:
Jerneja Klemenčič Lotrič,
Razvojna agencija Sora

Mako Sajko in naš čas

V nedeljo, 24. novembra, ob 18. uri bo v Kulturnem domu Poljane drugi večer filmov Mako Sajka z okroglo mizo v nadaljevanju.

IGOR KAVČIČ

Poljane – Preteklo nedeljo je v Kulturnem domu Poljane potekal prvi izmed teh dogodkov, ki ga Poljanci posvečajo sokrajanu in nekdanjemu režiserju dokumentarnih filmov Maku Sajku. Režiser Siniša Gačić je v pogovoru z Makom Sajkom na zanimiv način predstavil nekaj ključnih trenutkov nje-

Siniša Gačić in Mako Sajko med pogovorom / Foto: Franc Dolenc

govoga življenja, njegovo filmsko ustvarjalnost in pionirske izdelke, ki so pred petdeset in več let premikali meje družbeno sprejemljivega in pred družbo postavljali zahtevna vprašanja. Mladi režiser se je dotaknil tudi tega, kaj je njega osebno spodbudilo k snemanju filma Mako, v katerem na poseben način predstavi dolgo zamolčanega režiserja dokumentarnih filmov.

Po dodelitvi Badjurove nagrade za življenjsko delo v kinematografiji se je Sajkoovo življenje v zadnjih desetih letih nekoliko spremenilo in se spet povežalo z dokumentarnim filmom. Po zaključku pogovora je sledila projekcija omenjenega Gačićevega filma Mako iz leta 2013.

To nedeljo bo na sporedu drugi večer s Sajkom. Najprej bodo predvajali njegov film

Strupi, v nadaljevanju pa bo sledila okrogla miza z naslovom Izzivi sonaravnega življenja in trajnostnega razvoja v Poljanski dolini, na kateri bodo obravnavali tematično varovanja okolja in možnosti sonaravnega življenja v Poljanski dolini. Na okrogli mizi bodo sodelovali: Mako Sajko, dr. Marko Debeljak, Aleš Šubic, dr. Kristina Knific, Miran Naglič, moderatorka pa bo Darja Silan.

Zbirka Umetniki dijakom

Na Gimnaziji Franceta Prešerna v Kranju so slovesno odprli stalno zbirko likovnih del, ki so jih podarili člani Likovnega društva Kranj. Nastala je prva didaktična likovna zbirka na slovenskih šolah.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Ponedeljek je bil na Gimnaziji Franceta Prešerna poseben dan, saj so s slovesnostjo odprli stalno zbirko del umetnikov Likovnega društva Kranj, ki je nastajala v zadnjih dveh letih. Ta obsega 99 del, ki jih je gimnazija podarilo 39 avtorjev. K bogati zbirki, ki se razprostira po tako rekoč celotni šoli, velja dodati še odlične fotografije nekdanjih dijakov Katje Bidovec in Cirila Jazbca ter dela, ki so jih ustvarili dijaki v likovnih delavnicah pod mentorstvom akademskih slikarjev. Ideja za zbirko je rasla, odkar so se na šoli povezali s slikarjem Klavdijem Tutto, ki je vodil nekaj delavnic z dijaki, ob tem pa je tudi ponudil svoja dela, ki bi lahko našla mesto na stenh šole. Kasneje je za to navdahnil tudi kolege in kolegice iz društva in začela je nastajati kvalitetna zbirka. »Iz nekajurne delavnice za dijake je tako z leti in vztrajnostjo zrasla naša dnevna soba umetnosti, ki je edinstven primer, kako umetnost vsakodnevno približati različnim skupinam ljudi,« je poudarila ravnateljica Mirjam Bizjak; da v teh kibernetičnih časih lahko svoj pogled vedno znova z zaslonov mobilnih telefonov preusmerjajo na vrhunsko umetniška dela.

»Pomen zbirke vidim tako v kakovosti kot tudi v pestrosti. Dijaki so v stiku z vrhunskimi deli akademsko izobraženih slikarjev, kiparjev, fotografov. Naučijo se jih ne le opazovati, ampak tudi kritično presojeti. Ne nazadnje pa se o likovni umetnosti lahko učijo neposredno z opazovanjem originalov. Tako na primer pri pouku grafike lahko opazujejo akvatinte Cveta Zlateta, litografije Klementine Golija ali pa digitalno grafiko Bruta Carniollusa in od sedaj naprej pa tudi dela drugih mlajših avtorjev. Ko govorimo o abstraktni umetnosti, si gremo ogledat dela Jake Bonče in opazijo, kako je vanje ujet princip sudokuja. Ko omenjamo instalacijo, lahko le odpremo vrata učilnice in pred sabo imamo delo Eve Petrič. Učinka zbirke na dijake, ki bodo srednješolska leta preživeli ob njej, še ne moremo povsem ovrednotiti, bo pa zagotovo pozitiven in upam, da se bo poznalo tudi pri njihovih obiskih galerij in likovnih dogodkov,« ob razstavi razmišlja umetnostna zgodovinarica, profesorica likovne umetnosti, ki je v sodelovanju s Tutto in ob podpori ravnateljice vsa leta skrbela za širitev zbirke.

»Tovrstne zbirke bi morale biti na vsaki šoli, saj smo

Klavdij Tutta se je zahvalil za zgledno sodelovanje pri postavitvi stalne razstave ravnateljici Mirjam Bizjak in obema pomočnicama pri postavitvi razstave Ireni Koncut Marolt in Nives Križnar. / Foto: Tina Dokl

pogosto priča pomanjkljivi estetski vzgoji mladih. Gimnazija Franceta Prešerna je v tem smislu svetel vzor in vzorčni primer, kako se mlade uči estetike,« je povedal Klavdij Tutta, ki se je zahvalil vsem umetnikom, ki so darovali svoja dela, ob tem pa je iz rok predsednika Zveze združenj slovenskih likovnih umetnikov Aleša Sedmaka prejel priznanje za razvoj vizualne kulture, ki ga stanovska organizacija namenja Likovnemu društvu Kranj, ki bo prihodnje leto praznovalo štirideset let obstoja in delovanja.

K zbirki so dodali katalog z doniranimi deli in predstavili umetnikov. Razstavo sta odprla kranjski župan Matjaž Rakovec in državna sekretarka na ministrstvu za izobraževanje znanost in šport Martina Vuk. Če je slednja navdušena nad zbirko in njenim sporočilom, ki ga šola daje mladim, pa je za Rakovca tovrstno sodelovanje med šolo in umetniki še ena potrditev, da je Kranj kulturno mesto in je kandidatura za evropsko prestolnico kulture še kako na mestu. »Dobrim ljudem in mladim očem je treba zapati,« je še poudaril.

Štiridesetletni lepotec

Za Združenje umetnikov Škofja Loka gre, okrogla obletnica obstoja pa je pravi trenutek za razstavo Skozi čas in naprej na Loškem gradu.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – S tem simpatičnim poimenovanjem je Združenje označila kustosinja Loškega muzeja Barbara Sterle Vurnik, ki je skupaj z muzejskim kolegom Boštjanom Sokličem kurirala tokratno jubilejno razstavo, ki so jo v sredo odprli v Galeriji Loškega gradu – domala povsod po gradu, po stalnih zbirkah, muzejski dnevni sobi, hodnikih, kapeli ... »Umetnikom smo tako ob pomembnem jubileju začasno prepustili večji del gradu, obenem pa smo umetnost postavili v dialog z drugimi disciplinami in drugimi časi,« pojasni direktorica Loškega muzeja Saša Nabergoj.

Oba kustosa sta pripravila izbor, pri čemer sta se osredotočila na celovito

predstavitev posamičnih umetnikov v okviru skupinske razstave. Na ogled je

tako kar 140 del 72 sodelujočih avtorjev, ki sta jih odbirala zadnja dva meseca, ko

Večina članov se je udeležila odprtja razstave, kjer preprosto ni mogla ubežati skupinski fotografiji. / Foto: Tina Dokl

sta obiskovala člane združenja v njihovih ustvarjalnih okoljih. »Povsod sva bila prijazno sprejeta, veseli pa me tudi, da pri izboru nisva imela nobenih omejitev glede medija in formata,« pove Sterle Vurnikova, Soklič pa dodaja: »Naš namen ni bil predstaviti posamezne umetniške opuse, hkrati pa tudi

ni šlo za enostavno postavitev, ampak skrbno analitično izbran projekt.«

Različnost povezuje

Ob tem, da gre za Združenje, ki od vsega začetka leta 1979 deluje interdisciplinarno, saj se njegovi člani ukvarjajo s slikarstvom,

kiparstvom, stripom, glasbo, gledališčem, literaturo, tapiserijami, rezbarstvom in publicistiko, velja dodati, da gre za zelo kvaliteten izbor del. Vsak se predvidoma predstavlja z enim starejšim in enim delom iz zadnjega obdobja. Zbrane v kapeli Loškega gradu je nagovorila tudi aktualna predsednica Združenja slikarka Agata Pavlovec, ki je nemalo zaslug za obstoj in delovanje združenja pripisala prav Loškemu muzeju in Občini Škofja Loka, ki sta v vseh teh letih znala prisluhniti umetnikom pri njihovem delovanju.

Razstava bo na ogled do sredine marca, 3. decembra ob 17. uri bodo pripravili vodenje po razstavi, v januarju pa bo izšel tudi priložnostna publikacija o Združenju. »Če v Škofji Loki razstavlja kateri od članov Združenja, je to sila pomemben dogodek, če razstavlja celotno Združenje, je to praznik,« misel o razstavi zaokroža Boštjan Soklič. Drži. In praznovalo se bo tri mesece.

Alex Cisar pred novimi izzivi

Biatlonc Alex Cisar, v lanske sezoni dvakratni mladinski svetovni prvak, ima kljub mladosti jasne cilje in vizijo: biti med najboljšimi biatlonci na svetu. Prihodnji konec tedna bo prvič nastopil na tekmi svetovnega pokala. Poleg tega, da je odličen športnik, je tudi odličen v šoli. Je zlati maturant, vpisal se je na študij fizioterapije, zanimajo ga fotografiranje, video produkcija, letenje ...

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Biatlonci bodo tekme svetovnega pokala v novi sezoni začeli prihodnji konec tedna v Östersundu na Švedskem. Prvič bo na startu med svetovno elito Alex Cisar iz Britofa pri Kranju, 19-letni biatlonc, član TSK Triglav Kranj, ki je v lanske sezoni na mladinskem svetovnem prvenstvu v posamični konkurenci osvojil kar dva naslova svetovnega prvaka, z ekipo pa so postali svetovni podprvaki.

Vaš razvoj, tako se zdi, gre izjemno hitro. Kako pa je videti skozi vaše oči?

Pri dvanajstih letih sem se odločil za trening teka na smučeh in v sklopu priprav začel tudi streljati in se spoznavati z biatlonom. Postopoma mi je postal tako všeč, da sem se usmeril zgolj v ta šport. Prej sem treniral tenis in nato košarko. Kar se razvoja v prvih letih tiče, ne bi rekel, da je bil tako zelo hiter. Prva tri, štiri leta, ko sem streljal z zračno puško, sem bil tako tekaško kot strelsko podpoprečen. Imel sem srečo, da sem postal član mladinske reprezentance. Od takrat naprej pa gre res vse zelo hitro navzgor. Iz leta v leto napredujem, kar bi pripisal tudi svojemu trdemu delu in jasnim ciljem, ki jih želim doseči. Stremim k ponovitvi uspehov iz mladinskih vrst tudi v članski konkurenci. Moj cilj je torej biti med najboljšimi na svetu.

Kdo so tisti, ki so imeli največji vpliv na vaši dosednji športni poti?

Moj prvi klubski trener pri TSK Triglav Kranj je bil Andrej Špelič. Veliko me je naučil, kar se tiče tehnike teka. Streljanja z zračno puško me je učil Matej Kordež, moj trener v mladinski reprezentanci je Janez Marič, ki me spremlja celotno pot na lokalni ravni in me je ogromno naučil. Sedaj treniram še z Urošem Velepčcem. Od vsakega sem pobiral delčke, sestavljam mozaik, v katerega vnesem tisto, kar mi pride najbolj prav. Na moji športni poti imajo seveda pomembno vlogo tudi starši. Oče prihaja s Češkega in je bil v mlajših letih košarkar, nato je šel v trenerske vode, pomaga mi pri izvedbi treninga moči, za kar sem mu zelo hvaležen. Je tudi fizioterapevt, tako da imam podporo tudi tukaj. Mami je iz Britofa. V mlajših letih je bila atletinja. Podpirata me v

Alex Cisar bo prvič nastopil med svetovno biatlonsko elito. / Foto: Tina Dokl

vsem, kar delam. Nikoli me nista silila v dejavnost, ki mi ne bi bila všeč. Da sem tu, kjer sem, se tako lahko zahvalim veliko ljudem. Srečen sem, da imam privilegij, da imam tako dobre starše in okrog sebe tako dobre ljudi.

Kako so potekale priprave na letošnjo sezono?

Zaradi mature, ki sem jo uspešno opravil na Gimnaziji Franceta Prešerna (je zlati maturant, op. p.), sem na začetku nekaj treninga izpustil. Manko sem skušal nadoknaditi kasneje. Na začetku pripravljalnega obdobja in poleti sem treniral pod vodstvom Janeza Mariča, jeseni pa sem

tekmo, torej med najboljših šestdeset. To je odvisno od več dejavnikov. Če cilja ne bom izpolnil, bo to kazalnik, da imam še nekaj časa, da bo treba še bolj pridno trenirati, stopiti stopničko nižje in tekmovati med mladinci. Če pa ga izpolnim, bo to še toliko večja motivacija za trdo delo naprej. V prihodnji sezoni bo svetovno prvenstvo na Pokljuki, kjer bodo domači gledalci, domače okolje. Bom še mlad, a se želim že takrat pokazati v dobri luči. Če bom nadaljeval v tem tempu, verjamem, da se lahko že na Pokljuki 2021 izkažem. Leto kasneje bodo olimpijske igre, kjer bi tudi

Alex Cisar se je rodil 5. aprila leta 2000. Športnik je že od otroštva. Najprej je treniral tenis, nato košarko, pri dvanajstih je začel teči na smučeh in se navdušil nad biatlonom. Želi si, da bi čez leta krojil sam svetovni vrh v tem športu tudi v članski konkurenci.

imel možnost treninga z Urošem Velepčcem in A-ekipo. Mislim, da je pripravljenost dobra in da lahko samozavestno pričakujem sezono.

Prvič boste dobili priložnost za nastop v svetovnem pokalu, in to že na uvodu. Kaj vam to pomeni?

To je zame pozitivno, korak naprej, stopnička višje. Priložnost jemljem kot veliko nagrado za dosedanje rezultate, kot veliko motivacijo, tudi veliko šolo. Sem v procesu učenja, treniranja. Upam, da mi bo v letošnji sezoni uspelo dobiti čim več izkušenj, ki jih bom lahko kasneje uveljavil.

Kakšen dosežek vas bo zadovoljil na prvi tekmi?

Zelo bi si želel rezultata v sprintu, ki bi mi prinesel uvrstitev na nasledovalno

rad dosegel dober rezultat. Lahko bi rekel, da je letošnja sezona nekakšna priprava za naslednje.

Glede na uspehe v mladinskih vrstah gre sklepati, da ste tudi psihično stabilni. Torej se noge na prvi tekmi svetovnega pokala ne bodo tresle?

Imam izkušnje z mladinskega svetovnega pokala in mladinskih svetovnih prvenstev. Teh tekmovanj ne gre primerjati s svetovnim pokalom. Tam je manj gledalcev, manj medijev, manj pritiska. Iz tega stališča me zanima, kako se bom odzval v Östersundu, kakšen psihičen pritisk mi bo predstavljalo. Ker bo to zame nekaj novega, se je treba posebej pripraviti. S psihologinjo veliko delava, da bom na startu svoje prve tekme v svetovnem pokalu sproščen,

osredotočen, pripravljen tekmovati tako, kot je treba in kot znam.

Kako na vas gledajo fantje v članski reprezentanci?

Veliko časa preživimo skupaj in lepo je, če smo povezani, se dobro razumemo in funkcioniramo kot »družina«. Z vsemi se dobro razumem, v ekipi je dobro vzdušje. Večinoma imajo že veliko izkušenj in od njih se lahko veliko naučim, tudi stvari, ki na televizijskih ekranih niso vidne. Sedaj bom tudi sam del svetovnega pokala in se bom lahko sproti učil. V slovenski reprezentanci me navdušuje Jakov Fak, v svetovnem merilu tudi Francoz Martin Fourcade in Norvežan Johannes Thingnes Bø. Slednji predvsem, ker je že v mladih letih dosegal vrhunške rezultate in teh si želim tudi jaz.

Kaj vam poleg biatlona še zapolnjuje čas?

Rad imam vse, kar je povezano s športom in zdravim načinom življenja. Vpisal sem študij fizioterapije na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin na Jesenicah. Zelo me zanima medicina, šport, to združuje tudi fizioterapija. Poleg biatlona se zelo rad ukvarjam s fotografiranjem, video produkcijo, moja velika strast je tudi letenje z motornim letalom. Upam, da mi bo enkrat v prihodnosti uspelo narediti izpit za pilota. Rad poslušam glasbo in se učim jezikov. Zavedam se, da si po koncu kariere, tudi če imaš odlične rezultate, prepuščen sam sebi, moraš se znajti tudi drugje. Več stvari ko človek zna, bolje lahko to uporabi in tudi po koncu športne kariere normalno funkcionira.

Skakalci začenjajo novo sezono

Prve tekme letošnje sezone svetovnega pokala bodo ta konec tedna v Wisli na Poljskem.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – V Wisli na Poljskem se začenja nova sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih. Danes bodo kvalifikacije za nedeljsko posamično tekmo, jutri se bodo za najvišja mesta borile ekipe.

Glavni trener slovenske skakalne reprezentance Gorazd Bertoncelj je že na začetku meseca določil sedmero za Poljsko. To so: Timi Zajc, Anže Lanišek, Peter Prevc, Domen Prevc, Tilen Bartol, Anže Semenič in Rok Justin. Pred odhodom na Poljsko so trenirali v Kranju.

»Menim, da smo pripravljene dokaj solidno, ne samo z določenim posameznikom, ampak končno tudi kot ekipa. Kot ekipa smo močnejši, kot smo bili

Poljskem in na drugi postaji v Ruki na Finskem bomo nastopili z enako ekipo, potem pa bo vse odvisno od rezultatov. Posebno ne bi izpostavljaj posameznikov, ekipa kot celota je trenirala dobro, fantje so bili pridni,« je povedal Gorazd Bertoncelj. Prve tekme že pričakuje tudi Peter Prevc, ki upa na boljšo sezono: »Na treningih je še vedno toplo – hladno, a toplega je vedno več, tako da se že veselim prvih tekem.« Optimistično v sezono vstopa tudi Anže Lanišek, ki je poleti zmagal tudi na tekmi poletne velike nagrade. Visoko raven pripravljenosti je ohranil. »Treningi so pokazali, da sem konstanten in prav to je tisto, kar si najbolj želim,« pravi Lanišek.

Če skakalci sezono začenjajo ta konec tedna, pa imajo skakalke še nekaj

Optimistično v sezono vstopa tudi Anže Lanišek. Poleti se je veselil zmage na tekmi poletne velike nagrade. / Foto: Gorazd Kavčič

lani. V Wisli si želim normalnih pogojev, da bo skakalnica dobro pripravljena in da ne bo preveč vetra. Na

časa za trening. Prva postaja svetovnega pokala bo Lillehammer med 6. in 8. decembrom.

Na Jesenice jutri prihajajo hokejisti iz Celovca

Kranj – Hokejisti so odigrali tekme članskega državnega prvenstva. Med HK MK Bled in HD Hidria Jesenice se je končala z rezultatom 3 : 2 (2 : 1, 0 : 0, 1 : 1), med HDD SIJ Acroni Jesenice in HK Triglav s 4 : 0 (2 : 0, 2 : 0, 0 : 0), med HK Slavija Junior in HK MK Bled pa s 3 : 1 (1 : 0, 2 : 0, 0 : 1). Nadaljevalo se je tudi tekmovanje v Alpski hokejski ligi. Včeraj so Jeseničani gostili Wipptal Broncos Weihenstephan, a rezultat do zaključka redakcije še ni bil znan. Že jutri jih čaka nov obračun, ko bodo gostili KAC II iz Celovca. Tekma se bo začela ob 18. uri. V Mednarodni hokejski ligi bo kranjski Triglav jutri igral s HK True Celje (ob 19.15), hokejisti HD Hidria Jesenice pa odhajajo na gostovanje h HK Vojvodina.

Nogometaši Triglava gostujejo v Domžalah

Kranj – Konec tedna bodo nogometaši v Prvi ligi Telekom Slovenije odigrali tekme 18. kroga. Jutri ob 14.45 se bo v športnem parku Domžale začela tekma med nogometaši Domžal in kranjskega Triglava. V drugi nogometni ligi bodo tekme 19. kroga, zadnjega v jesenskem delu. Kalcer Radomlje bo jutri gostoval v Beltincih pri moštvu Beltinci Klima Tratnjek, Roltek Dob pa v nedeljo v Vipolžah pri nogometaših Brda.

Zahtevajo podaljšanje roka

Svet kranjske območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije daje zbornici pobudo, da ponovno zahteva od kmetijskega ministrstva podaljšanje roka za gnojenje s tekočimi organskimi gnojili.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Medtem ko je ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano enkrat že zavrnilo zahtevo zbornice po podaljšanju roka za gnojenje z gnojivko in gnojnico tudi po 15. novembru, je svet kranjske območne enote zbornice pod vodstvom kmeta Ivana Tičarja

pristojne ustanove v državi k sprejetju ukrepov, ki bodo prispevali k zmanjšanju števila divjadi in velikih zverí ter s tem tudi k manjši škodi, ki jo povzročajo na pašnikih, na kmetijskih zemljiščih in v gozdovih. »Škoda bi tudi bila, če bi mladi zaradi volkov in divjih prašičev izgubljali voljo do kmetovanja,« je ob tem pripomnil član sve-

Po veljavni uredbi je gnojenje s tekočimi organskimi gnojili na njivah, travnikih in drugih kmetijskih zemljiščih prepovedano od 15. novembra do 1. marca, v primeru, da gre za pripravo zemljišč za setev jarih žit, trav in travno-deteljnih mešanic ali za spomladansko dognojevanje ozimin in sejane travinja, pa od 15. novembra do 15. februarja. Gnojenje s hlevskim gnojem je prepovedano od 1. decembra do 15. februarja.

iz Voklega na torkovi seji dal zborničnemu uradu pobudo, da ponovno zahteva podaljšanje roka. Razpravo o tem je spodbudil član sveta Dušan Pintar, sicer kmet iz Gorenje vasi, ki je ugotavljal, da so se letos kmetijska dela zaradi ugodnega jesenskega vremena precej zavlek-

ta, kmet Zvonko Dolinar iz Stare Oselice. V razpravi je bilo slišati, da sobivanje velikih zverí in prebivalstva, kot si ga nekateri predstavljajo, v praksi ni možno in da ograevanje kmetijskih (pašnih) površin za zaščito živali pred divjadjo in zvermi ni smiselna rešitev. »Državne gozdo-

Travniki in njive so razmočeni, tako da tudi v teh dneh razvoz gnojivke ne bi bil možen.

la. Košnja je trajala vse do 20. oktobra, spravilo kornice še kak teden dlje. Ker se je potlej začelo deževje, ki je močno razmočilo tla, kmetje niso imeli možnosti, da bi pravočasno, še do sredine novembra, ko po uredbi poteče rok, razvozili gnojivko po travnikih in njivah in tako izpraznili jame za zimski čas, ko vse do 1. marca razvoz ne bo dovoljen. Problem zadeva vso Gorenjsko, še posebno pa hribovska območja, so opozorili na seji.

Svet kranjske območne enote kmetijsko-gozdarske zbornice je tudi pozval vse

ve najogradijo in v njih naselejo zverí,« je predlagal kmet Boris Kunšič s Pernikov in tiste, ki se zavzemajo za dobrobit živali, vprašal, ali vedo, v kakšnih mukah umirajo živali, ko jih napadejo zverí.

Član sveta Peter Krek, sicer kmet iz Selc, je opozoril na problem kontrole Gerkov (grafičnih enot rabe kmetijskih zemljišč), svetniki pa so se po razpravi strinjali s predlogom, da bi kmetijsko gozdarska zbornica v svojem glasilu predstavila postopke merjenja, natančnost meritev in dopustna odstopanja.

Priznanja skrbnim lastnikom

Z blejskega gozdnogospodarskega območja je priznanje za najbolj skrbnega lastnika gozda prejel Branko Hlebanja iz Loga pri Kranjski Gori, s kranjskega območja pa Marko Mohorič iz Zgornje Besnice.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Zavod za gozdove Slovenije vsako leto podeli priznanja najbolj skrbnim lastnikom gozdov, iz vsake območne enote zavoda po enemu, za aktivno in zglodno gospodarjenje z gozdom ter dobro sodelovanje z

hektarjev varovalnega. Kmetijska zemljišča so v ravnini in tako kot večina gozdov neposredno ob kmetiji. Gozdni sestoji so dobro ohranjeni in tudi dobro negovani. Kot so v blejski območni enoti zavoda za gozdove zapisali v obrazložitvi k priznanju, lastnik vestno

dejavnosti pa na kmetiji predelujejo mleko v mlečne izdelke.

S kranjskega gozdnogospodarskega območja je priznanje dobil Marko Mohorič iz Zgornje Besnice. »Besnica je obdana s kvalitetnimi mešanimi gozdovi, gozdatost je več kot sedemde-

dodaja, da ima v gozdu urejene posestne meje, pri delu uporablja zaščitno opremo, se udeležuje izobraževanj in upošteva strokovne nasvete. V njegovem gozdu raste tako imenovana stebrasta smreka, kakršne naj bi bile v Sloveniji le štiri. Pri gospodarjenju z gozdovi je na

Branko Hlebanja

javno gozdarsko službo. Letošnja podelitev priznanj je bila včeraj, v četrtek, na srednji lesarski in gozdarski šoli v Mariboru.

Z blejskega gozdnogospodarskega območja je letos priznanje prejel Branko Hlebanja, lastnik kmetije Pri Tarmanu v Logu pri Kranjski Gori. Branko, po rodu iz Srednjega Vrha, je v Logu podedoval kmetijo, na kateri skupaj z ženo vzorno gospodarita. Kmetija obsega nekaj več kot 49 hektarjev zemljišč, od tega je 37 hektarjev gozda – 32 hektarjev gospodarskega in pet

in redno pospravlja drevje, poškodovano v ujmah ali napadeno od lubadarja, redno opravlja gojitvena dela, dobro vzdržuje vlake in na svoji posesti skrbi, da v hudournikih ni vejevja in drugih ovir. Vsa gozdarska dela opravlja sam, tako namerava delati tudi v prihodnje. Na leto poseka od osemdeset do sto kubičnih metrov lesa iglavcev in lesa za pripravo drv. Zavod za gozdove mu je kot prvemu lastniku na območju že leta 2004 izdelal posestni načrt. Branko je tudi solastnik male vodne elektrarne, v okviru dopolnilne

Marko Mohorič

setodstotna, zato ne prese- neča, da so besniški lastniki močno navezani na gozd,« ugotavlja Martin Umek, vodja krajevne enote Kranj, in poudarja, da med lastniki z vzornim gospodarjenjem izstopa 49-letni Marko Mohorič, gospodar kmetije Pr' Krt. Kmetija obsega nekaj manj kot 38 hektarjev zemljišč, od tega je trideset hektarjev gozda. »Dela v gozdu opravlja redno in kvalitativno, a iz gozda ne le jemlje, ampak gozdu tudi vrača – z nego mladovja in drogovernjakov ter z gradnjo vlak,« ugotavlja Martin Umek in

pobudo gozdarja ohranil pri končnem poseku tudi za gorenjske razmere lep brek. Na kmetiji redijo devet goved in 25 ovc, poleg teh tudi kokoši in prepelice, pridelujejo ajdo, piro, proso, pšenico, rž, kamut in goli oves ter v okviru dopolnilne dejavnosti pečejo kruh, izdelujejo testenine in druge izdelke, prodajajo tudi drva iz lastnega gozda. Marko je dokončal študij organizacije in menedžmenta in dela v zasebnem podjetju, z ženo Renato imata štiri otroke, ki sta jih navdušila za delo na kmetiji in v gozdu.

Spet odkupujejo starejše bike

Ministrica Aleksandra Pivec je spremenila pravilnik o kakovosti mesa klavne živine in divjadi.

CVETO ZAPLOTNIK

Škofja Loka – Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec je v začetku novembra izdala spremenjeni pravilnik o kakovosti mesa klavne živine in divjadi, s katerim je razrešila zaplet, zaradi katerega so klavnice oktobra prenehale odkupovati starejše bike. Kot je pojasnil Mitja Vodnjov, direktor Loških mesnin, spremenjeni pravilnik, ki že velja, starejše bike razvršča v dve skupini. V prvo skupino (B1) sodijo od 24 do 30 mesecev stari biki, njihovo meso klavnice

lahko označujejo in prodajajo kot mlado pitano govedo. V drugo skupino (B2) spadajo več kot 30 mesecev stari biki, meso teh bikov pa klavnice označujejo kot staro govedino. In kako bo s plačilom? Bike, stare od 24 do 30 mesecev, bodo plačevali od deset do dvajset centov za kilogram ceneje kot bike A-razreda (stare do 24 mesecev), bike, stare več kot 30 mesecev, pa po ceni-ku za stare krave. Kot je dejal Vodnjov, klavnice že odkupujejo in plačujejo bike po spremenjenem pravilniku od prejšnjega tedna dalje. Ker so Loške mesnine

enako kot ostale klavnice oktobra začasno prekinile odkup starejših bikov, je nastala krajša čakalna vrsta, ki naj bi jo predvidoma odpravili do sredine decembra.

Kot smo že pisali, je zdaj že stari pravilnik meso bikov, starih od 24 do 30 mesecev, uvrščal med (staro) govedino, a ne glede na to se je uveljavila praksa, po kateri so ga klavnice uvrščale med mlado govedino. Ko je letos spomladi inšpekcija uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin ugotovila, da takšna praksa ni v skladu s pravilnikom o kakovosti mesa klavne živine in

divjadi, so se začela prizadevanja za spremembo pravilnika, pri katerem so s predlogi sodelovali tudi trgovinska zbornica, gospodarsko interesno združenje mesne industrije, kmetijsko-gozdarska zbornica in združna zveza. Klavnicah so oktobra tudi prenehale odkupovati starejše bike, za to so se odločile zaradi tega, ker niso hotele zavestno sodelovati pri gospodarski škodi, ki bi jo z odkupom povzročile rejcem. Po še tedaj veljavnem pravilniku bi meso bikov, starih nad 30 mesecev, morale uvrstiti med staro govedino in jo plačevati po ceni-ku za krave, meso bikov, starih od 24 do 30 mesecev, ki so ga dotlej plačevale po ceni-ku za bike B-razreda in ga prodajale kot mlado govedino, pa bi morale prodajati kot staro govedino in jo plačevati po ceni-ku za krave.

Gorenjci med najbogatejšimi

Z najnovjše Managerjeve lestvice stotih najbogatejših Slovencev smo izluščili 29 gorenjskih in drugih poslovnih, ki imajo v (so)lasti gorenjska podjetja. V Škofji Loki je kar devetnajst multimilijonarjev.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na lestvici stotih najbogatejših Slovencev, ki so jo letos znova sestavili v reviji Manager, se poleg (o njih smo že pisali pred tednom dni) zakoncev Ize Sie in Sama Logina, ki s 689 milijoni evrov že šesto leto zapored zasedata vrh lestvice, Kamničana Joca Peččnika (peto mesto, 155 milijonov evrov) in kranjskega multimilijonarja Damiana Merlaka (osmo mesto, 124 milijonov evrov), najdemo še vrsto drugih Gorenjcev iz poslovnega sveta oziroma (so)lastnikov gorenjskih podjetij.

Za vodilno gorenjsko trojico, ki so jih Managerjevi analitiki uvrstili med deset najpremožnejših Slovencev, se je od Gorenjcev najvišje, na enajsto mesto, uvrstil Kranjčan Nejc Kodrič, skupaj z Merlakom soustanovitelj kriptomenjalnice Bitstamp, v kateri sta imela oba po 32,5-odstotni delež. Konec oktobra 2018 je 84 odstotkov Bistampa kupila južnokorejska družba NXC. Medtem ko je za Merlaka to pomenil izhod in se v zadnjem obdobju posveča predvsem revitalizaciji bohinjskih hotelov, pa je Kodrič po uradnih podatkih obdržal 9,8-odstotni delež. Njegovo premoženje ocenjujejo na 103 milijone evrov.

Na 34. mestu najdemo zakonca Zvonko in Franja Žnidar (43,4 milijona evrov), solastnika kranjskega podjetja Janus Trade in družbe Avtera, največjega slovenskega

Janez Novak, polovični lastnik RLS Merilne tehnike iz Komende, se je prvič pojavil v stoterici najbogatejših Slovencev. / Foto: arhiv GG

distributerja računalniške in informacijske opreme, pojasnjuje v Managerju. Na 38. mestu (38,1 milijona evrov) je Sašo Apostolovski, ki je prek krovnega podjetja Ponds iz Domžal lastnik trgovske verige Mass. Štirje solastniki škofjeloškega Filca Alex Luckmann, Jurij Cof, Franc Hribar in Barbara Vrčkovnik Čepin si delijo petdeseto mesto (vsak po 31,1 milijona evrov). Družina Starman, ki ima v lasti Starman trgovino iz Žej pri Komendi, je s 27,9 milijona evrov na 61. mestu.

Kar 13 multimilijonarjev prihaja iz škofjeloškega podjetja LTH Castings (Ulitki). Peter in Barbara Šifrer s 27,1 milijona evrov zasedata 62. mesto, Matjaž Turk (26 milijonov) in Boris Kalan (25,8

milijonov) sta na 69. in 70. mestu, Roman Brinšek, Marko Golob, Rafael Javornik, Andrej Kranjec, Mihael Lavtar, Pavel Oblak in Urban Žagar (vsak po 24,7 milijonov evrov) si delijo 79. mesto, Borut Lah, Bernardica Viher Gašparec in Primož Volčič (vsak po 23,9 milijona evrov) pa 89. mesto. Mednje se na sedemdeseto mesto uvrščajo solastnika kamniškega Calcita Matevž in Miha Kirn s 25,8 milijona evrov vrednim premoženjem, na 73. mestu Andreja Bohinc Kolman in Mitja Kolman (ARC Kranj) s 25,5 milijona evrov ter lastnik škofjeloške družbe Sibo G Boštjan Šifrar (76. mesto, 25 milijonov evrov), takoj za njim pa še škofjeloški družini Ažman in Likosar (Difa) s 24,9 milijona evrov.

Z Gorenjsko lahko povežemo tudi Alenko Mozečič Zavrl in Aleša Mozečiča (77. mesto, 24,9 milijona evrov), ki sta prek kranjske družbe Amal naložbe lastnika 59-odstotkov družbe Don Don. »Lestvico gorenjskih bogatašev« zaključuje novinec v stoterici najpremožnejših Janez Novak, polovični lastnik RLS Merilne tehnike iz Komende s 24,1 milijona evrov (87. mesto). Na lestvico bi se morda lahko uvrstilo tudi gorenjski športni dvojec, hokejist Anže Kopitar in nogometni vratar Jan Oblak, vendar pa podatki o njunem premoženju niso javno dostopni, na domnevah o vrednosti njunega premoženja pa v Managerju niso želeli sklepati.

Mali delničarji računajo na stečajnega upravitelja

Ob stečaju Adrie Airways so se oglašili tudi v Vseslovenskem združenju malih delničarjev, kjer menijo, da je bilo 481 malih delničarjev Adrie Airways leta 2016 izigranih.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – Že pred časom so v Vseslovenskem združenju malih delničarjev (VZMD) na stečajnega upravitelja Adrie Airways Janeza Pustatičnika naslovili poziv k izjasnitvi glede ustreznosti ponujene denarne odpravnine izključenim manjšinskim delničarjem. Takratni glavni delničar družba AA International Aviation Holding je po pisanju VZMD določil

ceno 0,15 evra na delnico, v združenju pa menijo, da je bila cena prenizka. Dodajajo tudi, da od glavnega delničarja niso prejeli nobene ceno, kar da je zakonska obveza, niti »drugih potrebnih informacij, na podlagi katerih bi lahko preverili denarno odpravnino ob njihovi izključitvi«. Pravico sicer iščejo tudi po sodni poti s postopkom sodnega preizkusa denarne odpravnine. Kot navajajo v VZMD, ima

stečajni upravitelj vpogled v takratno premoženjsko stanje letalskega prevoznika, zato so ga zaprosili za »njenostališče glede ustreznosti višine denarne odpravnine«.

Za pojasnilo smo prosili tudi stečajnega upravitelja Janeza Pustatičnika. Kot navaja, je bil po njemu predloženih informacijah s strani zaposlenih v Adrii Airways sodni preizkus opravljen, odpravnina pa označena za

V združenju malih delničarjev so na stečajnega upravitelja Adrie Airways naslovili poziv k izjasnitvi glede ustreznosti ponujene denarne odpravnine izključenim manjšinskim delničarjem.

primerno. »Stečajni upravitelj v ZFPPIPP (Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, op. a.) ne vidi podlage za podajanje stališč glede ustreznosti višine denarne odpravnine, ki je bila ponujena manjšinskim delničarjem ob njihovi izključitvi iz družbe Adria Airways dne 21. julija 2016,« je še dodal Pustatičnik.

Pošta objavila namero za nakup Intereurope

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Pošta Slovenije je v ponedeljek v časniku Delo objavila namero za nakup preostalega deleža koprške logistične družbe Intereuropa, v kateri ima že 72,13-odstotni delež. Pošta je s konzorcijem prodajalcev SID banka, NLB, Nova KBM, Gorenjska banka, SKB banka in Banka Intesa Sanpaolo maja sklenila pogodbo o prodaji in nakupu delnic Intereurope. Pošta je tako sredi prejšnjega tedna pridobila 9.168.425 navadnih delnic in vseh 10.657.965 prednostnih delnic, ki niso uvrščene na organiziran trg, po enotni ceni 1,45 evra na delnico,

za kar je odštela 28,75 milijona evrov. Prevzemna ponudba, ki jo bo Pošta objavila najkasneje v tridesetih dneh, se bo tako nanašala na vseh preostalih 1.489.540 navadnih delnic, ki kotirajo na Ljubljanski borzi. Prevzem Intereurope je sicer največja naložba Pošte Slovenije doslej, po besedah generalnega direktorja Pošte Slovenije Borisa Novaka pa mu bo sledila integracija koprške družbe v poslovno skupino Pošte Slovenije, s čimer bodo postali eno od največjih logističnih podjetij v Sloveniji. Razširjena poštna skupina naj bi namreč že prihodnje leto imela skoraj 450 milijonov evrov prihodkov.

V Skupini Triglav porast premije in dobička

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Skupina Triglav je v letošnjih prvih devetih mesecih obračunala 905 milijonov evrov kosmate zavarovalne premije, kar v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pomeni desetodstotno povečanje. Premijsko rast je dosegla pri vseh treh vrstah zavarovanja: pri premoženjskem za 11 odstotkov, pri zdravstvenih za 22 odstotkov ter pri življenjskih in pokojninskih zavarovanjih za dva odstotka. Škodno dogajanje je bilo dokaj ugodno, v treh četrtinah leta je obračunala za 505 milijonov odškodnin ali dva odstotka več kot v primerljivem lanskem obdobju. Večji obseg poslovanja pa tudi

disciplinirano prevzemanje zavarovalnih tveganj je vplivalo na dobiček, ta je znašal 72 milijonov evrov in je bil za tri odstotke višji kot v lanskih prvih devetih mesecih leta. K dobičku je 54,7 milijona evrov prispeval dobiček, ki izvira iz zavarovalno-tehničnega dela poslovanja.

Skupina Triglav je ob koncu septembra upravljala tudi več kot eno milijardo sredstev svojih strank, od tega 976 milijonov evrov v vzajemnih skladih in 78 milijonov evrov v okviru individualnega upravljanja premoženja strank. Letos je prevzela družbo Alta Skladi in na slovenskem trgu upravljanja vzajemnih skladov zaseda s 34-odstotnim deležem vodilno mesto.

Vse stranke niso prejele bančnega izpiska

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Prejšnji petek nas je v uredništvo poklical bralec iz Trziča in nam potožil, da nekateri komitent, ki z Gorenjsko banko ne poslujejo po elektronski poti, ampak na klasičen način, niso prejeli bančnega izpiska o stanju na računu za mesec oktober. Ker so v ponedeljek poštarji stavkali, se je tudi spraševal, ali je bila morda za to kriva stavka.

V Gorenjski banki so nam pojasnili, da stranke, ki z banko ne poslujejo po elektronski poti, obveščajo o stanju na računu z izpiskom,

ki jim ga pošljejo po pošti. »Storitev za banko opravlja zunanji izvajalec, ki žal ni zagotovil, da bi vsi komitent prešli izpisek do 11. novembra, kot je bilo dogovorjeno. Zaradi stavke poštarjev se je datum dostave še zamaknil,« so v odgovor zapisali v Gorenjski banki in dodali, da je težava zdaj že odpravljena in da so komitent v sredo prejeli bančni izpisek. V banki se vsem strankam opravičujejo za nevspečnost, hkrati pa jim svetujejo, da se (tudi v izogib takšnim primerom) odločijo za poslovanje prek spletne banke Link.

Jeseniški policisti iščejo drzna tatova

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški policisti poizvedujejo za storilcema drzne tatvine v stanovanjski hiši na Cesti 1. maja v Podmežakli. Neznani moški je v ponedeljek okoli 10. ure z lažjo o gradnji telekomunikacijske infrastrukture stanovalko zvil za hišo, medtem pa je drugi storilec pregledal hišo ter ukradel nakit in denar. Policisti sporočajo, da so občani na kraju opazili temno sivo vozilo »škatlaste oblike«. Lažni izvajalec je po opisu oškodovanke visok okoli 165 centimetrov, okroglega obraza in star okoli tridesetlet. Oblečen je bil v temno jakno in hlače iz džinsa, obut pa v črne čevlje. Informacije lahko sporočite

na interventno številko 113 ali na anonimni telefon policije 080 1200.

Policisti ob tem svetujejo še posebno previdnost in skrb za svojo lastnino, ko se pri vas pojavijo ljudje, ki jih ne poznate. »Stanovanja in hiše ne puščajte odprte ali odklenjene, od vsakega, ki vam kaj ponuja, pa lahko zahtevate, da se vam izkaže. Pri drznih tatvinah storilci ljudi običajno vabijo iz hiše z namenom, da si "nekaj skupaj pogledajo", in jih s tem tako zamotijo, da pozabijo na varnost svoje lastnine. Vmes drugi storilec hišo pregleda in odtuji stvari, kot so zlatnina, ure, denar ipd.,« je razložil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Izvedli dva nadzora

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski prometni policisti so v sredo na območju več občin izvajali nadzor prometa z vozilom s sistemom Provida in ugotovili enajst kršitev prometnih pravil zaradi uporabe mobilnega telefona med vožnjo, neuporabe varnostnega pasu, nepravilne strani vožnje in neprilagojene hitrosti. Eden od kršiteljev je za nameček vozil v vinjenem stanju (0,52 mg/l) in brez veljavnega vozniškega dovoljenja, zato so mu vozilo zasegli.

V Kranju pa so policisti v manjšem obsegu poostren nadzor nad upoštevanjem prometnih pravil izvedli v ponedeljek. Ugotovili so 23 kršitev, tudi tokrat je šlo večinoma za neuporabo varnostnega pasu, rabo telefona, nepravilno stran vožnje in prehitro vožnjo, ugotovili pa so tudi kršitve zaradi nepravilnega prehitvanja, vožnje v rumeno luč in neupoštevanja prometne signalizacije. »Pod vplivom alkohola nad dovoljeno mejo ni bil nihče od preizkušenih udeležencev, kar je spodbudno,« so poudarili na kranjski policijski upravi.

Ali kdo pogreša kolo?

Škofja Loka – Škofjeloški policisti iščejo lastnike več najdenih koles. Konec oktobra je namreč občan na Sorškem polju pri Svetem Duhu našel štiri odvržena gorska kolesa. Enega so policisti že vrnili lastniku, za tri pa so lastnike od srede iskali tudi prek strani Policijske uprave Kranj na Facebooku. Bili so kar uspešni, saj je bilo včeraj brez lastnika samo še eno kolo (glej sliko).

Foto: PU Kranj

Zagorelo v lakirnici

Hrastje – V torek dopoldne je zagorelo na peči v lakirnici podjetja Agromehanika v Hrastju. Prišlo je do taljenja delov stroja, požar pa se ni razvil, saj so ga pogasili že zaposleni. Materialna škoda ni nastala, poškodovan prav tako ni bil nihče.

Na Triglav kar v supergah

V torek so bohinjski gorski reševalci v dolini Sedmerih jezer posredovali zaradi mlajšega azijskega planinca, ki se je kljub slabemu vremenu v tekaških copatih in trenirki odpravil na Triglav.

ANDRAŽ SODJA

Ukanc – Bohinjski gorski reševalci so v torek v zelo zahtevnih vremenskih razmerah pri Sedmerih jezerih reševali mlajšega tujca, ki se je slabo opremljen namenil osvojiti Triglav, a se je med potjo izgubil. Kot je pojasnil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj, je imel planinec na sebi trenirko in lahke športne copate, ko so ga reševalci našli, pa je bil že podhlajen. Policisti so ugotovili, da je Azijec tako opremljen pristopil v gore čez nevarno Komarčo že dan prej. Kljub povišanim vodostajem in resnim snežnim razmeram pri Črnem jezeru z okoli štiridesetcentimetrovsko snežno odejo se je vseeno odločil nadaljevati pot in se v megli izgubil. Imel je veliko srečo, da so ga gorski reševalci sploh našli. Sporočene koordinate so bile le delno pravilne, razmere pa zahtevne, zaradi slabega telefonskega signala na območju pa ni bilo mogoče z njim vzpostaviti običajnega kontakta. Še zlasti srečna okoliščina pa je bila, da so njegove stopinje v snegu ostale vidne kljub sneženju, saj so ravno te reševalce pripeljale do njega. »Če bi še bolj snežilo, bi sneg stopinje povsem zakril, to pa bi bilo za tujca lahko usodno. Taka lahkomišelnost je smrtno nevarna,« še dodaja Kos. Miha Arh, predsednik društva Gorske reševalne

Nespametni turist se je proti Triglavu podal v navadnih športnih copatih in ga nista ustavila ne povišan vodostaj ne visok sneg. / Foto: GRS Bohinj

službe Bohinj, ugotavlja, da do takšnih situacij prihaja zaradi spremembe načina življenja in slabe ozaveščenosti neveščih planincev. Tovrstne situacije bo po njegovi oceni težko zajezi, sploh pri tujcih, kot je bil omenjeni Azijec, ki sploh ni bil v stiku z lokalnimi turističnimi delavci. Sam je namreč priletel k nam, noč preupal v Ljubljani in se zjutraj odpravil na Triglav. »Že doma je imel pripravljen načrt in se ga je držal do konca. Vprašanje je, ali bi ga od poti odvrnila opozorilna tabla, če ga niso ne sneg ne visoke vode na Komarči,« je po končani reševalni akciji povedal Arh.

Veliko krivdo za takšne dogodke gre pripisati slabi ozaveščenosti, družbenim

omrežjem in spletu, je nadaljeval vodja bohinjskih gorskih reševalcev. »Živimo v času, ko si mnogi splanirajo turo in se na vreme sploh ne ozirajo. Marsikdo, ki prebere novico o takem primeru, se jezno odzove, pogled ga meni se kaj takega ne more zgoditi. Ampak ko opazujemo in se pogosto tudi jezimo nad turisti pri nas, pomislimo raje, kako se mi obnašamo kot turisti drugje. Pogosto gre tudi za preveliko zaupanje v opremo, ki je nekateri sploh ne znajo uporabljati, ne znajo brati zemljevidov, gledajo v GPS na mobilnih telefonih, ki jih vodi deset metrov od poti in podobno. Mislim, da je pomembnejše, da poudarjamo znanje, naj se ljudje udeležijo tečajev ali pa naj hodijo v gore

v spremstvu gorskih vodnikov. V tujini je to praksa,« je dejal Arh.

Kot je še dodal, se je število intervencij od razvoja mobilnih telefonov močno povečalo, saj planinci v primeru težav lahko pokličejo pomoč. »Nekoč bi lahko preteklo tudi več tednov, preden bi takega planinca domači pogrešili. Sedaj planinci pokličejo takoj, ko zaidejo v težave in jih večinoma spravimo v dolino nepoškodovane, kar je vseeno bistveno manjši strošek, kot če se brez znanja v zahtevnih razmerah rešujejo sami in se še dodatno poškodujejo. Spet – če pogledamo, kdo je pamejše: tisti, ki se ustraši in pokliče, ali tisti, ki rine naprej in se ponesreči. Obsojajo te v vsakem primeru.« Ob tem še opozarja, naj se ljudje ne zanašajo preveč na mobilne telefone, saj se kljub prenosnim baterijam lahko izpraznijo ali pa ni pokritosti s signalom in pomoči potemtakem ne bodo mogli priklicati.

Kljub temu da je lahkomišelnost azijskega planinca vredna obsojanja, pa so izkušnje pokazale, da bi zaračunavanje intervencij vodilo v poslabšanje stanja, saj bi se ljudje bali poklicati pomoč in bi bilo posledično verjetno še več hudih nesreč, poskrbeti pa bo treba, da do zlorab ne prihaja, še razmišlja Arh.

Policist in gasilca reševali srno

V zadnjih dneh zelo odmeva zgodba o kranjskem policistu Romanu Andoljšku, ki je v sredo v Kranju s pomočjo kranjskih poklicnih gasilcev rešil srno, zagozdeno v ograjo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski policist Roman Andoljšek, vodja policijskega okoliša v Naklem, se je v sredo sredi dneva peljal iz Gorenje Save proti Stražišču, ko je v križišču za Gorenjo Savo po travniku iz besniške smeri priskakljala srna in se nesrečno zagozdila v ograjo ob železniškem podvozu. »Obrnil sem avto in jo šel rešiti. Srnica je bila prestrašena, nenehno je migala in tudi cvilila. Poskušal sem jo poriniti skozi rešetke, a ni šlo. Ko sem videl, da ji sam ne bom mogel pomagati, sem poklical na 112 za pomoč gasilcev,« nam je razložil.

Na kraj sta kmalu prispela kranjska poklicna gasilca. »S kleščami sta toliko razširila

Ubogo srno so s pomočjo hidravličnih klešč uspešno rešili iz ograje. / Foto: GARS Kranj

ograj, da smo srno lahko potisnili nazaj, in ko je bila rešena, je stekla v smer, iz katere je

prišla. Ni bilo videti, da bi bila kaj poškodovana. Vse skupaj je trajalo približno dvajset

minut,« je povedal Andoljšek, ki je med gasilskim tehničnim posegom prestrašeno in že precej utrujeno srno miril z božanjem.

»Kaj naj še rečem? Rešili smo jo, vsi trije smo bili zaradi tega zelo veseli. Moram pa priznati, da je bila zanimiva izkušnja. Ko se znajdeš v taki situaciji, si v resnici kar malo zmeden, ne veš, kako bi pomagal, tako da k sreči obstaja številka 112, da zaprosiš za pomoč gasilcev,« je še dejal Andoljšek, ki je presenečen, da je njegovo dejanje poželo tako veliko pozornosti. Za vsega navajenega policista morda res ni bilo nič neobičajnega, a pri reševanju uboge živali je pokazal veliko srčnosti, kar znamo vsi še kako ceniti.

**KURILNO
OLJE**

DATRIS

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Nenehen stik med svetovoma

V Mestni knjižnici Kranj bo do 3. januarja na ogled razstava Od pisem do Facebooka avtorjev Nadie Molek in Miha Zobca. Razstava poudarja, da so bile transnacionalne zveze slovenskih izseljencev v Argentini z domovino prisotne že dolgo pred oblikami sporazumevanja, ki jih je prinesel svetovni splet.

MAŠA LIKOSAR

Avtorja razstave sta s predstavitvijo komunikacij izseljencev, ki so z območja današnje Slovenije proti Argentini odhajali v različnih tokovih, in njihovih svojcev želela poudariti nenehen stik med svetovoma in dejstvo, da so tako tisti, ki so odšli, kot oni, ki so ostali doma, živeli povezana življenja kljub neverjetni razdalji, ki jih je ločevala. Njuna raziskovanja, združena v pričujočo razstavo, odstirajo vpogled v kompleksnost migracijskih procesov. »Migracijskih procesov ni mogoče razumeti kot enostavne zgodbe z začetkom v domačem okolju in koncem s prilagoditvijo novi družbi. Sporazumevanje migrantov skozi čas kaže, da so migracije odprti in nelinearni tok

z daljnosežnimi posledicami za vse vpletene, tudi za tiste, ki se niso izselili,« pravi avtorja in še dodata, da so tovrstna vprašanja aktualna tudi danes, predvsem v zadnjih letih, ko sta Evropa in tudi Slovenija priča obsežnim migracijskim valovom.

Vez ohranjali s pismi

Na razstavi, ki je nastala s podporo Urada vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu, je moč razbrati, da so že tisti, ki so se selili čez ocean v 19. stoletju, stik z domačimi skušali vzdrževati s pismi. Praksa dopisovanja je do izraza prišla tudi pri prvem množičnem valu slovenskih izseljencev v času med svetovnima vojnoma. »Podatki kažejo, da so se Gorenjci množično izseljevali v Argentino po drugi svetovni vojni. Pred prvo svetovno

vojno so se selili predvsem v ZDA, le posamezniki so tedaj odšli v Argentino z namenom izboljšati svojo kariero,« pojasnita avtorja.

Dopisi izseljencev so bili povečini osebne narave in so popisovali pripetljaje, ki so se zgodili njim ali njihovim sorodnikom. Pripovedujejo o življenju v novo okolje, o prvih uspehih, o stikih s sorodniki in pripadniki vaške skupnosti v državi sprejema, predvsem pa poudarjajo pomembnost ohranjanja vezi z domačimi v Sloveniji. Manj pozornosti so posvečali družbenim razmeram. O njih so pisali le v časih, ko je družbeno-politično dogajanje usodno poseglo v njihovo življenje, kot na primer ob hudi gospodarski krizi, tedaj lahko zasledimo obširnejše opise argentinskih razmer.

Avtorja Nadia Molek in Miha Zobec / Foto: Tina Dokl

V šestdesetih letih sopisma nadomestili magnetofonski trakovi, s katerimi so se družine čutile še bolj povezane, a žal so magnetofone imeli le redki. Posnetki so vključevali zvok, poslušanje svojcev pa je sprožilo pravo revolucijo. Izseljenci so ob turističnih obiskih in večjih praznikih, kakršen je božič, pošiljali tudi razglednice. Poleg pisem in fotografij pa so domov pošiljali še raznovrstne dobrine in denar, saj je veljalo, da je življenje v Ameriki boljše. Pošiljanje predmetov je bilo najbolj intenzivno v času, ko je Evropa trpela za posledicami druge svetovne vojne, Argentina pa je v tem času doživljala gospodarski napredek. Da bi pomagali opustošenim krajem, so izseljenci svojim pošiljali življenjske dobrine, od moke,

olja, tudi najlonskih nogavic. Slovenci pa so nazaj pošiljali domače pridelke in dobrine, od krompirja do žganja, tudi potico. Zobec in Molek sta povedala: »Obisk domovine so si sicer zelo redki privoščili kvečjemu le enkrat v življenju – in še to tedaj, ko je bilo mogoče potovati ceneje. Recimo ob nogometnem prvenstvu, ko so bile vozovnice cenejše,« je pojasnil Zobec in dodal, da so izseljenci kasneje komunicirali tudi po telefonu, a so klici potekali le iz telefonskih govornic, za kar si je bilo treba

vzeti čas in upoštevati časovno razliko.

Elektronski mediji

Sledijo obsežne spremembe, ki jih je prinesla revolucija tehnologije. Vlogo, ki so jo včasih v sporazumevanju imela pisma, so danes prevzeli elektronski mediji. Novi načini sporazumevanja so prekinili mučno čakanje na sporočilo, a vseeno niso ukinili razdalje, vmesnega prostora, ki onemogoča pristne stike. »Vprašanje je, kakšni sledovi bodo ostali za sporočili novodobne komunikacije, ki jo je prinesla digitalna tehnologija,« se je vprašal Zobec. Avtorja sta za konec še pojasnila, da sicer zelo grobe in površne ocene pravijo, da se je iz slovenskega območja v Argentino izselilo okoli trideset tisoč ljudi.

Razstava Od pisem do Facebooka v Mestni knjižnici Kranj / Foto: Tina Dokl

Zgodbe

Dr. Branislava Sušnik - rodila se je v Medvodah, raziskovala med Indijanci. **Stran 20**

Zanimivosti

Sobarica Ramiza Ališić je prejela posebno priznanje turistično-gostinske zbornice. **Stran 21**

Obletnice

V Kranju požare organizirano gasijo zadnjih sto štirideset let. **Stran 22**

Od petka do petka

Minister za finance Andrej Bertoncelj je pred razpravo o prihodnjih proračunih in zakonu o izvrševanju proračunov zagrozil z odstopom, če bi bili potrjeni višji povprečniki za občine, kot je predlagala vlada. / Foto: arhiv GG

Alenka Bratušek je napovedala, da bo stranka SAB za novo ministrico za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo predlagala koroško Slovenko Angeliko Mlinar.

Ob svetovnem dnevu otroka je predsednik države Borut Pahor pripravil sprejem za mlade ambasadorje Unicefa.

Minister Bertoncelj zagrozil z odstopom

SIMON ŠUBIC

Poslanci včeraj odločali tudi o proračunu

Državni zbor je včeraj glasoval o predlogih proračunov za leti 2020 in 2021 ter zakona o izvrševanju proračunov. Zaradi slednjega je prišlo do zapleta, saj je odbor državnega zbora za finance v petek tudi z glasovi nekaterih koalicijskih poslancev na predlog NSi in SDS potrdil višji povprečniki za financiranje občin, kot je predlagala vlada. Za leto 2020 je namreč vlada občinam določila povprečnino v višini 589,11 evra na prebivalca, za leto 2021 pa v višini 588,30 evra, kar sta sicer najvišji povprečniki v zgodovini. S potrditvijo predloga SDS in NSi pa bi se ti številki zvišali za slabih sedemdeset oziroma osemdeset evrov, kar bi proračun dodatno obremenilo za 140 milijonov evrov. Finančni minister Andrej Bertoncelj je tako zagrozil z odstopom, če bo sprejet zakon o izvrševanju proračuna s povišanima povprečninama, ker bi ti povzročili neskladnost med zakonom in proračunom samim, kar bi po njegovih besedah pomenilo, da proračuna sploh ne bi imeli. Poslanci koalicije so kasneje oblikovali novo dopolnilo, s katerim so povprečnino vrnili na višino, kot jo je predlagala

vlada. V sredo, torej še pred glasovanjem o proračunih, je sicer predsednik vlade Marjan Šarec na kosilo povabil predsednike vseh koalicijskih strank, ki so po njegovih besedah složno ugotovili, da nikomur ni v interesu padec vlade in da želijo delati naprej. Po dani košarici Levice, donedavne vladne partnerice iz opozicije, so sicer manjkajoče glasove obljubili poslanci SNS. Ko to poročamo, rezultat glasovanja še ni znan. Proračuna za prihodnji dve leti sicer prinašata najvišjo porabo doslej. Za leto 2020 so odhodki določeni v višini 10,358 milijarde evrov, za leto 2021 pa v višini 10,450 milijarde evrov. Povečujejo se tudi prihodi. Prihodnje leto naj bi se v proračun steklo 10,773 milijarde evrov, v letu 2021 pa 11,111 milijarde evrov. Proračunski presežek bo tako leta 2020 znašal 415 milijonov evrov, leto kasneje pa se bo povzpел na 656,6 milijona evrov. Slovenija bo s takšnima proračunoma tudi po šestletnem obdobju gospodarske rasti ohranila visoko raven socialne varnosti in še okrepila razvejan sistem socialne in družinske politike, je napovedal Bertoncelj in ocenil, da ima Slovenija enega najboljših proračunov med evrskimi državami tako glede presežka kot zniževanja dolga države.

Mlinarjevo za novo ministrico

V stranki SAB bodo po sprejetju proračuna za novo ministrico za področje razvoja, strateške projekte in kohezijo predlagali koroško Slovenko Angeliko Mlinar, je v torek napovedala predsednica stranke Alenka Bratušek, ki po odstopu ministra Iztoka Puriča od začetka oktobra sama vodi službo vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Bratuškova je pojasnila, da sta se z Mlinarjevo o tem dogovorili že pred kakšnim mesecem, a ostajajo pri napovedi, da jo bodo uradno predlagali šele, ko bo sprejet državni proračun, je pa z namerom že seznanila premierja Marjana Šarca. Za Mlinarjevo so se v SAB odločili, ker »ve, kako deluje Bruselj, ker zna na bruseljskih hodnikih odpirati vrata, in prepričani smo, da bi lahko bila dodana vrednost pri pogajanjih za novo finančno perspektivo in to vlado, katere del je SAB«. Kot je še dejala Bratuškova, je Mlinarjeva, ki je za SAB kandidirala na letošnjih evropskih volitvah, navdušena nad tem, da bi lahko pomagala Sloveniji. Mlinarjeva, ki je bila jeseni 2013 kot prva ženska iz slovenske manjšine izvoljena v avstrijski parlament, konec junija 2014 pa je postala poslanka

Evropskega parlamenta, sicer nima slovenskega državljanstva, a po razlagi Bratuškove izpolnjuje vse pogoje za njegovo pridobitev in »že kakšen mesec ureja stvari, da državljanstvo dobi«. Stranki se zdi prav, da ima minister slovenske vlade slovensko državljanstvo, četrta nekatera pravna mnenja pravijo, da ga ne potrebuje, je dejala Bratuškova, ki pričakuje, da bo Mlinarjeva imela dvojno državljanstvo.

Svetovni dan otroka

V sredo je bil svetovni dan otroka. Varuh človekovih pravic Peter Svetina je v poslanici poudaril, da v Sloveniji na posameznih področjih v praksi še vedno ni storjeno vse za polno zaščito otrokovih pravic, načela in določila konvencije o otrokovih pravicah pa niso vedno spoštovana. Pri svojem delu tako pogosto opaža, da so družine iz različnih razlogov prikrajšane za pravice iz javnih sredstev, namenjene tudi preživljanju otrok. Omenil je tudi socialno izključenost, medvrstniško in spletno nasilje, dolgotrajna rejništva in težave zaradi ločitve staršev. Še vedno se srečuje s kršitvami pravic romskih otrok, denimo s porokami mladoletnic. Opozoril je tudi na kršitve pravic otrokom beguncem.

Slovinci v zamejstvu (721)

Koroška Slovenka na znamki

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Dr. Angela Piskernik, rojena leta 1886 v Lobniku pri Železni Kapli na Koroškem, prva Slovenka z doktorskim nazivom, botaničarka, naravovarstvenica, narodnoubuditeljska delavka in borka proti nacizmu dobiva zaslužen priznanje tudi v Sloveniji. Znanstvenica slovenskih koroških korenin je velik del življenja preživela v Sloveniji, kjer je pred vojno delala v Deželnem muzeju v Ljubljani, poučevala na gimnazijah v Ljubljani in Novem mestu ter prijateljevala s Kidričevo družino in kulturnim krogom pisatelja Finžgarja. Od leta 1943 do konca vojne je bila zaprta v koncentracijskem taborišču Ravensbrück, kjer so ji sojetnice povedale marsikaj zanimivega, tudi stare kuharske recepte, ki jih je Angela zbrala

v knjigi. Po vojni je bila ravnateljica Prirodoslovnega muzeja v Ljubljani. Pisala je strokovne članke in razprave. Med drugim je napisala tudi priložnik Ključ za določanje cvetnic in praprotnic. Bila je pobudnica za ustanovitev gorske straže in za ustanavljanje naravnih parkov, tudi Triglavskega. Umrla je leta 1967.

Prvi pogovor v nizu Znamenite Slovenke, ki jih organizira Slovenska matica, je bil namenjen prav dr. Angeli Piskernik. Lani so v Ljubljani

odprli park z njenim imenom, od 8. novembra letos naprej pa je dr. Angela Piskernik tudi na poštni znamki. Na Koroškem ima spominski obeležji na Obirskem in v Železni Kapli, želja pa je, da bi po njej imenovali eno od celovških ulic.

V kulturnem domu v Pliberku bo v nedeljo, 24. novembra, ob 14.30 slovesnost v počastitev sedemdesete obletnice ustanovitve Narodnega sveta koroških Slovencev, ene od treh krovnih organizacij Slovencev na

Koroška Slovenka, botaničarka in naravovarstvenica dr. Angela Piskernik, prva Slovenka z nazivom doktorice znanosti / Foto: Wikipedia

Koroškem. Narodni svet je bil ustanovljen 28. junija leta 1949, ker ni soglašal s politiko tedanjega Pokrajinskega odbora Osvobodilne fronte za Koroško. Prvi predsednik Narodnega sveta je bil Joško Tischler. Sedanji predsednik Narodnega sveta je diplomat dr. Valentin Inzko iz Sveč.

V ponedeljek pa sta Narodni svet koroških Slovencev

in Krščanska kulturna zveza podelila Einspielerjevo nagrado, ki jo prejmejo posamezniki iz večinskega naroda na Koroškem, ki se zavzemajo za spoštovanje pravic Slovencev. Prejemnik letošnje nagrade je geograf in univerzitetni profesor dr. Peter Jordan, ki zagovarja dvo- ali večjezično identiteto posameznih območij.

Slovenska prosvetna zveza in Mohorjeva založba predstavljata te dni svoji knjižni darili za leto 2020. V knjižnem daru Mohorjeve je poleg Koledarja še Pratika in Večernice Ivane Vatovec, v daru Slovenske prosvetne zveze pa Koroški koledar, revija Rastje in povest Dadi in leteča torba.

Po svetu

Človekove pravice

Leta 1948 je bila v Združenih narodih sprejeta Splošna deklaracija človekovih pravic. Ljudje, ki so se tistega leta rodili, so zdaj stari že dobrih sedemdeset let. Kaj pa človekove pravice – so se udeležile ali pa so še vedno le deklarirane?

MIHA NAGLIČ

So res univerzalne?

Dr. Petra Roter, profesorica mednarodnih odnosov na FDV, se izkaže kot nadvse primerna sogovornica na to temo. »Odlično je, da imamo Združene narode, seveda pa nikoli nismo z vsem zadovoljni. Združeni narodi so na področju zagotavljanja človekovih pravic, ne samo pravic manjšin, kjer so mogoče odigrali manjšo vlogo, naredili ogromno. Dosežen je bil izjemen napredek z vidika oblikovanja norm na področju človekovih pravic. Imamo številne konvencije, ki so normativni okvir. Združenim narodom je uspelo s tem vzpostaviti pomembnost diskurza o človekovih pravicah kot element civilizacije, napredka v mednarodni skupnosti. V zadnjem času se pa zelo veliko ukvarja z nadzorom nad uresničevanjem človekovih pravic, kar je tudi izjemnega pomena. Seveda smo lahko tudi kritični. Daleč od tega, da je stanje na področju človekovih pravic rožnato. Nasprotno, vidimo, da celotni proces na številnih področjih nazaduje. Ključnega pomena pa je razumevanje, da je varstvo človekovih pravic proces. To ni nikoli končana zgodba. Nekatere države

so sicer boljše kot druge pri tem, a nobena ni ideal. Vedno so področja, ki jih je treba izboljšati, Združeni narodi v sodelovanju z drugimi regionalnimi organizacijami pa imajo pri tem pomembno vlogo. V kontekstu krize multilateralizma vidimo seveda tudi težave na področju varstva človekovih pravic, vključno s področjem zagotavljanja manjšinskih pravic. Populizem, nacionalizem, podarjanje pomena etničnosti, drugačnosti, drugosti pa so ovire na poti do dobrega uresničevanja manjšinskih pravic.« Nekateri menijo, da so človekove pravice iznajdba oz. konstrukt Zahoda, ki ga hoče ta vsiliti svetovnemu Vzhodu. »Osebo verjamem v eno človeško civilizacijo. Takšne razprave so mi s filozofskega vidika zelo tuje. Očitki o kulturni pogojenosti človekovih pravic, ki naj ne bi bile univerzalne, obstajajo že kar dolgo. Študentom že nekaj let dajem kot obvezno literaturo članek indijskega nobelovca Amartye Sena o t. i. azijskih vrednotah, ki na neki način izniči vrednost razmisleka o tem, da obstajajo neke drugačne kulturne vrednote, ki bi zanikale človekove pravice. Seveda se te uresničujejo v različnih okoljih na različne načine, ampak osnovna ideja

človekovih pravic je človekovo dostojanstvo. Ne poznam nikogar iz drugih kulturnih okolij, ki ne bi želel živeti v okoliščinah, v katerih lahko kot ljudje uresničimo svoje interese, svoje cilje, imamo svoj dom in zagotovljeno varnost, lahko poskrbimo za svojo družino in tako naprej. Moramo vedeti, kdo promovira tak diskurz. Pogosto so to voditelji, ki zagovarjajo avtoritarne režime. Azijski režimi naj bi bili tako ekonomsko učinkovitejši, potencialno sicer na račun človekovih pravic. To pa ni nikjer dokazano. Amartya Sen v tem starem članku izpostavlja Bocciano, ki je bila v tem obdobju demokratična država in ki je imela enako gospodarsko rast kot nekatere avtoritarne azijske države. Ta argument torej ne drži. Drugič, ko govorimo o azijskih, afriških, arabskih ali islamskih vrednotah, ti svetovi niso enotni. V Aziji imamo kup različnih držav, različnih tradicij, verskih in kulturnih. In tretjič, v čigavem imenu ti voditelji pogosto zagovarjajo negativen odnos do človekovih pravic? Ljudje v Aziji so upravičeni do človekovih pravic toliko kot vi ali jaz ali kdor koli v t. i. zahodnem svetu. Čeprav so se dokumenti oblikovali v zahodnem svetu, zaradi same

ideje temeljnih človekovih pravic, ki zagotavljajo dostojanstvo vsakega posameznika po načelu nediskriminacije, da smo v pravicah enaki, človekovim pravicam ne moremo odrekati njihove univerzalnosti.« (Vir: Boris Vasev, MMC RTV SLO)

Mali schengen

Tudi na Balkanu se premika. Srbski predsednik Vučić, makedonski premier Zaev in albanski premier Rama so se na nedavnem srečanju v Ohridu v okviru ideje »mali schengena« dogovorili za prost pretok delovne sile in potovanja med državami le z osebno izkaznico.

Da jih ne pozabimo

»Ljudje, ki sem jih v taborišču videl umreti na vešilih – prisostvovanja usmrtitvam so bila obvezna – so nam naročili, naj resnico o njihovih smrtih prenesemo svetu, naj jih ne pozabimo. To je v meni pustilo globoko sled in s filmom sem se začel ukvarjati tudi zato, da bi lahko pripovedoval zgodbe o holokavstvu.« To je povedal hrvaški filmski producent Branko Lustig (1932–2019). Na dolgem seznamu filmov, ki jih je produciral, sta tudi Schindlerjev seznam in Gladiator. Za oba je dobil oskarja. Umril je 14. novembra v Zagrebu.

Eleanor Roosevelt, prva dama ZDA v letih 1933–1945, v rokah drži Splošno deklaracijo človekovih pravic, fotografirana novembra 1949 / Foto: Wikipedija

Pogled na goro Musala (2925 m n. m.) v pogorju Rila v Bolgariji, ki je najvišji vrh Balkana in je že v Evropski uniji

Prizor iz filma Schindlerjev seznam (1993), pri katerem je bil Branko Lustig eden od producentov in je za svoje delo dobil oskarja / Foto: promocijsko gradivo

Za boljšo šolo (48)

Kriteriji ocenjevanja znanja

IVKA SODNIK

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli takoj v drugem členu pravi, da se učenčevo znanje preverja in ocenjuje tako, da se upoštevajo poznavanje in razumevanje ciljev in standardov, sposobnost analize in interpretacije ter sposobnost ustvarjalne uporabe znanja. Obstaja več lestvic ocenjevanja znanja, v našem okolju se najpogosteje omenjata t. i. Bloomova in Marzanova taksonomija.

Na prvem mestu je torej poznavanje in pomnjenje podatkov oziroma reproduciranje učne snovi, kot jo je narekoval učitelj ali je zapisana v učbeniku. Vendar takšno faktografsko znanje

ne bi smelo zadoščati za odlično oceno. Učenec mora pokazati, da učno snov tudi razume in ve, kako neke podatke uporabiti v praksi. Poleg tega zna odgovoriti na pomembna vprašanja, kot so: kdo, kje, zakaj, kako, kaj misliš ... S takšnimi vprašanji, ki terjajo neki miselni napor, učimo učence razmišljati in iskati ustvarjalne rešitve.

Posebej dragoceno je učenje kritičnega mišljenja. Samo te višje ravni znanja bi smele prinašati odlične ocene, zato so kriteriji ocenjevanja izredno pomembni in bi jih morali učenci in starši dobro poznati. Zaradi nepoznavanja kriterijev so posebej razočarani tisti starši, ki

otroku pomagajo pri učenju tako, da ga pred odhodom v šolo vprašajo in preverijo, ali se je otrok učno snov naučil na pamet. Kako da ni dobil odlične ocene, če pa je doma vse znal, se potem pritožujejo v šoli. Še posebej bi morali kriterije poznati in jih uporabljati pri ocenjevanju učitelji. V tej luči je povsem nesprejemljivo izgovarjanje, da imamo v naših šolah toliko odličnih ocen zaradi pritiskov staršev. Starši ne ocenjujejo znanja, imajo pa pravico vedeti, kakšno znanje oziroma neznanje se skriva za pridobljeno oceno.

Zato je bilo ob uvajanju devetletke (in še danes je tako) veliko izobraževanj namenjenih prav ocenjevanju

znanja in veliko se govori o drugačnem, sodobnem pojmovanju znanja. Da znanja ne moremo razumeti samo kot poznavanje faktografskih podatkov, pač pa širše. Tudi v ciljnih osnovnošolskega izobraževanja imamo zapisano, da želimo izšolati kritičnega in razmišljujočega učenca, ki bo usposobljen za vseživljenjsko učenje in trajnostni razvoj in ki se bo znal dejavno in odgovorno vključiti v demokratično družbo. Očitno teh visokih zvenecih ciljev nismo nikoli povsem razumeli in jih posvojili, sicer se ne bi znašli v poplavi odličnih ocen in se ne bi pritoževali nad učenci, da se samo »piflajo« in ne znajo kritično razmišljati.

Kdo jih bo pa naučil samostojno razmišljati, če ne šola? Zato v današnji šoli, kjer še vedno največ šteje faktografsko znanje, še vedno premalo pozornosti in časa namenjamo pridobivanju bolj zahtevnih znanj. To potrjujejo tudi rezultati nacionalnega preverjanja znanja, kjer naloge že v precejšnji meri preverjajo višje ravni znanja in potem prihaja do velikih razlik med šolskimi ocenami in rezultati nacionalnih testov. Prav zato se del šolske stroke zavzema, da bi pri vpisu v srednje šole poleg šolskih ocen upoštevali tudi učne dosežke na nacionalnem preverjanju znanja.

Zgodbe

Rodila se je v Medvodah, raziskovala med Indijanci

S projekti skušajo obuditi spomin na slovensko antropologinjo dr. Branislavo Sušnik. Njene raziskave so bile skoraj v celoti posvečene staroselskim kulturam Paragvaja, kjer je živela od marca 1951. Tam je še vedno izjemno cenjena, pri nas pa je celo v rojstnem kraju Medvode slabo poznana. To želijo spremeniti. Prihodnje leto bo minilo sto let od njenega rojstva.

MAJA BERTONCELJ

Dr. Branislava Sušnik, antropologinja, ki je svoje znanstveno delovanje posvetila preučevanju paragvajskih staroselcev. Rodila se je 28. marca 1920 v Medvodah, umrla je 28. aprila 1996 v Asunciónu v Paragvaju.

V Sloveniji še premalo poznana

V tujino je odšla zaradi političnih vzrokov in je bila na domačih tleh dolga leta zamolčana. Posledično jo Slovenci premalo poznamo, glede na rezultate ankete, ki je bila izvedena letos septembra, je dokaj neznana celo v svojem rojstnem kraju, Medvodah. Na vprašanje, ali veste, kdo je Branislava Sušnik, je le 13,6 odstotka vprašanih odgovorilo pritrdilno. Odstotek se je verjetno že in se še bo povečal. V Medvodah namreč poteka projekt Simbolni spomenik Branislavi Sušnik, v sklopu katerega je bilo že izvedeno omenjeno anketiranje prebivalcev Medvod, delavnic z medvoškimi šolarji, v Knjižnici Medvode so o Branislavi Sušnik odprli razstavo, pred kratkim je prav tako v knjižnici o njej potekal pogovorni večer. Marca prihodnje leto bo v Medvodah v sklopu obeležitve stote obletnice njenega rojstva in v sodelovanju z Javnim zavodom Sotočje še posebna razstava. Obletnico rojstva dr. Branislave Sušnik bodo prihodnje leto obeležili tudi dogodki na

državnem in mednarodnem nivoju. Osrednji bo odprtje razstave v Slovenskem etnografskem muzeju novembra 2020 v sodelovanju Slovenskega etnografskega muzeja in Etnografskega muzeja Andrés Barbero iz Paragvaja.

»S pomočjo terenskega dela, umetniškega ustvarjanja, razstave, delavnic, javne predstavitve in pogovora skušamo obuditi spomin na Branislavo Sušnik in njeno delo, obenem pa spregovoriti o kompleksnosti, ki ga spomin in spominjanje nosita s seboj. Z enakimi metodami dela, kot jih je uporabljala tudi sama, smo si jo prizadevali ponovno prinesiti v njen rojstni kraj v obliki podobe, ki je hkrati eksotična in lokalna. To nam lahko v vsej svoji kompleksnosti pomaga bolje ugledati sebe pa tudi razumeti, kako vidimo druge,« pojasnjuje dr. Barbara Pregelj iz medvoške založbe Malinc, ki projekt Simbolni spomenik Branislavi Sušnik vodi skupaj z urugvajsko-slovenskim umetnikom Franciscom Tomsichem in lokalnimi zavodi.

Kmalu se je zapisala znanosti

Življenje dr. Branislave Sušnik je bilo v veliki meri posvečeno znanosti, ki se ji je kmalu zapisala. Koliko časa je živela v Medvodah, ni znano, prav dolgo pa verjetno ne. Kot je v prosti enciklopediji zapisano o njenem življenjepisu, je osnovno

šolo in klasično gimnazijo obiskovala v Ljubljani, leta 1937 se je vpisala na univerzo, kjer je diplomirala iz prazgodovine in zgodovine na ljubljanski Filozofski fakulteti. Hkrati je na Dunaju študirala etnozgodovino in uralo-baltiško jezikoslovje. Leta 1942 je končala študij z doktoratom iz etnozgodovine in uralo-altajskega jezikoslovja. Od leta 1942 do 1943 je na Vatikanskem biblijskem inštitutu v Rimu začela študij kultur in jezikov Male Azije. Diplomirala je iz proučevanja klinopisnih plošč iz Kapadokije, nastalih okoli tri tisoč let pred našim štetjem. V Rimu je stanovala pri šolskih sestrah, ki so ji kasneje odločilno pomagale. Po končanem študiju se je vrnila v Slovenijo.

Njen oče Jože Sušnik je bil na začetku druge svetovne vojne umorjen. O tem času ni rada govorila. Ko je hotela zbežati v Italijo, so jo ujele in zaprli v zaporu v Ajdovščini. Nato je odšla na Korosko in kasneje kot begunka v Rim k šolskim sestram. Leta 1947 je odšla v Argentino v Buenos Aires. Pot z ladjo je trajala en mesec in medtem se je naučila špansko. Bila je izjemno nadarjena za jezike, kar se je potrdilo tudi kasneje. Na povabilo šolskih sester je odšla v misijon med domorodce Toba. Proučevala je njihovo kulturo ter jezik in o tem izdala obsežno študijo. Leta 1951 je na povabilo ustanovitelja Etnografskega muzeja Andrés Barbero odšla v Asunción v Paragvaj. Leta

Antropologinja Branislava Sušnik med staroselkama / Vir: arhiv NUK

1952 je prevzela vodenje muzeja in ga je vodila vse do svoje smrti leta 1996. Opravila je njegovo reorganizacijo in povečala muzejsko zbirko. Veliko je bila na terenu in organizirala več odprav med staroselce. Za znanstveno proučevanje in stik z indijanskimi ljudstvi se je morala naučiti njihovega jezika. Zнала je kar osem indijanskih jezikov. Proučevala je tudi ostala avtohtona ljudstva v Boliviji in Braziliji. Dvajset let je na Filozofski fakulteti univerze v Asunciónu vodila katedro za ameriško arheologijo in etnologijo.

V svoji dolgi in bogati znanstveni karieri je napisala teoretično osnovo za razvoj socialne antropologije in zgodovine Paragvaja ter številne študije o običajih in jezikih posameznih plemenskih skupnosti. Njena bibliografija zajema okoli sedemdeset del. Za življenjsko delo je leta 1992 prejela paragvajsko nacionalno nagrado za dosežke v znanosti in bila posmrtno odlikovana za znanstveni prispevek k paragvajski identiteti. V svojem delovanju je največji pomen posvečala terenskemu delu. Njen moto je bil Med Indijance! S terena je prinašala bogato gradivo ter nato vneto katalogizirala in pisala. Njen vzornik je bil Friderik Baraga.

O njej tudi film

O dr. Branislavi Sušnik je bil že pred leti posnet film z naslovom Šamanka Branka. Predvajan je bil tudi 12. novembra v Knjižnici Medvode

na domoznanskem večeru o tej znanstvenici. Sledil mu je pogovor z režiserjem Matjažem Žbontarjem, ki je Sušnikovo označil za najbolj zanimivo Slovenko, njeno delo mu je predstavi-

dala cigareto. Nikoli ne bom pozabila te stare Indijanke, kajti ko sem hotela poznati vse pridevnike v tobskem jeziku, me je to stalo kar celih štirinajst cigaret. Mlada Indijanka, ki je bila že v misi-

Za domačinske izraze (glagole, samostalnike in pridevnike) se je staroselcem oddolžila z darili v obliki moke, soli, slanega krompirja in cigaret.

la umetnostna zgodovinarica Irene Mislej, in antropologinja Marijo Mojca Terčelj. Pred kratkim se je vrnila iz Paragvaja. Ukvarja se z analizo dela in življenja Branislave Sušnik v okviru raziskovalnega projekta, katerega namen je postavitev razstave ob stoletnici njenega rojstva. »Občudujem njeno izjemno voljo. Veliko je bilo ovir, a je vztrajala,« je poudarila Terčeljeva.

Nova spoznanja

Izvedeli smo številne zanimivosti, med drugim tudi to, da je živela samotarsko, veliko delala ... V zgodnjih pismih sestri je pojasnjevala tudi, kako je med staroselci nabirala slovar. Za domačinske izraze (glagole, samostalnike in pridevnike) se je oddolžila z darili v obliki moke, soli, slanega krompirja in cigaret. Slednje, ker je bila strastna kadilka. »Hotela sem jih malo pridobiti in sem jim sem in tja dala kakšno cigareto ali tobak. Tudi indijanske žene rade žvečijo tobak. Kmalu so se na to tako privadile, da so, še zlasti ena stara ženica, odprle usta le, kadar sem jim

jonskem zavodu pri sestrah, je hotela piškote za otroka, zato sem morala indijanske glagole plačati s piškoti. Mlade indijanske deklice so svoje samostalnike prodale za bombone,« je zapisala. Njena pot na odprave je bila dolga, tako v smislu poti same, ki je bila povrhu še nevarna, kot tudi pri pridobivanju različnih dovoljenj.

Domoznanski večer so obogatila nova spoznanja. Med udeleženci sta bila namreč celo sorodnika Sušnikove. »Moja mama je živela do 95. leta in je veliko vedela, a kaj, ko mene takrat te teme niso toliko zanimale, tako da prav veliko ne vem. Povezani smo bili z njeno sestro, s katero pa se, kot vem, nista preveč razumeli. Kar sem slišal tudi danes, je res nekaj enkratnega. Branislava Sušnik je bila izjemna,« je povedal Lado Marn iz Kranja.

Ob stoti obletnici njenega rojstva bo Branislava Sušnik tudi skozi omenjene projekte gotovo dobila pomembnejše mesto tudi v slovenskem prostoru. Kot je dejala Terčeljeva, je še vedno čas, da jo bomo znali ceniti.

V Medvodah sta o Branislavi Sušnik spregovorila Matjaž Žbontar, režiser filma Šamanka Branka, in antropologinja Marija Mojca Terčelj (v sredini). Pogovor je vodila Barbara Pregelj.

Zanimivosti

Sobarice so uigrana ekipa

Glavna sobarica v Hotelu Špik v Gozdu - Martuljku Ramiza Ališić je prejela posebno priznanje Turistično-gostinske zbornice Slovenije za uspešnost in kakovost. »Zelo pomembni so dobri odnosi. Če so, ni nobenih težav,« pravi nagrajenka.

URŠA PETERNEL

»V tem hotelu delamo dobri ljudje. Štirideset nas je in tudi zato smo tako uspešni, ker sodelujemo med seboj, si pomagamo in nihče se ne počuti manj ali več vrednega. To občutijo tudi naši gosti, zato tako radi hodijo k nam,« pravi Ramiza Ališić, glavna sobarica v Hotelu Špik v Gozdu - Martuljku, ki je pred kratkim prejela priznanje Turistično-gostinske zbornice Slovenije za posebne dosežke in doprinos k dvigu kakovosti storitev.

Jeseničanka z dušo in srcem opravlja svoje delo. Kot sobarica je delala v vseh hotelih Hit Alpinee, v Hotelu Špik pa je od leta 2009, kjer je postala glavna

»Gost pričakuje, da bo vse čisto. Soba mora biti pospravljena, sobarice so uigran tim in točno vedo, kaj morajo narediti. In lahko zatrdim, da je čistoča v našem hotelu na zelo visoki ravni in da so gostje zelo zadovoljni.«

»V službi in v življenju nasploh moraš biti sproščen. Če si v stresu, to prenašaš na druge ljudi. Zato se vedno trudim za pozitiven odnos. Če si pozitiven, vse uspeva! Umirjeno življenje. Dobra volja. Vse bo v redu.«

sobarica oziroma vodja gospodinjstva oddelka. V njeni ekipi je osem sobaric, ki so, kot jih opiše, vse izjemno pridne, delavne. »Tega poklica ne more opravljati vsakdo. Sobarica je v osebnem stiku z gosti, zato mora biti zanesljiva, poštena. Žal jih je zelo težko dobiti, prihajajo zvečine iz držav nekdanje Jugoslavije,« pravi. Vse se udeležijo tečaja slovenskega jezika, pomembno je tudi vsaj osnovno znanje tujih jezikov, kot so angleščina, nemščina, italijanščina.

»Da razumejo gosta, če želi brisačo, kopalni plašč ...« Delo je zahtevno, delajo »v petek in svetek«, ob koncih tedna, vse praznike ... Ališićeva ceni svoje sodelavke. »Zelo pomembni so dobri odnosi. Če so, ni nobenih težav.«

Ališićeva je posebej ponosna, da so v hotelu na njeno pobudo zaposlili svojo ekipo sobaric, prej je namreč čiščenje opravljal čistilni servis. Ker so bile izkušnje v Hotelu Špik tako dobre, je Ališićeva na noge postavila tudi ekipo sobaric v Hotelu Korona v Kranjski Gori (oba hotela sta v lasti družbe Hit). Tako zdaj organizira in usmerja delo v kar dveh hotelih. »Zato me cenijo in zato so me tudi predlagali za priznanje,« pravi sogovornica,

Ramiza Ališić, glavna sobarica v Hotelu Špik / Foto: Gorazd Kavčič

ki pa jo še bolj od priznanja veseli visoka ocena gostov za čistočo hotelov.

Žal pa slovenska država ne ceni dovolj zaposlenih v gostinstvu in turizmu in tudi plače sobaric so prenizke, opozarja. Zato bi država morala narediti nekaj na tem področju, spremeniti

kolektivno pogodbo; žal vse preveč delavcev odhaja v tujino in tam išče boljše prilžnosti.

Ališićeva v Sloveniji živi že 35 let. Iz Bosne je prišla na Jesenice, ko še ni dopolnila 18 let, za fantom, ki je kasneje postal njen mož. Ima dva sinova, starejši ima

34, mlajši 24 let. V prostem času najraje bere. Na vprašanje, ali ima tudi doma vselej vse pospravljeno, pa v smehu odgovori, da ni nikakor obsedena s čistočo. »Kar mora biti, je seveda pospravljeno. Sicer pa si rečem: česar ne naredim danes, bom pa jutri ...«

Vsi smo želeli biti kuharji ...

Vodja kuhinje v Hotelu Korona v Kranjski Gori Janja Bučič je prejela priznanje turistično-gostinske zbornice za posebne dosežke in doprinos k dvigu kakovosti storitev, podelitev je bila na nedavnih Dnevih slovenskega turizma.

SUZANA P. KOVAČIČ

V kuhinji Hotela Korona jih je trinajst, skupaj z vodjo kuhinje Janjo Bučič. »Največ je vreden pogovor s sodelavci, želim, da se čim manj čuti, kdo je "šef". Z dostopnostjo, odkritim odnosom lahko še največ iztržiš od zaposlenih,« je prepričana Bučičeva, ki z družino živi v Gozdu - Martuljku. V Slovenijo je prišla iz Bosne leta 1983. V Radovljici je končala Srednjo gostinsko šolo, smer kuhar, prvo zaposlitev kot kuharica je dobila v nekdanjem Penzionu Špik v Gozdu - Martuljku. Čez čas je šla za slaščičarko v Hotel Špik v Gozdu - Martuljku, od leta 2005 je zaposlena v Koroni. Četudi je vodja kuhinje, pogosto še prime za kuhalnico. »Vsako jutro okrog osme ure se s sodelavci usedemo in pomenimo, kaj bomo pripravili za tisti dan. Imamo samopostrežno restavracijo in ponudbo a la carte, jedi so raznovrstne

Vodja kuhinje Janja Bučič z mangovo sladico, ki je med gosti zelo zaželena / Foto: Tina Dokl

– za vsak okus nekaj, sledimo tudi sezonski ponudbi, kot so v tem času jedi, pripravljene iz buč, kostanja ... Gost si lahko, če želi, iz petih krožnikov sam sestavi svoj meni. Vsak mesec imamo

za goste tudi dve brezplačni pogostitvi v sklopu igralnice. Ena pogostitev je vedno slovenska s tradicionalnimi jedmi, druga je tematska, kot je bil pred nedavnim britanski večer. Veliko je tudi

t. i. VIP-večerij. Ob posebnih priložnostih se zvečer vrnem na delo in sodelavcem pomagam in jim pokažem, kako sem si kaj zamislila. Ne smemo pozabiti, da jemo tudi z očmi, zato

je zelo pomembno, kako je hrana videti na krožniku. Veliko imamo rednih gostov in treba se je domisliti, kako jedi pripraviti in ponuditi še na drugačen način. Je kar izživ,« je povzela Janja Bučič.

Težko jo boste videli krožiti med gosti; kot pove, se v kuhinji še najbolje počuti. O tem, kako cenjen je danes

biti kuhar in natarar. Zase pa lahko rečem, da mi ni žal, da sem se odločila za ta poklic. Kvaliteten kuhar je za Bučičevo človek idej, ki zna pogledati po kuhinji in iz sestavin, ki so tisti trenutek na voljo, ustvariti nekaj novega. »Tako smo prišli do sladice, ki je pri naših gostih zelo zaželena. Pripravljali smo ve-

Kvaliteten kuhar je za Janjo Bučič človek idej, ki zna pogledati po kuhinji in iz sestavin, ki so tisti trenutek na voljo, ustvariti nekaj novega.

kuharski poklic, pa meni: »Je zelo težek poklic. Če ga želiš opravljati, ga moraš imeti zares zelo rad. Dela se vse dni v tednu, najbolj naporni so konci tedna in prazniki. Dela se ure in ure. V našem podjetju smo, mislim, kar cenjeni in spoštovani, na nivoju države pa so poklic kuharja in natararja razvrednotili in težko je danes dobiti kader. Ko sem jaz začela pred več kot 35 leti, je vsak želel

čerjo, na delovni površini so bile maline pa mangov pire, okušala sem, kako gre to skupaj in nastala je mangova sladica,« je razložila Bučičeva, ki najraje ustvarja prav sladice. Tudi doma je »prva« kuharica, na domačem meniju pa je še največ zelenjave, testenin in svežih rib. V prostem času bere romane, kolektorske in rola. O priznanju pa pove: »Lepo je, da tudi drugi opazijo tvoj trud.«

Obletnice

V Kranju požare organizirano gasijo zadnjih sto štirideset let

Leto 2019 je leto številnih gasilskih jubilejev. Naj naštejemo samo nekatere najpomembnejše: sto petdeset let organiziranega gasilstva v Sloveniji, sedemdeset let Gasilske zveze Slovenije, petdeset let Slovenskega gasilskega muzeja dr. Branka Božiča v Metliki, deset let Gasilske zveze Gorenjske ... Ta mesec pa je minilo tudi sto štirideset let od ustanovitve prvega gasilskega društva oziroma tedanje požarne brambe v Kranju.

SIMON ŠUBIC

Našteti jubileji, ki so jih letos praznovali v najmnogičnejši organizaciji v državi, Gasilska zveza Slovenije (GZS) namreč šteje približno 162 tisoč članov, so bili pred kratkim tudi tema okrogle mize Slovenski in kranjski gasilci praznujejo, ki jo je pripravil Gorenjski muzej in na kateri temelji tudi pričujoči skok v zgodovino kranjskega gasilstva. Pa tudi na dodatni razlagi enega od udeležencev okrogle mize in enega najboljših poznavalcev zgodovine slovenskega gasilstva Kranjčana Viljema Tomata, nekdanjega podpredsednika Gasilske zveze Slovenije, danes pa med drugim člana komisije za zgodovino požarnega varstva in gasilstva ter kulturne dejavnosti pri GZS ter tudi člana komisije za zgodovino pri mednarodni gasilski organizaciji CTIF.

»Ljudje so se sprva neorganizirano povezovali v boju proti ognjenim zubljem, ki so uničevali imovino in jemali človeška življenja. Že v srednjem veku in nato še v novem veku so požarni redi nakazovali začetke organizirane službe za varstvo pred požari. Vzporedno z družbenim in gospodarskim razvojem se je povečala skrb za požarno varnost. Prvo požarno brambo na slovenskih tleh je leta 1869 ustanovil metliški graščak dr. Josip Savinšek, ki je sprožil proces ustanavljanja novih in novih požarnih bramb. Poleg nalog

gašenja in reševanja so imele še družben, kulturni in nacionalni pomen, saj so negovale slovensko besedo in gojile slovensko narodno zavest,« je uvodoma povedala voditeljica okrogle mize kustosinja Gorenjskega muzeja Alenka Pipan, sicer tudi sama operativna prostovoljna gasilka.

Tombola že leta 1891

Po tolmačenju mednarodne gasilske organizacije se za organizirano gasilstvo društvo obstaja moštvo, v katerem imajo člani definirane funkcije in tudi izvajajo redne vaje, je razložil Tomat. »Ko so to lahko dokazali, se šteje, da je tam delovalo gasilsko društvo ali požarna bramba. Pri nas ustanovitev dokazujemo z listinami ali o ustanovnih zborih ali o potrjenih pravilih. Mimogrede, prvo društvo je bilo res uradno ustanovljeno v Metliki leta 1869, a Ljubljana je že 1864. leta sprejela na pripravljalnem odboru svoja pravila in jih poslala v Gradec, kjer pa jih niso potrdili, tako da se je požarna bramba v glavnem mestu ustanovila leto dni kasneje kot v Metliki,« je povedal. Po Avstro-Ogrski je sicer ustanavljanje požarnih bramb precej promoviral predvsem Ferdinand Jergič iz Celovca, ki je prodajal gasilsko opremo za tovarno Metz, je dodal. »Požarne brambe je promoviral tudi pri nas in ne nazadnje tudi v Varaždinu, kjer je

najstarejše gasilsko društvo v nekdanji Jugoslaviji, ustanovljeno leta 1864.«

V Kranju je požarna bramba nastala deset let po ustanovitvi prve slovenske požarne brambe v Metliki in tudi dve leti po ustanovitvi požarne brambe v Škofji Loki, prve na Gorenjskem. Po velikem požaru na Hujah je k njeni ustanovitvi meščane pozval tedanji kranjski župan Karel Šavnik. 8. novembra 1879 je tako Pri Petrčku v Kranju potekal prvi občni zbor, slab mesec kasneje, 1. decembra, so bila potrjena še pravila društva. »Prvi, ki so bili na čelu društva – Matej Pirc, Ferdinand Sajovic, Vinko Majdič in Konrad Pučnik – so bili skupaj le šest let. Nato pa so leta 1885 izbrali na čelo Karla Jägerja, ki je vodil društvo do leta 1893. Po rodu je bil Švicar, v Kranju pa je imel svojo kavarno,« razlaga Tomat. Kranjsko društvo je poznano tem, da so imeli prvo tombolo že leta 1891 in da so leta 1898 ustanovili Godbo prostovoljne požarne brambe Kranj, pravi Tomat. Tombole so prirejali vsako leto, razen med prvo in drugo svetovno vojno. Prirejali so jih zato, da so z izkupičkom nabavljali gasilsko opremo – podobno kot to danes delajo gasilska društva z veseljami. »Ne vem, ali so kje shranjeni kakšni podatki o izvedbi tombol, vsaj tistih okoli leta 1950. Vem pa, da so zapisniki o delu društva pisani v slovenščini vse od leta 1889. To je kar 10 let prej, kot so v slovenščini pisani zapisniki

Požarna bramba Kranj, civilist z brado v prvi vrsti je Karl Jäger / Foto: arhiv družine Jerala

Poveljstvo Prostovoljnega gasilskega društva Kranj, leto 1952 / Foto: arhiv Viljem Tomat

v gasilnem društvu Ljubljana,« izpostavlja Tomat.

Leta 1964 združitve v eno društvo

Leta 1911 so pri društvu osnovali reševalni odsek in društvo preimenovali v Prostovoljno gasilsko in reševalno društvo Kranj. Na dopisih so imeli naslov napisan tudi v cirilici in še v francoščini. Prvi avto za prevoz tako opreme kot ranjencev so dobili leta 1924, posebni rešilni sanitetni avtomobil pa so kupili leta 1931. Leto kasneje je občina plačevala dva poklicna gasilca. Franc Troha je bil šofer, Franc Remic pa je bil njegov pomočnik in gospodar društva. Leta 1934 so kranjski gasilci dobili nov avto z 18-metrsko gasilsko lestvijo; o njenem prevzemu pred mestno hišo je Ivan Savnik posnel kratek film.

Med drugo svetovno vojno se je gasilska četa preimenovala v Freiwillige Feuerwehr Krainburg (Prostovoljna požarna bramba Kranj). Gasilci so se lahko gibal tudi

zvečer, ko je bila policijska ura, so pa morali hoditi počasi in niso se smeli voziti s kolesi.

Med vodji kranjskega gasilskega društva Tomat izpostavlja tudi Mavrilija Mayerja. »Sam se ga spominim po imenu Rici Mayr, ki je bil vedno v pumparicah in imel obrito glavo. Kjer je danes gostilna, so imeli Mayerjevi pivovarno. Društvo je vodil od leta 1927 do leta 1945 kot načelnik, nato pa do leta 1948 kot poveljnik.« Rici Mayer je gasilsko četo vodil tudi med okupacijo. »Ko je v Kranj prišla leta 1943 iz Berlina na kontrolo gasilska inšpekcija in našla vse v najlepšem redu, so ga povabili na večerjo v hotel Europa. On pa jim je odgovoril: "Sem Slovenec in Slovenecem je obisk javnih lokalov prepovedan!" Rici je bil poznan tudi kot gojitelj postri v ribogojnici, ki jo je naredil v Besnici,« pojasnjuje Tomat.

Po zakonu o gasilstvu iz leta 1948 znova uvedejo poimenovanje Prostovoljno gasilsko društvo Kranj. Na čelo

društva je kot predsednik prišel Nace Reš, po letu 1953 pa Viktor Štefe in kot poveljnik Jožko Šiling. V začetku leta 1959 je občinska skupščina Kranj ustanovila gasilski poklicni vod pod vodstvom Janeza Grosa. Glede datuma ustanovitve je nekaj nejasnosti, a kot je na okrogli mizi razložil Tomaž Vilfan, v. d. direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj, je bil odlok o ustanovitvi poklicnega gasilskega voda s 24 gasilci sprejet 16. februarja 1959, 4. januarja 1962 pa nato odlok o poklicni gasilski četi s 44 gasilci in petimi dodatnimi zaposlenimi. Med številnimi mejniki omenimo še 23. februar 1964, ko je prišlo do združitve prostovoljnih gasilskih društev Kranj in Primskovo, slednje ustanovljeno leta 1922, v novo Prostovoljno gasilsko društvo Kranj - Primskovo. To skupaj z ostalimi petnajstimi gasilskimi društvi, enim industrijskim gasilskim društvom in Gasilsko reševalno službo Kranj nadaljuje 140-letno tradicijo organiziranega gasilstva v Kranju.

Gašenje požara v Agromehaniki leta 1986 / Foto: arhiv PGD Kranj - Primskovo

Na robu

Mami in njeni moški, 2. del

Posilstvo

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Ob večerih je imel "očka Mirko" navado, da si je na leseni deski rezal domačo suho salamo, zraven pil pivo in na ves glas cmokal, ko je dal v usta kos kruha. Z bratcem sva sedela na divanu in ga gledala. Niti enkrat samkrat ni rekel, ali bi tudi midva kaj pojedla. Pa tako lačna sva bila!...«

Neli je kasneje, ko je iskala duhovno pomoč, kot ji reče, naletela še na desetine podobnih zgodb, kot je njena.

Moti jo, ker imajo tudi mediji polna usta nekih primerov iz tujine, če pa že omenjajo domače, pišejo o tistih, v kateri se dogajajo grde reči predvsem zaradi revščine.

»Si predstavljate, kako se je počutil moj brat, ker mami nikoli ni prišla na govorilne ure? Nikoli! Vsak večer jo je skrbelo, ali bo dovolj hrane za Mirka, za naju ji ni bilo mar! Ko sem prišla v puberteto, sem včasih jezila, a me je zatrla z besedami, naj bom tiho, da mi "vse da, kar ima". Ni mi povedala, da moram med menstruacijo skrbeti za čistočo. Vložke sem kradla njej, ni se spomnila, da bi jih kupila tudi zame. Mirko ji je večkrat dejal, da je izjemna ženska, in na teh besedah je plavala nad oblaki in zlepa ji ni uspelo, da bi se prizemljila!« je povedala za malo vmes, preden se je ponovno vrnila k svoji zgodbi.

»Pri vsaki večerji, pa ni važno, je bil to petek ali svetek, sva z bratom morala počakati, da se je Mirko najedel. Toliko mesa, kot ga je zmetel vase on, ga ni nihče, ki sem ga poznala. Kotlet za kosilo, suha salama za večerjo in zajtrk. Kaj je jedel za malico, ne vem, ker nisem spraševala. Ko se je nažrl, sva se usedla z bratom na klop, mama

nama je nalila v skodelici vročega mleka, vanj pa sva namakala stare žemlje, ki jih očim je prinesel iz trgovine, v kateri je delal. Medtem ko sva jedla, je na glas navijal kasete z neko butasto muziko, ki ga je spominjala na čas, ko je v Srbiji služil vojsko. Enkrat mesečno je prišla na obisk tudi njegova mama. Morala je preveriti, kako si je njen sinko postlal. Dan pred njenim prihodom sva z mamo kot nori pospravljali po stanovanju. Čistoča je bila edina stvar, ki je bila pri nas res na nivoju. Mirkova mama sploh ni bila napačna! Ko je šel brat k birmi, je bila njegova botra – in kar precej daril je dobil od nje.

Potem je mami, ta tepka, zanosila. Ko je povedala Mirku, jo je kar pred menoj silil, naj splavi, češ da je prestara za otroka. A je bila trmasta in mu je ugovarjala. Takrat jo je prvič udaril. Tako ploskoma čez usta. Potem je udaril še mene. Zmerjal je naju s kurbo in prasico. Strašno je bilo ... Dejal je, da sva skupaj skovali peklenski načrt, kakoga z otrokom privezati nase. A on tega ne bo dopustil, on že ne!

Ko je prišla na obisk njegova mama, ga je poskušala pregovoriti, a je potem

udaril še njo. V svoji otroški naivnosti sem bila prepričana, da je za vse kriva mama, ker ni znala z moškimi oziroma ker je zmeraj našla takšnega, ki ga nobena druga ni marala.

Nekoč mi je bilo vsega dovolj, o vsem, kar se je dogajalo pri nas, sem povedala mami sodelavki Mimi. Ta je vročo novico razbobnala v podjetju, in ko je naslednji dan mama prišla v službo, so jo napadli, češ kaj počne, nazadnje jo je k sebi poklical sam direktor in ji napel nekaj vzgojnih. Mama je molčala in gledala v tla. Jeza v njej pa je rasla. Ko sem prišla domov, takrat sem bila že v srednji šoli, me je pričakala v predsobi z veliko kuhalnico v roki. Začelo je padati po glavi, po hrbtu, po nogah. Ko se me je bratec oklenil, da bi me branil, je pretepla tudi njega. Potem je odprla vrata in me porinila skozi nje. Bil je zoprn jesenski večer, deževalo sicer ni, je pa bilo zelo hladno. Vso noč sem hodila po ulici gor in dol ter preverjala, ali so domača vrata odprta. Bratec mi je kasneje povedal, da je malo manjkalo, pa bi napodila tudi njega.

Malo po peti uri, ko je šla v službo, sem se priplazila, se preoblekla in najedla. Mirka še ni bilo na spregled, se je pa iz spalnice slišalo njegovo smrčanje. Tresla sem se od strahu, medtem ko sem očetu pisala pismo in mu vse povedala. Prosila sem ga, ali me vzame k sebi. To se seveda ni zgodilo. Čez dva dneva me je v šoli pri vratarju

čakalo sporočilo. Predlagal mi je, naj se preselim v internat, da bo poskrbel za vse stroške. Kako naj grem brez brata?!

V mesecih, ko so se sošolke pripravljale na maturantski ples, sem imela toliko težav in stisk, da sem nenehno bruhala. V tednu dni sem opazno shujšala. Nihče ni vedel, da sem vdrla v neko zapuščeno hišo, kjer sem prespala več noči zapored, zjutraj pa sem prihajala domov. V nedeljo seveda ne, ker mi mama ne bi pustila v stanovanju.

V strašni stiski sem ponovno poiskala Mimi. Po očeh sem ji videla, da jo je postalo malo strah. Mogoče je spoznala, da je naredila narobe, ker je prvič vse, kar sem ji zaupala, razčlenčala? Obljubila je, da se bo z mamo pogovorila. Naslednji dan sem se po desetih dneh končno vrnila domov. Z bratom sva se objela, kot da se že sto let ne bi videla. Ponoči je prišel k meni v posteljo in se stiskal v mojem naročju.

Življenje pod našo streho je bilo podobno nočni mori. Četudi se je mami nosečnost poznala, jo je Mirko skoraj vsak dan pretepel. Ona ga je zmerjala, on je delil udarce. Če se mu je zaklenila v kopalnico, je tepel mene in Joška. Najraje bi pustila šolo, vzela k sebi brata in se zaposlila. Nekaj mi je reklo, naj tega ne storim, da bo še slabše.

Žal sem na maturi padla iz matematike. Sanje o študiju so splavale po vodi.

Poiskala sem si službo, oče mi je nakazal nekaj denarja, da sem lahko preživela do prve plače. Mama je rodila polsestrico, Mirko ni prenesel otroškega joka, zato se je, hvala Bogu, odselil neznanano kam. Mama pa me je pregovorila, naj se vrnem domov, da bo vse dobro. Ker sem bila sama in osamljena, sem jo ubogala.

Ko je le ne bi! Ni še bilo konec njene porodniške, že je privlekla v hišo novega moškega! Sanjalo se mi ni, kje je tega našla. Bil je precej mlajši od nje, na prvi pogled kar lep moški. Že po nekaj dneh se je izkazalo, da je potreboval zgolj streho nad glavo. Začel se je vtikati v naju z bratcem, če je sestrica jokala, mi je ukazal, naj jo odnesem na dvorišče. Ni hodil v službo, mama ga je zalagala z denarjem, samo da je ostal pri njej. V ustih sta mu manjkala dva zoba in njegovo veliko veselje je bilo, da je skozi škrbini "vlekel" zrak! V tistem letu, ko se je vselil, so bile tudi državnozbornske volitve. Pridružil se je neki novi stranki in mislil, da bo izvoljen za poslanca, če si bo nadel kravato in obleko. Ker se to ni zgodilo, smo bili vsi drugi krivi, le on ne. Mama ga je oboževala kot boga, vse bi storila zanj. Potem pa je, hudič frdamani, vrgel oči name! Ni mu šlo v račun, da pri svojih letih še nimam fanta. "Verjetno si lezba!" mi je govoril, ko me je hotel objeti.«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Janez Bleiweis – oče slovenskega naroda

PETER COLNAR

Očetu trgovcu in posestniku Valentinu Bleiweisu se je 19. novembra 1808 v Kranju rodil politik, časnikar, zdravnik in živinozdravnik Janez Bleiweis. V spominu je ostal tudi neuradni naziv »oče slovenskega naroda«. K pomembnosti so mu izredno pripomogle njegova Kmetijske in rokodelske novice, s katerimi je vplival na narodno zvest Slovencev.

Rodil se je v takratnem značilnem okolju, saj je slišal slovenščino samo v osnovni šoli v Kranju, nato pa je ves njegov študij potekal v nemščini. Medicino je študiral na dunajski univerzi. Leta 1841 se je preselil v Ljubljano. Prva leta bivanja v Ljubljani se je posvečal učenju slovenščine, predvsem iskanju veterinarske terminologije.

Bleiweisova politična kariera se je začela leta 1843 s Kmetijskimi in rokodelskimi novicami. Zavrnil je

ilirizem. Prav tako je nasprotoval konstruiranju panslovenskega jezika, ki ga je imel za »lunin jezik«. Zagovarjal je legitimizem in nasprotoval revoluciji in nagli, nasilni odpravi fevdalizma. Rešitev kmečkih težav je postavljal v roke »pravičnega« cesarja. Zavzemal se je za mirno in ubogljivo čakanje na izboljšanja, ki jih bo prinesel čas.

Nad idejo Zedinjene Slovenije sprva ni bil navdušen. Menil je, da je preradikalna in da Slovenci za njeno uresničitev nimajo »dušne moči«. Kasneje je svoje mnenje spremenil in organiziral zbiranje podpisov za peticijo, v kateri je bila omenjena tudi Zedinjena Slovenija. Na taboru v Vižmarjah je leta 1869 odločno utemeljeval nujnost združenja slovenskih pokrajin v novo upravno enoto Slovenijo. Zavzemal se je za izobraževanje ljudstva, preobrazbo

kmeta, obrtnika in meščana v gospodarsko sposobnega, nacionalno zavednega in politično trdnega človeka. Geslo Novic, in verjetno tudi njega, je bilo: »V diru časa utone, kdor z njim ne plava.«

V »kulturnem boju« med cerkvijo in državo v letih 1872 in 1873 se je Bleiweis postavil na stran cerkve in klerikalcev. Kljub temu pa se ni povsem strinjal s klerikalci, saj se je v deželnem zboru zavzemal za razvoj industrije in meščanstva, a ne za vsako ceno, saj naj bi silen in nenaden dotok kapitala v slovenska etnična območja lahko povzročil germanizacijo. S cerkvijo se tudi ni strinjal povsem glede odnosa do narodnosti. V Novicah je polemiziral z mnenjem cerkve, ki je narodnost opredelila kot pogansko. Kot vodja staroslovencev je imel veliko nasprotnikov, med njimi je bil najbolj opazen Fran Levstik, ki

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Veliki Brusnici (BiH) se je 18. 11. 1894 rodil skladatelj Marin Železnik. Učil je na osnovni šoli v Zgornji Sorici in v letih 1947–1952 na gimnaziji v Kranju.
- V Škofji Loki se je 19. 11. 1673 rodil cerkveni dostojanstvenik, plemič, učitelj, župnik, mecen in akademik Maksimilijan Leopold Rasp. Bil je član Akademije operozov.
- V Podhому pri Bledu se je 21. 11. 1847 rodil šolnik Andrej Žumer.
- Na Zgornjem Brniku se je 21. 11. 1849 rodil duhovnik in pisatelj Andrej Šimenc.
- V Trstu se je 23. 11. 1747 rodil slovenski prosvetljenec, gospodarstvenik, naravoslovec, pesnik, kritik, prevajalec in mecen slovenske književnosti Žiga (Sigismundus) Zois.

se je iz Bleiweisa in njegove politike pogosto norčeval, pogosto na račun samodržstva. Bleiweis zaradi utilitarističnega odnosa do literature ni znal ceniti Prešernovih osebnoizpovednih umetniških del. Zanj naj bi bila

umetnost namenjena bujenju narodne zavesti in »gradnji našega jezika«. Nesoglasja je imel tudi z Josipom Stritarjem, ki je na Bleiweisov račun napisal satiro, v dobrih odnosih pa je bil z Antonom Martinom Slomškom.

Kralj kitare

ALENKA BOLE VRABEC

Bilo mu je komaj 66 let. V mehiškem Cancúnu, kjer je pogosto bival, se je s svojima dečkoma igral na plaži, ko je dobil srčni napad. Tudi hitra zdravniška pomoč je bila zaman. Infarkt je bil usoden. Utihnila je magična kitara Paca de Lucie, najboljšega in najslavnejšega mojstra flamenko kitare v dvajsetem stoletju. Korenine flamenka, kakršnega poznamo danes, segajo v pozno 18. stoletje. »Los Gitanos«, Romi, ljudstvo iz severne Indije, pa so ga v Andaluziji udomačili že pred petsto leti. Kralj Carlos III. je leta 1780 z dekretom prepovedal preganjanje Romov.

Glasba je bila v Pacovi družini doma, tudi oče in stric sta bila flamenko glasbenika. Francisco Sánchez Gómez, tako se je pisal v resnici, je bil rojen 21. decembra 1947. Kitarskega pouka je bil deležen že pri treh letih. Star 11 let je imel prvi javni nastop. Pri 15 je prejel posebno nagrado v domačem mestu Algecirasu, pri 17 je posnel že prvo ploščo, skupaj z nekaj drugimi glasbeniki, pri dvajsetih prvi samostojni album. Osvežil je flamenko, v njegovem igranju najdemo elemente džezza, nekaterih južnoameriških ritmov pa tudi klasične. Briljanca njegovega igranja mu je odprla pot v širni svet.

V 1973 je postala svetovni hit njegova skladba rumba Endre dos aguas, ki je bila na španski glasbeni lestvici kar dvajset tednov.

Paco je večkrat zahajal v Baskijo, kjer je spoznal Casildo Varela Ampuero, hčerko iz aristokratske baskovske družine, katere oče je bil general in minister frankistične vlade. A ljubezen je bila tako močna, da preteklost ni mogla vplivati nanju. Poročila sta se v Amsterdamu leta 1973, skoraj naskrivaj, seveda na svečanosti ni bilo nikogar iz nevestine družine. Kmalu po Francovi smrti je Paca napadla skupina fašistov, mu polomila nekaj kosti in stisnila prste, njegovo nepogrešljivo delovno orodje. A Paco je okrevl.

Rodili so se mu trije otroci, deklici in fantič. Zakon,

ki je bil spočetka zares srečen, se je zaradi Pacovih dolgih turnej začel ohlajati. Sledila je ločitev. V Mehiki je Paco srečal 22 let mlajšo umetnostno zgodovinarico Gabrielo Carrasco, se vnovič poročil in se veselil še dveh sinov. Leta 2004 je dobil najvišjo špansko nagrado princ Asturije za kulturne dosežke.

Petindvajsetega februarja 2014 je njegov čarobni udarec na strune izzvenel.

Endivija v solati z granatnim jabolkom in mandlji

Za 4 osebe potrebujemo: 1 srednje veliko glavo endivije, 1 zrelo granatno jabolko, 50 g mandljev, 4 žlice oljčnega olja, morsko sol ali solni cvet, 2 stroka česna, 2 žlici dobrega vinskega ali balzamičnega kisa

Endivijo narežemo ali natrežemo na ne preveč drobne kosce. Operemo in osušimo. Granatno jabolko prerežemo na pol in izluščimo zrnje. Narezane mandlje popražimo na žlici olja in malo posolimo. Česen narežemo na tenke ploščke in jih svetlo prepražimo na treh žlicah oljčnega olja. Paziti moramo, da se ne zažge, ker sicer preveč greni. Solato razpredimo na velik krožnik, potresemo z mandlji in granatnim zrnjem. Dodamo prepražen česen in prelijemo z oljem in kisom. Ponudimo z dobrim kruhom ali kot prilogo.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Na simpaticnega, vedno nasmejanega Janeza smo naleteli na razgibanem praznovanju v Šenčurju. V sebi združuje vse pozitivne lastnosti slovenskih junakov: pogum Petra Klepca, iznajdljivost Martina Krpana, Kekčevo radoživost, pomladno upanje Zelenega Jurija in butalsko pamet. Predvsem pa ostaja zvest sebi in s svojo harmoniko vsak dan poskrbi za smeh, veselje in dobro voljo. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Naši športniki nas vsak dan navdušujejo in razveseljujejo s svojimi vrhunskimi dosežki. Tudi v letošnji kolesarski sezoni so se etapne pa tudi skupne zmage najbolj prestižnih dirk vrstile ena za drugo. Vseprovod držimo pesti za naše junake, tudi v Škofji Loki, kjer so z mislimi že pri naslednji Dirki po Italiji: najboljšemu poleg rožnate majice pripada tudi rožnato kolo, mar ne? S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (513)

Berlin v »risoromanu«

MIHA NAGLIČ

Risoroman? Da, roman, ki pač ni izpisan samo v besedah, ampak je tudi oziroma predvsem narisana. In v primeru risoromana Berlin to ni samo slikanica ali strip, je več, zato risoroman. Dogaja se v Berlinu v zadnjih petih letih (1928–1933) t. i. weimarske republike. Začne se tako, da se glavna junaka – študentka in novinar – v Berlin pripeljeta z vlakom, slučajno v skupnem kupeju. Njuna zgodba se nato zlije v veliko stripovsko fresko s celo plejado anonimnih in zgodovinsko prepoznavnih oseb. Skupinski »junaki« so »revni otroci, mali kriminalci, komunistični agitatorji, judovski poslovneži, angažirani študenti, temnopolti

džezovski glasbeniki in vse glasnejši nacionalsocialisti« (S. Popek). Od zgodovinsko dobro poznanih osebnosti, ki jih je spet cela vrsta, imenujem samo dva. Prvi je novinar Carl von Ossietzky, drugi pa tisti, ki ga je zaprl v koncentracijsko taborišče in je objektivno odgovoren za njegovo smrt – Adolf Hitler. Prvi je leta 1935 za svojo pacifistično držo dobil Nobelovo nagrado za mir, drugi je deset let pozneje poginil kot eden največjih zločincev v svetovni zgodovini ... To je znano. Človek pa se ob branju te knjige vpraša, ali bi se ta zgodba lahko odvijala tudi drugače. V knjigi je na koncu intervju z avtorjem, v katerem se eno od vprašanih glasi: »Se vam zdi, da so lahko ljudje takrat slutili, kaj se jim

obeta – in da so imeli v neki zgodovinski točki možnost, da bi zaustavili tok stvari?« Odgovor: »Veliko ljudi je uvidelo in napovedalo razvoj dogajanja v tridesetih letih. Ko so bili objavljeni elementi versajske pogodbe, je bil britanski ekonomist John Maynard Keynes zgrožen in je prerokoval ekonomski kolaps z nasilnimi posledicami. Vsakemu, ki se je nekoliko spoznal na evropsko zgodovino in je razumel začarani krog nasilja, je moralo biti jasno, da bo eksplicitna želja Francozov, da se s pomočjo versajske pogodbe maščujejo Nemcem za francosko-prusko vojno, še spodbudila

ta začarani krog. Je mogoče tako močan krogotok prekiniti, ko je enkrat že sprožen? Ja, to je možno. Toda zahteva ogromne napore in voljo za nasprotovanje nizkotnim človeškim nagonom. Ustanovitev weimarske republike je bil velik korak v tej smeri, toda njen temelj ni bil dovolj močan, da bi se upr pretresom, ki sta jih povzročili gospodarska kriza in vedno močnejša ideološka pozicijska vojna, ki je ušla z vajeti.« Se vam ne zdi, da se nam danes dogaja nekaj podobnega? Po mojem na to dogajanje nimamo nobenega vpliva, lahko pa rišemo vsak svoj in naš skupni risoroman.

Jason Lutes, Berlin, prevedel Jakob Rotar, Založba ZRC, Ljubljana, 2019, 618 strani

RAZVEDRILU

GG

VESELO V SUHI KRAJINI

Glasovi izletniki smo se podali v Suho krajino, kjer smo na gradu Žužemberk spoznavali, kako so tod ljudje živeli včasih in kako živijo danes. Izlet smo zaključili v bližnji gostilni Pri gradu, kjer je ob dobri hrani in kapljici za veselo razpoloženje poskrbel ansambel s harmonikarjem Janezom.

Grega Flajnik

Za začetek izleta smo se ustavili na Ljubljanskem barju v Črni vasi, kjer je lepa cerkev svetega Mihaela, za katero je načrte narisal arhitekt Jože Plečnik. Župnik Mirko Simončič, ki je soupravitelj cerkve, nam je slikovito pripovedoval o arhitektovem delu in kaj vse je moral upoštevati pri gradnji cerkve: »Ker so barjanska tla slabo nosilna, je bilo treba pod temelje zabiti 347 lesenih pilotov. Na te pilote so postavili kamnite temelje. Beton je bil takrat zelo drag material in arhitekt mu tudi ni zaupal. Svojemu nečaku je ob tem dejal: "Boga pa vendar ne bomo z betonom goljufali."« Gospoda župnika bi lahko poslušali še precej časa, če se nam ne bi budilo naprej proti trgu Žužemberk, ki je središče Suhe krajine.

Tam nas je lepo sprejela lokalna vodnica Milka Jernejčič in nam slikovito predstavila življenje v gradu. Pokazala nam je, pevsko sobo, kjer smo lahko tudi zapeli, grajsko ječo, kjer smo spoznali, kako so v srednjem veku ravnali z jetniki. V skupni dvorani nam je postregla z okusnim kruhom in slastnim cvičkom. Spoznali smo, kako je leta 1575 sicer udomačena medvedka na grajskem dvorišču umorila Ano von Eck, ženo Ivana Turjaškega. V spomin na ta tragični dogodek so na trgu zasadili lipo, ki je rasla več kot štiristo let. Potem so jo morali zaradi starosti posekati in

Naša skupina na prvem izletu pred cerkvijo sv. Mihaela na Barju / Foto: Grega Flajnik

zasadili so novo. Leta 1893 so grad zapustili še zadnji prebivalci, zato je začel propadati in ob koncu druge svetovne vojne so ga zavezniška letala z bombardiranjem dokončno porušila. Po vojni so ga začeli obnavljati in vsako leto kaj dogradili ali obnovili. Danes na grajskem

dvorišču v poletnih mesecih potekajo Poletne grajske prireditve, ki jih že od leta 1997 uspešno organizira Turistično društvo Suha krajina.

Nato smo se zapeljali do Dvora in se sprehodili do lesenega mostu čez reko Krko. Ogleдали smo si območje nekdanje železnicarje, ki

je v svojem največjem obsegu zaposlovala okrog petsto delavcev, še enkrat toliko pa jih je sodelovalo z njimi. Odločilno vlogo pri razvoju železnicarje je imel Ignac Pantz, ki je leta 1822 postal direktor. Poleg različnih naprav za industrijo in gradbeništvo so izdelovali predmete

Druga skupina na dvorišču gradu v Žužemberku / Foto: Grega Flajnik

Janez Kalan v vlogi harmonikarja in svetega Martina

Jože Mrgole nam je med vožnjo domov krajšal čas z igranjem na orglice.

umetniškega liva, kot so svečniki, okrasni krožniki, grbi, peči, nagrobni križi, vodnjaki in tudi mostovi. Leta 1891 je železnicarja zaradi prehude konkurence in predrage proizvodnje prenehala obratovati. Mi smo lahko občudovali lepote reke, katere vodostaj je bil zaradi obilice deževja precej visok. Zato je pogled na vodo, ki se pretaka čez lehnjakove pregrade, še toliko bolj zanimiv.

Na poti nazaj proti Žužemberku smo se odpeljali še do

cerkve svetega Mohorja in Fortunata, ki so jo obnovili leta 1993, kar iz avtobusa smo si ogledali spomenik padlim borcem NOB in se sprehodili skozi park znanih Suhokrajincev. Vandranje smo zaključili v gostilni Pri gradu. Zakonca Zupančič sta nam pripravila okusno kosilo s pokušino domačega vina in krst vina. Ves čas je bil z nami godec Janez Kalan z Brega, vsestranski fant, ki se je poleg tega, da izvrstno igra harmoniko, preoblekel tudi v svetega Martina in nam hudomušno predstavil običaj blagoslova mošta, ki se s tem spremeni v vino. Sledila je zabava ob živi glasbi in gostje so poskočno zaplesali. Kot je že skoraj navada na naših izletih, sta se godcema pridružila tudi zakonca Jamnik. Kam le čas beži, smo si rekli, ko je bilo kar prezgodaj odriniti domov. Na drugem izletu nas je na poti domov presentil še gospod Jože Margole iz Struževca, ki nam je med vožnjo zaigral na orglice.

Glasovnica

Naj polka Gorenca 2019

● Ansambel Kvinta Ponedeljek

● Ansambel Viharnik Ljubezen je lepa

● Ansambel Šus Ti naši fantje

ime in priimek

naslov

radio 93.8 fm GORENC

Gorenjski Glas medijski sponzor

Glasovnico pošljite na **RADIO GORENC, Balos 4, 4290 Tržič**, do vključno 24. 11. 2019. Med vsemi, ki boste glasovali, bomo 2. 12. 2019 na frekvencah Radia Gorenca izžrebali nekoga, ki bo dobil **letno vinjeto za leto 2020**.

JAKA

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Težave, ki jih boste občutili, bodo samo trenutne in jih boste takoj rešili eno za drugo. Na osebnem področju se boste odločili za pravo potezo in s posledicami boste zadovoljni tako vi kot tudi ljudje v vaši bližini. Pričakujte večji denar.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Obeta se vam prijetno srečanje v dvoje, ki se ga že zelo veselite. Kar naenkrat boste spoznali, kje vas čaka prava sreča in vso energijo boste usmerili in to, da vam ne uide. Skrbi, ki si jih boste delali zaradi zdravja, so odveč in res nepotrebne.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Naučili se boste upočasniti svoj tempo življenja. Čas, ki je namenjen samo za lenarjenje, ima poseben čar in s tem nudi notranje zadovoljstvo. Poslovno boste uspešni kot že dolgo ne, obeta se vam tudi nepričakovano napredovanje.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Pred vami so ugodni dnevi za razreševanje ljubezenskih težav. Ob lepih besedah se boste kar topili. Uživate in se prepustite, da vas ljubezen zapelje. Poslovno se vam odpirajo novi začetki. Ne izpustite nobene priložnosti.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Na splošno si boste želeli več svobode pri odločitvah, saj so vas občutki utesnjenosti preveč zablokirali. Zadeva, v katero ste v preteklosti vložili veliko truda, se bo končno obrnila na bolje, tako da boste konec tedna dobre volje.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Pri denarju boste resnično brezskrbni. Kupili si boste nekaj zase, pa tudi svoje bližnje boste prijetno presenetili. Pazite na zdravje, krajši dopust ali podaljšan konec tedna bi vam dobro del. Včasih je dobro malo več narediti zase.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Preveč zamere vas zgolj spravi v slabo voljo. Vabljeni boste v prijetno družbo. Izkoristite priložnost. Prav potrebni ste malo sproščene zabave in smeha. Od osebe nasprotnega spola boste dobili dobre novice. Ne odlašajte z nakupom.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V tednu, ki prihaja, bodite še posebno pazljivi pri denarju. Nekdo vam bo ponujal izvrstne možnosti, a za lepimi besedami se skriva pohlep. V ljubezni se pripravite na dobre spremembe. Dobili boste sporočilo, ki vas bo postavilo pred dejstvo.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Zavidali vam bodo marsikaj, pa naj bo to vaša materialna neodvisnost ali pa raznolika ustvarjalnost. Vse to boste vzeli le kot potrditev svoje uspešnosti. Konec tedna bo kar naporno, a vseeno boste zadovoljni. Presenečeni boste.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Ne borite se proti spremembami. Sprejmite nov način razmišljanja, s tem pa bodo tudi odločitve drugačne, kot so bile doslej. Zaupali boste zunanjim vplivom, vodili vas bodo točno tja, kjer tudi morate biti. Konec tedna bo peser.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Prve dni se boste prepustili lenarjenju in prav bi vam prišel še kakšen dan dopusta. Vživali se boste v domače okolje, kar vam bo čisto ugajalo. Proti koncu tedna pa se vas bo lotila delovna vnema in vsi v vaši bližini bodo šli v akcijo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Zaradi preobilice dela boste naredili nekaj napačnih zaključkov, posledice pa bodo težke – plaz hudih besed iz domačega okolja. Na koncu ne bo nič kaj hujšega, saj boste z dobro voljo hitro postavili stvari na svoje mesto.

TA JE DOBRA

Nadure

Kriminaliteta na območju policijske postaje je močno narasla. Komandir skliče sestanek s policisti in reče: »Kriminaliteto moramo močno zmanjšati, zato boste odslej delali 25 ur dnevno!«

»Kako le, če ima dan le 24 ur?« pametno vpraša policist Mirko.

»Boste pa hodili eno uro prej v službo,« se ne da komandir.

Dopisovanje

Mož in žena sta se tako sprla, da sta si samo še dopisovala.

»Pomij posodo!« žena napiše možu na listek.

»Ne bom!!!« nazaj napiše on.

»Ne deri se!« napiše žena in listek vrne možu.

Dvojna izobrazba

Soseda vpraša Mico: »Kaj je tvoj Jožek po poklicu?«

Mica: »Agronom glasbene smeri.«

Soseda: »Kakšen poklic pa je to, kaj pa dela?«

Mica: »Pase ovce in igra na piščal.«

Pokora v pekl

Janez umre in pride v pekel. Tam sreča Marjana, ki ima v naročju brhko lepoticco.

Janez: »Lepa reč ... A je to sploh kakšna pokora?«

Marjan: »Ne sitnari. A ne vidiš, da sem jaz njena pokora?«

Pri zdravniku

Bolnik: »Takole je: kašljam ne več, vročine tudi nimam več, le diham težko.«

Zdravnik: »Torej bova poskrbela, da tudi dihali ne boste več.«

LAŽJI SUDOKU

3	5	4						7
1			3	5	8			4
	8	2		7		6		
	4	5			1		7	
8	9						3	1
	3		6			4	9	
		3		9		7	1	
4			8	2	7			5
6							2	4

Rešitev:

6	1	2	1	5	8	7	2	9
5	9	2	2	8	6	1	7	4
8	1	2	9	6	7	2	3	5
2	6	7	5	9	1	4	2	8
1	5	2	7	4	9	6	3	1
9	2	1	6	5	7	2	8	4
6	5	9	7	1	2	8	6	3
7	8	6	8	5	4	9	1	2
1	8	1	6	9	7	2	3	5
8	9	1	7	6	2	7	4	3
2	7	6	8	5	2	1	9	4
1	8	2	7	1	6	9	3	5

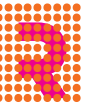
TEŽJI SUDOKU

5	8					7		
6					3	9	4	
4	2					5		8
	7		6		8			
1								3
			3		4		9	
7		1						5
		3	5	1				6
								1

Rešitev:

6	1	5	9	7	8	7	2	9
9	7	2	7	1	5	6	6	4
7	5	2	6	8	1	9	2	3
2	6	7	1	5	2	3	8	5
6	8	7	5	2	9	6	1	4
5	2	1	8	6	9	7	2	3
8	9	1	7	6	2	7	4	5
2	7	6	8	5	2	1	9	4
1	8	2	7	1	6	9	3	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

ZA VSAKOGAR ENO

OBI-jevo božično drevo!

- S** 100 - 150 cm **11,99**
- M** 150 - 175 cm **14,99**
- L** 175 - 200 cm **19,99**

Na voljo tudi v XL, višina 200-250 cm. 29,99 €

Rezana kavkaška jelka

Izbrana kakovostna jelka s posebej gostimi, temno zelenimi, dolgimi iglicami vse do vršičkov vej. Lepa simetrična rast z ravnim deblom. Prijubljena žilahna jelka ne pika, je dolgo obstojna in idealna za okrasitev z božičnimi okraski. (brez dekoracije) Št. art.: 1376060 in dr.

za enostavno postavitve brez pomoči druge osebe

17,99

Stojalo za božično drevesce „Klick Fix“

Enovrtna tehnika z nožnim kolescem. Z dobro zaščito pred prelivanjem in z zaščito za otroke. Za drevesa do pribl. 200 cm višine, za debla do pribl. Ø 8 cm. Z oznako GS (TÜV Rheinland). Izdelano v Nemčiji. Št. art.: 7870082

za enostavno postavitve brez pomoči druge osebe

24,99 od

Stojalo za božično drevesce „Basic“

Enovrtna tehnika z nožno stopalko in varovalom. Široki varnostni kremplji. S posodo za vodo in indikatorjem nivoja vode. Na voljo v različnih velikostih, od višine 220 cm, Ø debla do 11 cm. Ne vsebuje škodljivih snovi. Z GS-certifikatom (TÜV Rheinland). Izdelano v Nemčiji. Št. art.: 4532800 in dr.

SESTAVIL: F. KALAN	VODLJIVA ZRAČNA LADJA, CEPELIN	SUHA ROŽA	DEL TRBOVELJ	JAMES CAAN	MESTO VITALIJI	TURŠKI DVOREC	PEVKA DEŽMAN	OBRED DAJANJA DAROV	RUŠKO MOŠKO IME	LITUJ	IZPRANA REČNA SKALA	ZNAMKA OBLACIL	AMERIŠKI VOJAK	
DOLINA REKE ZILJE NA KOROS- KEM														
EMOCIO- NALNOST			7									11		
GLAS PRI STRELU				FIN. JEZE- RO, INARI						GR. ČRKA				
NASELJE PRI NOVEM MESTU				STROŠEK ČLANSTVA			IGRALEC SAMOBOR		8	BELOPOLTA SUZUNJA V HAREMU		KLIKMAK- TERIJ	JAVOR PO LATINSKO	
EDO TERGLAV			DEL ROKE, LAHET							KRALJICA PRI SAHU				
LUPA				5	NORD. BO- ZANSTVA	AVIATIK, PILOT				DEL MESECA				
UREDNIČA PENZES						FR. PISEC (CLAUDE)								
SPAKA, PRIKAZEN								JUGOSL. VALUTA						
GORENJSKI GLAS	MESNI IZDELEK (SPLOŠNO)	PEVEC FERFOLJA						LESENA VRATA V PLOTU			2	KROKANJE	STISNENA DLAN	
MAMA		POTNIŠKO VOZILO			TROPSKI PLAZILEC			BICKL				KAROL PAHOR		
MESTO V ZDA		3			SESTRIN BRAT					REKA V ŠVICI, AAR		PISATELJ FRANCE		
SILVO TERSEK			HRIB PRI BEOGRADU							REKA V KAZAH- STANU	DEL OBRAZA			
REZALNA PRIPRAVA				AZORSKO OTOČJE							URADEN SPID			
PRIPAD- NICA IBE- ROV				MORSKI RAK				LUKA V IZRAELU				POT VOZI- LA OD ZA- VIRANJA DO USTAVITVE	IZUMRLI GLAVO- NOZEC	
REDOV- NICA					10	SLIČICA PROGRAMA NA RAČU- NALNIKU	LESNI SLADKOR							
DEŽELA ASIRCEV							RUDNIŠKI ROV			DODATEK ŽIVLOM ZA OHRANJA- NJE KAKO- VOSTI	STARO- VEŠKA DRŽAVA			
GORENJSKI GLAS	VZGLAVNIK	SKLADBA ZA KLAVIR								SL. ATLET (VLADIMIR)				
VRH PRI ŠKOFJI LOKI		NAJEMO- DAJALEC						ZA POLTON ZVISAN „D“			4	OMAR NABER	KRADLJI- VEC	
PREGON			13		AFRIŠKI PTIC			BLIŽNJA SORODNICA				PRAV- LJIČNO ŠTEVILO		
ANŽE KOPITAR				VEŠOLJSKO PLOVILO								STAR SLOVAN		
DEL BLEDA				KAVKAŠKO POGORJE		ANTIČNO IME REKE ANIENE V ITALIJI	REVA, UBOŽICA						9	NAŠA PESNICA (MAJDA)
ODISEJEVA DOMOVINA							VOLNENA TKANINA					PETRA KERCMAR		
ŽURNA- LIST							LUKA V IZRAELU					ROBERT ERJAVEC		
PREDEL OB SEVERNEM TEČAJU								KRUTI RIMSKI CESAR		VRILINA, KREPOST				
AVELINE EVANSTON KSILOZA RAKITNIK SKINK	NAŠA BALETKA (PIA)	BIVOL S CELEBESA												
NAŠ ŠAHIST (LEON)		IT. PEVEC (A. B.)		1			SL. PEVEC (MIRAN)	SORTA, VRSTA						
LADO LESKOVAR					JADRANSKI OTOK									
GROBO DOMAČE SUKNO					POKRAJINA V VIETNAMU		UROŠ LAJOVIC							
DRŽAVA V SEVERNI AMERIKI							PEVKA FRECE							
TROPSKI SADEŽ													12	
PEVKA POWER														

Nagrade: 3x praktično darilo

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 4. decembra 2019, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	

DRUŽABNA KRONIKA

DRUGA ROKA

Tokrat so na Gimnaziji Kranj že četrto organizirali dobrodelno modno revijo, ki jo je lepo dopolnil predbožični sejem, kjer ste lahko okušali sladke dobrote in prispevali za dober namen.

Alenka Brun

Bližajo se prazniki in čas obdarovanj, s katerimi vsakemu lahko pričaramo nasmešek na obrazu, so zapisali na vabilu na torkovo modno in sladko dogajanje na Gimnaziji Kranj. Povabili so dijaki mednarodne mature iz 3. h. Zanimivost letošnjega dogodka oziroma modne revije so bili pasji prijatelji, zbrane prostovoljne prispevke – 823,42 evra – pa bodo organizatorji namenili Društvu za pomoč živali Žverca, Mačji dol. Glavne zadolžene za projekt so bile tokrat Leja Meglič ter Vida in Klara Babič iz že

omenjenega 3. h. Za mentorstvo je poskrbela Nataša Kne, medtem ko je pri spremljevalnem sladkem delu, kjer so lahko obiskovalci okušali vafle z različnimi namazi, mafine in piškote, pomagala Alenka Bizjak. Vodenje revije so zaupali Špeli Koprivnikar, kot modeli pa so se na modni brvi predstavili gimnazijci in gimnazijke. Za uvod smo najprej slišali venček skladb iz filma La la land v izvedbi kvarteta godal v zasedbi Leja Meglič, Eva Iskra, Tinkara Roblek in Maruša Lučič Bolka. Prisotne je nagovorila tudi predstavnica društva Tačke pomagačke Darja Jagodic, prostovoljnega društva, ki terapevtsko delo s pomočjo psov opravlja že v

126 različnih ustanovah po vsej Sloveniji in je največje društvo za terapijo s pomočjo psov v Sloveniji. Jagodičeva je na oder pospremila njena devet let in pol stara labradorka Luna, smo jo pa kasneje lahko še enkrat videli na modni reviji, kjer so nekateri psi izvajali simpatične trike, kar je občinstvo spodbudilo k še dodatnemu aplavzu. Štirinožni prijatelji so predstavili tudi novo kolekcijo pasjih rutič znamke Doggy Lilly 18-letne celjske podjetnice Maje Kosi, ki svoje izdelke prodaja v več kot štiridesetih državah sveta. Ker bo šla tokratna donacija zavetišču Mačji dol, ki deluje pod okriljem Žverce, je o njem spregovorila tudi

vodja zavetišča Monika Koprivnikar. Sledila sta še dva modna izhoda, še enkrat smo prisluhnili kvartetu godal, videli pa oblačila, ki jih je za namen DrugeRoke/SecondHand – kakor so poimenovali modni dogodek – donirala kranjska poslovalnica C&A, ter ekskluzivno kolekcijo Gimnazije Kranj. Po modni brvi sta se poleg gimnazijcev sprehodili tudi profesorici Mojca Zelič in Nataša Kne. Vmes smo prisluhnili še zanimivemu recitalu, Elegiji za navadnega hišnega psa. Žalostinka opisuje neke vrste življenjski cikel domačega psa, kjer se avtor v uvodu dotakne tudi volka ter popelje poslušalca vse do pasjega konca oziroma smrti.

Tara Gantar, Eva Igličar in Lovro Jerič so skrbeli za sladko ponudbo z vafliji ... / Foto: Tina Dokl

... Hana Brezar, Maruša Kristan, Tinkara Torkar in Manca Kejžar pa za drugi del sladke ponudbe. / Foto: Tina Dokl

Vida in Klara Babič, Monika Koprivnikar, Leja Meglič

Nataša Kne in Alenka Bizjak / Foto: Tina Dokl

Darja Jagodic in Luna / Foto: Tina Dokl

Po modni brvi so se sprehodili gimnazijci. / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Scarlett je bila osamljena

Scarlett Johansson (34), ki se je leta 2017 ločila od drugega moža Romaina Dauriaca, pravi, da ji je bilo kot samohranilki nekaj časa zelo težko, počutila pa se je zelo osamljeno. »Kar naenkrat je bilo toliko drugačnih stvari. Ves čas me je navdajal občutek dvoma, na trenutke nisem vedela, kaj počnem, in nikogar nisem imela, da bi se nanj oprla,« je povedala igralka, ki je trenutno v srečni zvezi s komikom Colinom Jostom.

Nagrada za sedemletno Blue Ivy

Sedemletna hčerka Beyonce in Jay Z-ja je prejela prvo nagrado za soavtorstvo pesmi Brown skin girl, ki jo je napisala skupaj s svojo slavno mamo. **Blue Ivy** v pesmi tudi prirsčno poje. Pesem govori o čaščenju temnopoltih žensk. Svoj pečat pa sta pesmi s petjem dala tudi gvajanski pevec Saint John in nigerijski pevec Wizkid.

Kylie Jenner prodala večinski delež podjetja

Najmlajša članica družine Kardashian Jenner, 21-letna **Kylie Jenner**, bo prodala polovični delež svoje kozmetične znamke Kylie Cosmetics in Kylie Skin velikanu lepote industrije kozmetični hiši Coty. Ta naj bi po poročanju BBC za 51-odstotni delež odštel šeststo milijonov dolarjev. Jennerjeva je podjetje ustanovila leta 2015, ko je na trg poslala prvo šminko in črtalo. Samo v lanskem letu je s prodajo zaslužila 360 milijonov dolarjev.

Halle Berry se je poškodovala

Halle Berry (53) se je med snemanjem filma poškodovala. Poškodbe po poročanju tujih medijev niso hude, snemanje pa so za nekaj časa prekinili. »Halle je utrujena in potrebuje počitek,« je povedal izvršni producent Brian Pitt. Halle se pod film podpisuje kot režiserka, v njem pa bo odigrala vlogo propadle tekmovalke v borilnih veščinah. Izjave za javnost glede poškodbe za zdaj še ni dala.

Neca Jerkovič je nekdanja dijakinja Gimnazije Kranj. Doma je z Zgornjega Brnika. Je veterinarica in vzrediteljica psov. Odzvala se je povabilu na dogodek DrugeRoka/SecondHand in tako smo spoznali Trojo in Alpino pasme veliki švicarski planšarski pes. / Foto: Tina Dokl

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI IZLET TOPOLŠČICA: 2. 12., TRST: 3. 12.; STRUNJAN: 1.–4. 12., BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 11.–18. 12., VESELI DECEMBER ADVENTNI ZAGREB: 14. 12., ČAZMA: 21. 12., BANOVC: 27.–28. 12., RADENCI: 27.–29. 12., OTOČEC, ŠMARJEŠKE, DOLENJSKE Z ČAZMO: 27.–29. 12., NOVO LETO TUHELJ: 30. 12.–2. 1. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREDITVE

Memorial Borisa Brezarja v prstometu

Šenčur – V nedeljo, 24. novembra, organizira Športno društvo Pajek ekipno tekmovanje za 6. Pokal Borisa Brezarja v prstometu. Tekma šteje tudi za pokal Slovenije. Vzporedno s tekmo se bo odvijalo tekmovanje v metanju na tarčo, kjer se lahko preizkusi vsak, tako tekmovalci kot obiskovalci. Tekmovanje se bo začelo ob 9.30 v Športni dvorani Šenčur.

Ognjeni spektakel

Kranjska Gora – V petek, 29. novembra, bo tradicionalna prireditel Ognjeni spektakel, na katerem bo nastopilo kar 20 skupin parkeljnov iz Slovenije in Avstrije. Predviden začetek spektakla je ob 18. uri. V Dvorani Vitranc bo od 20. ure dalje nastopala skupina Zvita feltna. Udeležbo potrdite na elektronski naslov: mojca.mezek@kranjska-gora.eu, najkasneje do srede 27. novembra.

Aktivnosti Medgeneracijskega centra

Kranj, Preddvor, Cerklje, Šenčur – V LUK – medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: v ponedeljek, 25. novembra, ob 9. uri joga za starejše; ob 9. uri Slovenija, moja nova država; ob 10.45 orientalski plesi; ob 10. uri španščina; ob 15.30 metoda Feldenkrais – učenje skozi gib; ob 17.30 ustvarjalnica – unikatni adventni venčki; ob 18. uri joga nidra; v torek, 26. novembra, ob 16. uri Jezikam slovensko (otroci 5.–10. leta starosti); ob 17. uri Razumem, znam slovensko (otroci 10.–15. leta starosti); ob 18. uri zdravilne meditacije; ob 18.45 tečaj esperanta. Preddvor: v torek, 26. novembra, ob 19. uri sporazumevanje v angleščini – zaprta skupina. Cerklje: v torek, 26. novembra, ob 16.30 astrologija – tečaj. Šenčur: v ponedeljek, 25. novembra, ob 17. uri Peka parkljev – kulinarična delavnica; v torek, 26. novembra, ob 8.30 telovadba. Obvezna prijava na brezplačne dogodke na telefon 041 724 134 ali pišite na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Po poti oslovega hrbta

Kranj – DU Kranj vabi na pohodniški izlet Po poti oslovega hrbta, ki bo v četrtek, 28. novembra. Odhod bo s posebnim avtobusom ob 8. uri izpred Creine; 3 ure lahke hoje. Za plačilo ogled etnološkega muzeja. Pot bo vodila do Marezig, kjer je vinska fontana, v Vanganelu možen nakup oljčnega olja. Vrnitev v Kranj predvidena med 19. in 20. uro.

Adventni ogled Zagreba

Kranj – Medobčinsko društvo invalidov Kranj organizira 7. decembra adventni ogled Zagreba. Na poti se bomo najprej vstavili v Mirni Peči in ogledali Muzej Lojzeta Slaka in Tona Pavčka. Muzej je prilagojen invalidom. V sklopu muzeja si bomo ogledali tudi paviljon Čebelji svet. Pot bomo nadaljevali proti Zagrebu, ki spada med najlepša in najbolj slikovita mesta. Zvečer med 19. in 20. uro bomo odšli proti domu. Prijave v pisarni društva, Trg Prešernove brigade 10, Kranj, v času uradnih ur vsak torek in četrtek od 15. do 17. ure ali na tel. 04 20 23 433 in e-pošti: mdikranj@gmail.com

OBVESTILA

Sejem rabljene smučarske opreme

Bled – Smučarski klub Bled bo v OŠ prof. dr. Josipa Plemlja organiziral od petka, 29. novembra, do nedelje, 1. decembra, tradicionalni sejem rabljene smučarske opreme: v petek od 16. do 20. ure ter v soboto in nedeljo od 9. do 18. ure. Organizirana bo tudi montaža in hitri servis smučí.

PREDAVANJA

Ženske so z Lune, moški so z Marsa

Jesenice – Medobčinsko društvo invalidov Jesenice vabi članice in simpatizerje na predavanje Andreja Pešca, univ. dipl. psihologa, na predavanje Ženske so z Lune, moški so z Marsa, ki bo v petek, 29. novembra, ob 16. uri v Kolpernu, v konferenčni dvorani na Stari Savi. Prijave sprejemajo v času uradnih ur v torek od 10. do 12. ure.

Okrepimo imunsko odpornost

Kranj – Prerajeni vabijo na mesečno srečanje v ponedeljek, 25. novembra, ob 18. uri v poslovno hišo TELE-TV in GTV-televizije, Oldhamska cesta 1a, na predavanje Okrepimo imunsko odpornost. Informacije in prijave na tel. 041 289 632, Jožica Ramšak.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 23. novembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Bog in zaveza ob 9. uri ter predavanje Daniela Aleksina ob 10.30.

KONCERTI

Svarunova noč

Medvode – V petek, 22. novembra, bo od 20. ure v Klubu Jedro potekala Svarunova noč s koncerti za ljubitelje folk in metal glasbe.

Katalena v Trainu

Kranj – V soboto, 23. novembra, bo ob 21. uri v Trainstation Subartu koncert zasedbe Katalena.

Pero Lovšin in Španski borci

Goričane – V petek, 22. novembra, bo ob 20. uri v Goričanah koncert Pera Lovšina in Španskih borcev.

Neisha na Bazenu

Kranj – V soboto, 23. novembra, bo ob 21. uri v Klubu Bazen Kranj koncert glasbenice Neisha.

Z naglji po prsih

Blejska Dobrava, Bohinjska Bela – Veteranski pevski zbor vabi na koncerta ob Maistrovem dnevu, in sicer v petek, 22. novembra, ob 18. uri v Kulturni dom na Blejski Dobravi, ter v nedeljo, 24. novembra, ob 18. uri v Dom krajanov na Bohinjski Beli.

PREDSTAVE

Visoška kronika

Žiri – V petek, 22. novembra, bo ob 19.30 v kinodvorani DPD Svoboda gledališka predstava v poljanskem narečju Visoška kronika v režiji in dramaturgiji Andreja Šubica.

V drugo gre rado

Medvode – V torek, 26. novembra, ob 19.30 bo v Kulturnem domu ponovitev komedije o ljubezni do gledališča Jeana-Marieja Chevreta V drugo gre rado v režiji Dušana Mlakarja in v izvedbi Gledališča Fofite.

Govorice

Bohinjska Bela – Kulturno društvo Bohinjska Bela bo v soboto, 23. novembra, ob 19.30 gostovalo v Gasilskem domu Gorjuše s komedijo Govorice.

Zlatorog

Bohinjska Bela – V Domu krajanov Bohinjska Bela bo v petek, 22. novembra, ob 19.30 gostovalo Kulturno društvo Triglav Trenta z gledališko uprizoritvijo pesnitve Zlatorog.

Regine na letnem koncertu

Cerklje – Jutri, v soboto, z začetkom ob pol osmih zvečer bo v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika v Cerkljah letni koncert ženskega pevskega zbora, ki deluje v okviru društva Regine. Zbor, ki šteje 16 pevk, bo pod vodstvom umetniškega vodje Bojana Zeliča prepeval predvsem domoljubne pesmi. Na koncertu, ki so ga poimenovali Vrtec ogradila bodem, bodo kot gostje nastopili še citrar Zvone Horvat in vokalna skupina Deseti brat. Vstopnine ne bo, želijo pa si prostovoljnih prispevkov. Zbor bo prihodnje leto praznoval desetletnico obstoja. Najprej je deloval v okviru Društva kmečkih žena Kranj, zadnja leta pa v okviru samostojnega društva.

PETKOVA PRIREDITEV
Izjava: Lutkovno gledališče Nebo ZRCALCE
Petek, 22. novembra 2019, ob 17.30 uri
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izjava: Bimbo teater LUNOŽER
Sobota, 23. november 2019, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
GORENJSKI GLAS
triglav

KLIC DOBROTE
DOBRODELNI KONCERT ZA DRUŽINE V STISKI
dvorana Golovec v Celju
sreda, 27. 11. 2019 ob 20.00

Karitas
Vstopnice so na voljo na Škofijskih karitas. Info: 01/300 59 60 in www.karitas.si

ALPETOUR
Potovalna agencija

Bernina Express, zimska pravljica
Iseo, St. Moritz, Tirano, Lugano, Como...
28. 2. 2020, 3 dni od 269,00 EUR

Budimpešta v prazničnem času
7. 12., 2 dni od 89,00 EUR

München, Passau in Sveta noč
14. 12., 2 dni od 109,00 EUR

Adventni Salzburg
30. 11., 7., 21. 12., 1 dan od 41,00 EUR

Adventni Dunaj
14., 21. 12., 1 dan od 42,00 EUR

Salzkammergut in čokoladnica
14. 12., 1 dan od 53,00 EUR

Jaslice v jami Pekel in mozirski pravljica
26. 12., 1 dan od 33,00 EUR

Vsi adventni izleti na www.alpetour.si
Zagreb, Gradec s čokoladnico, Trst in Škedenj, Berchtesgaden, Verona z jasicami v Areni... od 21,00 EUR

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Tržič: 04/59 63 280

www.alpetour.si
Part of Arriva – a company

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: MARTINOVA POJEDINA, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. novembra 2019 in prejmejo darilni bon trgovine BALDRIJAN KRANJ v vrednosti 20 evrov, so: **Olga Meglič** iz Tržiča, **Janez Karun** iz Cerklj in **Milan Požar** iz Rateč. Nagrajencem čestitamo!

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: OKUSI KITAJSKE, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 25. oktobra in prejmejo darilni bon **KITAJSKE RESTAVRACIJE AZIJA**, so: **Erika Bauman** iz Kranja, **Miran Potočnik** iz Mavčič, **Andreja Novak** iz Škofje Loke, **Marijana Šavs** iz Preddvora, **Skalar Katja** z Vrhpolja pri Kamniku in **Darko Vajt** z Golnika. Nagrada je: kosilo za eno osebo. Nagrajencem čestitamo!

LOTO

Rezultati 93. kroga – 20. novembra 2019
1, 6, 10, 15, 20, 27, 31 in 16

Loto PLUS: **14, 22, 24, 27, 28, 31, 32 in 3**
Lotko: **8 5 4 7 9 1**

Sklad 94. kroga za Sedmico: **1.140.000 EUR**
Sklad 94. kroga za PLUS: **60.000 EUR**
Sklad 94. kroga za Lotka: **240.000 EUR**

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek
neprekinjeno od 8. do 16. ure,
sreda od 8. do 17. ure,
petek od 8. do 15. ure,
sobote, nedelje in prazniki
zaprti.**

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

GARSONJERO v Škofji Loki za 5 mesecev, tel.: 041/911-835 19003072

POSESTI

KUPIM

PARCELO - Breg, Bela, Predvor, Olševik, tel.: 041/575-117 19003085

domplan

Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.siV zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljivo in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

NAJAMEM

ZAPUŠČEN vrt ali dvorišče, med Kranjem in Trzičem, tel.: 031/255-452 19003069

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNI prostor, 40 m², za mirno dejavnost, tel.: 04/25-72-055, 040/918-070 19003080

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Corsa 1.2, l. 2005, ohranjen, nekaramboliran, prvi lastnik, tel.: 041/839-958 19003103

LOKA NEPREMIČNINE d.o.o.
Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka
gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00
e-mail: info@loka-nepremicnine.si

GOLF VII, l. 2013, dizel, nekaramboliran, redno servisiran, moder, vsa oprema, tel.: 031/316-548 19003108

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

13« in 14« kovinska platišča, gume 155 x 13, 175 x 14, ječmen in jedilni krompir, tel.: 041/894-493 19003086

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Čopova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 19002899

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

BOROVE, smrekove, brestove plohe in cole, tel.: 04/53-31-079 19003101

KUPIM

HLODOVINO hrasta, mesecna, bukve in jesena. V gozdu ali ob kamionski cesti. Plačilo takoj, tel.: 051/766-621 19003095

KURIVO

PRODAM

5 m³ drv, ugodno, tel.: 04/25-21-083, 041/254-672 19003102

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 19002894

BUKOVA in hrastova drva, suha, tel.: 031/309-747 19003088

SUHA bukova, mešana drva in butare, tel.: 031/826-621 19003003

SUHE trske za podkurit, primerne za kamin ali centralno peč, tel.: 041/986-986 19003121

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM

DOBRO ohranjen pograd z vzmetnicama, tel.: 04/23-11-833, 064/126-338 19003049

SEDEŽNO, 300 x 230, cena 150 EUR, navaden TV, diagonala 68 cm, tel.: 031/545-085, Janez 19003124

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

KOMBINIRAN hladilnik - zmrzovalnik, tel.: 070/591-227 19003070

OSTALO

PRODAM

KOLPASAN polkrožno tuš kad, 90 x 90, nova, cena 50 EUR, tel.: 04/57-20-016, 051/354-062 19003077

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarški ponk, skrinje, razglednice, kipe in drobnarije, tel.: 051/258-936 19002898

ZBIRAM značke in znamke, če jih imate, pokličite, tel.: 041/890-840 19003100

OBLAČILA IN OBUTEV

PRODAM

NOVE delovne nepremočljive, delovne pohodne visoke čevlje, tel.: 031/364-504 19003117

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKI jogi za otroško posteljico, cena 20 EUR, tel.: 04/51-46-232, 031/422-531 19003073

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

BOLJŠA, DRAŽJA OČALA NA RECEPT! Vrednost vašega zelenega recepta podvojimo. Optika Aleksandra, Qlandia, pogoj na www.optika-aleksandra.si. Kličite brezplačno 080 1331 19002207

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

DVE črnobeli mucki, samčka, stara 2 - 3 mesece, tel.: 041/607-020 19003113

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

BOBNASTO kosilnico Vicon, malo rabljeno, cepilec na drva, nakladalno Sip, tel.: 041/418-588 19003075

CIRKULAR za žaganje drv, z mizo in koritom, tel.: 031/812-210 19003063

PRIKOLICO z gozdarskim dvigalom, suhe in silažne bale - 200 kos., tel.: 031/316-548 19003107

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah, za vas velika jesenska akcija vseh tipov akumulatorjev. Agroizbira Kranj d.o.o., Smladniška cesta 17, Kranj, tel.: 04/23-24-802 19003031

ZARADI prenehanja prodam balirko Metal Fach, opravljenih 855 bal, in pajek Sip, 4 vretena, šir. 340, tel.: 041/762-562 19003112

PRIDELKI

PRODAM

DEBELI domač česen, tel.: 031/806-416 19003123

JEDILNI krompir, beli in rdeči - sora, desire, belarosa, slavnik in domači česen, tel.: 041/971-508 19003084

KZ CERKLJE SKLADIŠČE KROMPIRJA ŠENČUR
PRODAJA KRMNEGA KROMPIRJA za prehrano živali.
T: 031 748 229 in 051 366 411

KRMNI krompir, tel.: 041/390-449 19003110

KRMNO peso, tel.: 041/416-241 19003067

MED - kostanj. Čebelar Sašo iz Kranja. Tel: 040/273-214, popoldan ali zvečer 19002934

OREHE v lupini, tel.: 069/943-510 19003082

PŠENIČNO slamo, velike kocke, tel.: 031/504-509 19003119

VINO cvček, belo vino, lastne pridelave. Dostava na vaš dom. Pokličite, tel.: 031/386-848 19002753

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 ČB bikca, stara 8 in 10 dni, tel.: 031/241-187 19003097

2 TELIČKI ČB, stari 10 dni, tel.: 041/342-350 19003071

4 MESECE starega bikca LIM/LS, tel.: 041/637-447 19003092

BIKCA ČB, starega 10 dni, tel.: 041/774-253 19003111

BREJO telico in staro kmetijsko orodje in stroje, tel.: 041/517-883 19003083

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave pred nesnostjo in KG beli piščanci za dopiranje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 19002897

KRAVO za zakol in bikca simentalca, starega pol leta, tel.: 041/265-877 19003096

KUNCE. samce in samice za razplod, tel.: 031/309-747 19003087

NESNICE - rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 19001941

PETELIN araukana, 7 mesecev, siv in črn, nenapadalen, lepo poje, 15 EUR, tel.: 04/25-71-390, 031/634-605 19003106

PRAŠIČA za zakol, 130 kg, domača krma - krompir, tel.: 041/377-102 19003122

PRAŠIČA, krmljenega z domačo kuhano krmo, težkega 130 kg, za rejo ali zakol, tel.: 04/59-64-467, 051/304-156 19003068

TELICO pašno, breja 6 mesecev, Bohinj, tel.: 031/794-309 19003120

TELIČKO LS - LIM, staro devet dni, tel.: 031/417-221 19003099

TELIČKO, staro 10 dni, tel.: 041/416-241 19003118

VEČ krav simentalc po izbiri, tel.: 041/481-588 19003074

KUPIM

BIKCA simentalca, težkega do 200 kg in prodam 4 vreteni pajek, tel.: 031/604-918 19003093

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in telčke. Kogler Franz A. d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 19002896

OSTALO

PRODAM

KOTEL za žganjekuho, omaro za sušenje mesa, pribor za rezanje parkljev, več sodov za namakanje, tel.: 031/361-219 19003125

MESO - bikovo, simental, krmljen brez silosa in krmil in zajčje meso, ob koncu novembra, tel.: 040/845-860 19003105

SILAŽNE bale, 11 kosov po 22 EUR, tel.: 031/309-747 19003090

SLAMO in seno v kockah, tel.: 041/716-167 19003094

SUHO krmo v kockah, 25 - 30 kg, osrednja Gorenjska, tel.: 031/309-747 19003089

ULEŽAN hlevski gnoj, tel.: 041/901-888 19003091

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

ZAPOSLIM voznika za prevoze po Sloveniji. Z delom se lahko prične takoj. Orel transport Gregor Bergant s.p., Trnje 16, Šk. Loka, tel.: 031/564-285, gregor.orel@siol.net 19003098

ZAPOSLIMO voznika E kat., voznja po EU in voznika B kat., kombi cera, voznja po Slov. in obmejnih državah. Zaželen izpit E kat., Agro Mobil, d.o.o., Letališka 37, Šenčur, tel.: 041/698-385, g. Bertonec, bertoncelj@agromobil.si 19003109

IŠČEM

IŠČEM DELO - kot kuhinjska pomočnica, sobarica, čistilka, čiščenje hiš, tel.: 041/967-331 19003115

IŠČEM DELO - voznik z C in E kategorijo, kodo 95 in NPK, z izkušnjami vožnje kiperja, tel.: 040/389-518 19003076

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Trzič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 19002895

BELJENJE, glajenje sten, dekorativni ometi in opleski, sanacija viažnih sten vam nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 19002876

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 19002256

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

V knjigi vam razkrivamo koristne nasvete in postopke za domačo pripravo mlečnih izdelkov. Od najbolj preprostih, kot so kislno mleko, jogurt, kefir do zahtevnejših mehkih sirov v slanici, mocarele, sira za žar in drugih izdelkov iz smetane. V knjigi je poleg cele palete navodil za izdelavo tudi več kot 40 slastnih receptov za jedi, za katere so poleg drugih sestavin uporabljeni tudi mlečni izdelki.

18 EUR * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

PRINCIPI KUHANJA
9,90 EUR
226 strani, 212 x 267 mm, trda vezava

Ni veselja do kuhanja? Morda ta hip res še ne – vendar ti ta knjiga lahko spremeni življenje! Kako gratinirati krompir, kako spraziti cesarski praženec, skuhati zelenjavni kari... prebereš in začneš – in končno kuhaš samostojno!

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, Kranj, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

224 strani, 15 x 20 cm, spiralna vezava,

Pred vami je najnovejša kuharica za kremasta peciva in sladice – sadna peciva, rulade, torte in tortice, sladice brez peke, deserte v kozarcih in ostale kremaste užitke. Njihova jasna in enostavna priprava vodi vsakogar do zagotovljenega uspeha.

10 EUR * poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si Gorenjski Glas

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kalisnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141
19002893

IZOBRAŽEVANJE

NUDIM

INŠTRUKCIJE OET - osnovne elektrotehniko in mehaniko. MA - FI, Marko Kralj s.p., Drazgoška ul. 3, Kranj, tel.: 040/381-295
19003028

RAZNO

PRODAM

3 KW zračni grelnik zraka, nov, električni radiator, tel.: 041/364-504
19003114

KROMIRANE sodčke, 50 in 30-litrške, cena 50 in 40 EUR, tel.: 04/58-74-273, 031/326-732
19003078

MANJŠO novo motorko, novo zračno puško, manjši elekt. sesalec, tel.: 041/364-504
19003116

OKRASNE okenske police, kroparsko železo, 5 komadaov, tel.: 04/25-72-055, 040/918-070
19003081

OVČKE, lepe, 100 % eko ovčja volna, vel. 7 x 6 in 6 x 5 cm, za jaslice, cena 1 EUR in 2 EUR, tel.: 040/232-490
19003104

ROKAVICE elek. grete, velikost XL, kovinski regal 170 x 75 x 30, nov, cirkular 1 F za žaganje, tel.: 041/858-149
19002994

USTROJENE ovčje kože, 2 kom., tel.: 04/25-72-055, 040/918-070
19003079

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faksu: 04 201 42 13 ali po e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mami, mame, stare mame, tašče in tete

FRANČIŠKE TIČAR

p. d. Gošjerjeve Francke iz Nove vasi pri Preddvoru

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v dnevih slovesa stali ob strani in sočustvovali z nami. Še posebej hvala dr. Nataši Kern, sestri Tatjani, patronažnemu osebju Mateji Sekne, Barbari Sitar, Barbari Jerala in Petri Markič Rus za strokovno pomoč in oskrbo na domu. Hvala g. župniku Pavlu Okolišu in Branku Setnikarju za obiske na domu, molitev in lepo opravljen pogrebni obred, nosačem, cvetličarni Lokvanj in pogrebni službi Navček ter pevcem Lipe za občuteno zapete žalostinke. Hvala tudi DU Preddvor. Ne nazadnje pa gre posebna zahvala tudi sosedki Kristini za obiske na domu v času njene bolezn. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni
Preddvor, 17. novembra 2019

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

JERNEJ ČEBAŠEK

s Prebačevega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in podporo v težkih trenutkih, za darovane sveče, cvetje in maše ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala dr. Lopuhovi in dr. Kitič Jakličevi za zdravljenje, negovalkam ter patronažni sestri Mateji Šenk. Hvala gasilcem PGD Prebačevo - Hrastje, nosačem, prijateljem z Jakoba ter pogrebni službi Navček. Hvala g. župniku Urbanu Kokalju za mašo in pogrebni obred. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat hvala.

Žalujoci vsi njegovi
Prebačevo, november 2019

ZAHVALA

Čeprav neizmerno boli,
v srcih ohranjamo upanje, da je njena duša mirna.
V našem srcu bo gorel večni plamen spomina.

V 96. letu starosti smo se 9. novembra 2019 na pokopališču v Šenčurju za vedno poslovili od

ZOFIJE PIRC

po domače Pirčeve Zofke iz Voklega

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane svete maše, cvetje, sveče ter ostalo pomoč. Zahvaljujemo se tudi kaplanu g. Mrlaku za lepo opravljen obred, pogrebni službi Navček in pevcem. Hvala tudi tistim, ki jih v zahvali nismo posebej imenovali, a ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: sestra Ana z možem Francetom in sestra Slavka z družino Voklo, Goriče, 9. november 2019

Srca je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo za vedno ostal.

ZAHVALA

V 88. letu se je poslovila naša draga mama, sestra, tašča, teta in sestrična

MARIJA ŠTEMPIHAR

iz Vogelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in denar. Zahvala g. patru Piršu, pevcem, trobentaču in pogrebni službi Navček. Zahvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

Srca je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo za vedno ostal.

ZAHVALA

V 95. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek in pradedek

FRANC LESKOVEC

(29. 12. 1924-12. 11. 2019)
iz Cerkelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem za izrečena sožalja in za podarjeno cvetje, sveče. Iskrena hvala KO ZB Cerklje, Klubu Maksa Perca iz Kranja za podarjeno cvetje in gospodu Božu Janežu za ganljive besede ob slovesu. Najlepša hvala tudi pevcem Damijani, Irmi in Nataši za zapeto pesem v mrliški vežici. Hvala pogrebni službi Pogrebni iz Dvorij, hvala citrarki, pevcem in cvetličarni Cvetlični vrt iz Cerkelj. Še enkrat hvala vsem, ki ste dragega očeta pospremili v tako velikem številu.

Žalujoci vsi njegovi

Čeprav tvoj glas se več ne sliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te slišimo,
med nami vedno si.

V SPOMIN

Minilo je leto, odkar nas je zapustil

STANKO HOČEVAR

Iskrena hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi
Kranj, 19. november 2019

Kadar bom vandral,
vandral poslednjič,
ko bom zatisnil trudne oči,
takrat prijatelji zadnjič zapojte,
pesem domača naj zadoni.

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustil naš dragi ata, stari ata, pradedek in bratranec

VILJEM KOREN

Šuštarjev ata iz Tatinca

Iskrena zahvala sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše. Najlepša hvala gospodu Janežu Jenku in pevcem za lepo petje ob slovesu našega dragega očeta. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: hčerke Darinka, Fani, Vilma, Anica z družinami in ostali Tatinec, november 2019

ZAHVALA

V 86. letu nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

PAVLA DOLENC

iz Škofje Loke

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoci: sin Damijan in hči Marjeta z družino

ANKETA

Zmanjševanje odpadkov

MAŠA LIKOSAR

Evropski teden zmanjševanja odpadkov, ki poteka od 16. do 24. novembra, daje podarek ozaveščanju in izobraževanju o preprečevanju nastajanja odpadkov in njihovi ponovni uporabi. Anketiranci so nam zaupali, kako ravnajo z odpadki, da jih proizvedejo čim manj. / Foto: Tina Dokl

Ana Krč, Visoko:

Preobsežne količine odpadkov poskušam zmanjšati z nakupom izdelkov, ki niso oviti v več plasti embalaže. Prakticiram ponovno uporabo, stare kavbojke na primer zašijem in jih spet nosim.

Danica Zdražnik, Bašelj:

Pozorna sem, da pravilno ločujem odpadke in uporabim embalažo za večkratno uporabo. Nisem vedela, kam odlagati stiropor, pepel in pleniče, a sem se pozanimala in sedaj tudi s tem ne bo težav.

Ivan Grginič, Preddvor:

Preprečevati moramo že samo nastajanje odpadkov in spodbujati njihovo ponovno uporabo. Žal se odpadkom v celoti ne bomo mogli nikoli izogniti, zato poskrbimo vsaj za to, da jih ne bo vse več.

Robert Hladin, Kranj:

Odpadki postajajo vse večji svetovni problem, predvsem zaradi onesnaževanja. Sam jih skušam zmanjšati z večkratno uporabo, recimo vrečk za v trgovino. Pazim tudi, da ne zavržem hrane.

Valerija Atanasov, Kokrica:

Stvari, ki jih ne potrebujem, podarim trgovini, ki jih prodaja naprej. Tako se stvar, ki bi potencialno postala odpadka, ponovno uporabi. Zdi se mi, da količino nastalih odpadkov uspešno zmanjšujemo.

Vsaka zavarovana po svoje

Po požaru, ki je nedavno povsem uničil priljubljen Frischaufov dom na Okrešlju, smo preverili, kako je poskrbljeno za zavarovanje planinskih koč.

JASNA PALADIN

Kranj – Nedavno je planince šokirala vest, da je v zadnjih dveh letih do tal pogorela še ena planinska kočica. Pred dvema letoma je le teden dni po zaprtju ob koncu sezone pogorel Kocbekov dom na Korošici, pred dnevi pa še Frischaufov dom na Okrešlju – obe koči, ki stojita na Slovenski planinski poti, upravlja Planinsko društvo Celje Matica.

Ker so prihodki iz poslovanja planinskih koč za planinska društva zelo pomembni, nesreče pa kar pogoste, smo preverili, kdo je odgovoren za njihovo zavarovanje in kako za to področje skrbijo na Planinski zvezi Slovenije (PZS). »Zavarovanje je odgovornost vsakega lastnika planinske kočice, ki so v večini primerov v lasti planinskih društev. Zavarovanje planinskih koč tako ureja vsako društvo zase, na ravni PZS nimamo dodatno ali vzporedno nobene skupne police. Pred leti je bila podana pobuda za skupno zavarovanje, vendar zaradi velike navezanosti na posamezno zavarovalnico, s katero društvo že dlje sodeluje,

Od Frischaufovega doma na Okrešlju so po požaru ostali le še zidovi. / Foto: Rock Ošep

ni bilo pripravljenosti za pristop k skupni polici,« so nam pojasnili na PZS, kjer področju požarne varnosti namenijo precejšnjo pozornost. »Planinska zveza Slovenije na tem področju informira z različnimi aktivnostmi. Tako je bila na seminarju za gospodarje planinskih koč v letu 2018 ena od glavnih tem požarna varnost v kočah, na seminarju za oskrbnike planinskih koč v letu 2019 je bila praktična delavnica o

gašenju požara, na konferenci planinskega gospodarstva 2019 pa smo imeli posebno predstavitev glede zavarovanj planinskih koč s poudarkom na zavarovanju požara. V letu 2019 je PZS izdala Priročnik za planinske kočice, sestavni del katerega je tudi poglavje Varstvo pred požarom,« nam je pojasnil Dušan Prašnikar, strokovni sodelavec PZS, ki pokriva področje Gospodarske komisije PZS.

Ker se planinske kočice med seboj močno razlikujejo (različni viri električne energije, različni porabniki, različno upravljanje itd.), na PZS nimajo enotnega protokola glede zapiranja koč pred zimsko sezono. Za varnost so tako odgovorni oskrbniki oz. društva sama, ki morajo izklopiti vse vire energije, vodo, poskrbeti za strelovode in drugo, pa še to ni zagotovilo, da do nesreče ne bo prišlo.

Nastaja civilna iniciativa

ANA ŠUBIC

Železniki – Informacijo, da je upravno sodišče na podlagi tožbe Marije Konjar odpravilo okoljevarstveno soglasje za prvo fazo protipoplavnih ukrepov v Železnikih in izgradnjo obvoznice ter zadevo vrnilo v ponovni postopek, so neredki domačini sprejeli z zaskrbljenostjo. »Zadnje novice so nas nepričakovano presenetile in v teh turobnih in deževnih dneh, ko številni obupano gledajo v nebo in naraslo Soro, pošteno razgrele. Prizadeti krajanji se v zvezi z najnovejšimi dogajanja povežujemo v

civilno iniciativo, ki bo opozarjala na škodo, ki nastaja z zavlačevanjem izvajanja protipoplavne zaščite in izgradnjo obvoznice ceste skozi naselje Na plavžu,« je sporočil domačin in nekdanji predstavnik odbora za povečanje poplavne varnosti v Železnikih Marin Pintar. V imenu sedanjih somišljenikov se je z dopisom že obrnil tudi na predsednika in svetnike Krajevne skupnosti Železniki ter jim predlagal čimprejšnje srečanje, na katerem bi pridobili uradne informacije o dogajanju in se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju.

Omejitev obiskov v jeseniški bolnišnici

Jesenice – V Splošni bolnišnici Jesenice so zaradi povečanega števila respiratornih obolenj obiski na pediatričnem oddelku in na ginekološko-porodniškem oddelku omejeni. Na pediatričnem oddelku je dovoljena prisotnost enega zdravega starša ali skrbnika, na ginekološko-porodniškem oddelku pa zdravega partnerja, so sporočili iz bolnišnice. Svojce prosijo, da se pri vstopu na oddelek najprej zglasijo pri medicinski sestri, kjer bodo dobili natančne usmeritve.

Obnova na Prešernovi ulici

Kranj – Včeraj so se na Prešernovi ulici v Kranju začela obnovitvena dela. Z obnovo stikov, ki so po 15 letih že v precej slabem stanju, bodo preprečili zatekanje padavinske vode pod granitne plošče, kar bo zagotovilo, da bodo plošče tudi v naslednjih letih ostale v dobrem stanju. Kot so sporočili s kranjske občine, bodo dela potekala v več fazah, zato promet po ulici ne bo moten. Predvidoma bo izvajalec dela zaključil še pred koncem tega meseca.

Tudi letos Korakov bazar

Kranj – Center Korak in društvo Klub en korak več ta ponedeljek, 25. novembra, pripravljata tradicionalni Korakov bazar. Prireditev, na kateri boste ob zvokih glasbe in sladkih dobrotah lahko izbrali darila in darilca, voščila in adventne venčke, bo potekala med 17. in 20. uro na Brdu pri Kranju. S svojo prisotnostjo boste izkazali pozornost centru Korak za osebe po pridobljeni možganski poškodbi.

Pričakujejo več kot petsto parkeljnov

Goričane – Jutri, 23. novembra, bo 8. Noč parkeljnov v Goričanih. V mimohodu se bodo zvrstile številne skupine parkeljnov iz Slovenije in tujine. Organizatorji iz TD Goričane - Vaše letos pričakujejo rekordnih trideset skupin iz petih držav, kar pomeni več kot petsto parkeljnov. Sprevod se bo začel ob 18. uri, po njem pa bo od 20. ure dalje sledila še zabava v šotoru s Poskočnimi muzikanti. Letos mineva petdeset let neprekinjenega miklavževanja po vasi, o tem so izdali knjigo.

vremenska napoved

Danes bo oblačno. Dopoldne bo suho, popoldne pa se bodo pojavljale krajevne padavine. Jutri bo vreme podobno. V nedeljo bo suho. V višjih legah se bo zjasnilo, po nižinah bo precej megla in nizke oblačnosti, ki se bo čez dan počasi trgala.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

6/10 °C

SOBOTA

6/10 °C

NEDELJA

5/10 °C

